

Kerkenvisie Den Helder

Religieuze rijkdom aan zee

Inhoud

Inleiding	4
Deel 1 Kerken in context	10
Deel 2 De analyse van kerken in gemeente Den Helder	18
2.1 Het gebouw	20
2.2 De kerkgemeenschap	27
2.3 Het gebruik	31
Deel 3 De visie op kerken in gemeente Den Helder	38
3.1 Het gebouw	39
3.2 De kerkgemeenschap	43
3.3 Het gebruik	46
Een vervolg op de kerkvisie	48
De kerkenpaspoorten	52
Bijlage: Wettelijk kader	149
Colofon	151

Inleiding

De geschiedenis van Den Helder is rijk en woelig. Zeehandel, overstromingen, bollenteelt, oorlogen en de ontwikkeling als marinebasis hebben de gemeente gemaakt tot wat het nu is. Ook is de religieuze geschiedenis gekleurd door tal van verschillende gebeurtenissen. De oudste kerken van Den Helder waren de thuisplek voor de vissers en in Julianadorp waren het de agrariërs die de kerk stichtten. Toen van heinde en verre mensen naar Den Helder kwamen om bij de marine te werken, ontstonden er veel nieuwe kerken en kreeg de stad gebedshuizen van verschillende culturen en geloofsgroepen. Tijdens de grote stadsuitbreidingen in de tweede helft van de 20e eeuw groeide het aantal kerken explosief, maar toen Den Helder rond de eeuwwisseling kromp, moesten veel kerken hun deuren weer sluiten.

Ongeveer een derde van de kerken in Den Helder heeft op dit moment geen religieuze functie meer. Secularisatie en het vrijkomen van kerken is niet typisch Helder. Dit beeld is ook landelijk zichtbaar. Steeds meer mensen hebben de kerk verlaten, zijn niet langer gelovig of kiezen ervoor om op een andere manier aan zingeving en spiritualiteit te doen. De ontkerkelijking heeft - in combinatie met andere sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen - tot gevolg dat in heel Nederland kerken hun deuren moeten sluiten. Naar verwachting zal 30-80% van de kerken in de komende jaren haar functie als gebedshuis verliezen.¹ In reactie op die ontwikkeling heeft de rijksoverheid gemeenten opgeroepen om een kerkenvisie op te stellen, zodat zij daar op kunnen anticiperen.

Voor ons als gemeente was de kerkenvisie dé aanleiding om het contact met kerkeigenaren te leggen. Als basis voor de kerkenvisie is geïnventariseerd hoe de kerken ervoor staan en hoe het met de kerkgemeenschappen gaat. In de kerkenvisie is de huidige status quo in beeld gebracht zodat we de kerkeigenaren beter kunnen ondersteunen richting de toekomst.

We hebben contact gelegd met 37 kerken in Den Helder, met het verzoek tot een bezoek op locatie en een interview. We werden bij 30 kerken met open armen ontvangen en waren zeer verheugd met deze welwillendheid tot samenwerking. Ook de bijeenkomsten die georganiseerd werden, zijn goed bezocht door kerkeigenaren, leden van de geloofsgemeenschappen en andere belangstellenden. Zij hebben meegedacht over de inhoud van de visie. De kerkenvisie van Den Helder is dan ook het resultaat van een constructieve samenwerking tussen tal van betrokkenen.

Wij zijn trots op de grote diversiteit aan geloofsgemeenschappen op ons grondgebied. Er zijn kerken, moskeeën, een tempel en in het verleden was er ook een synagoge. In deze kerkenvisie wordt de term 'kerk' gebezigd, maar hiermee bedoelen we alle gebedshuizen samen. Onze kerkenvisie is met nadruk multicultureel, integraal en divers van karakter. In het kader van de visie bezochten we de gebedshuizen die oorspronkelijk als zodanig gebouwd zijn én andersoortige locaties waarvan wij weten dat er actieve geloofsbelijdenis plaatsvindt, zoals een voormalige school of woning die ingericht is als gebedshuis.

Leeswijzer

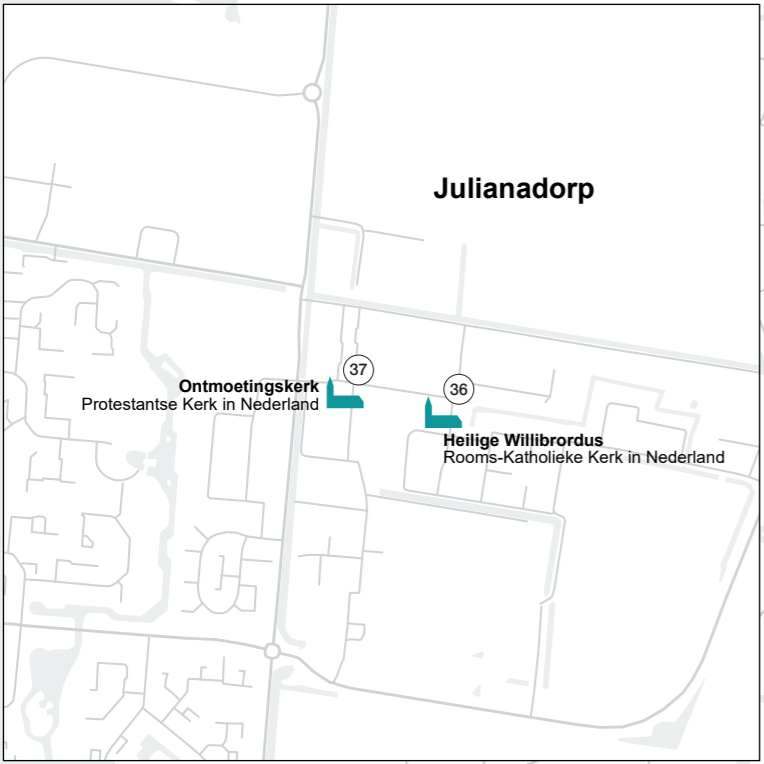
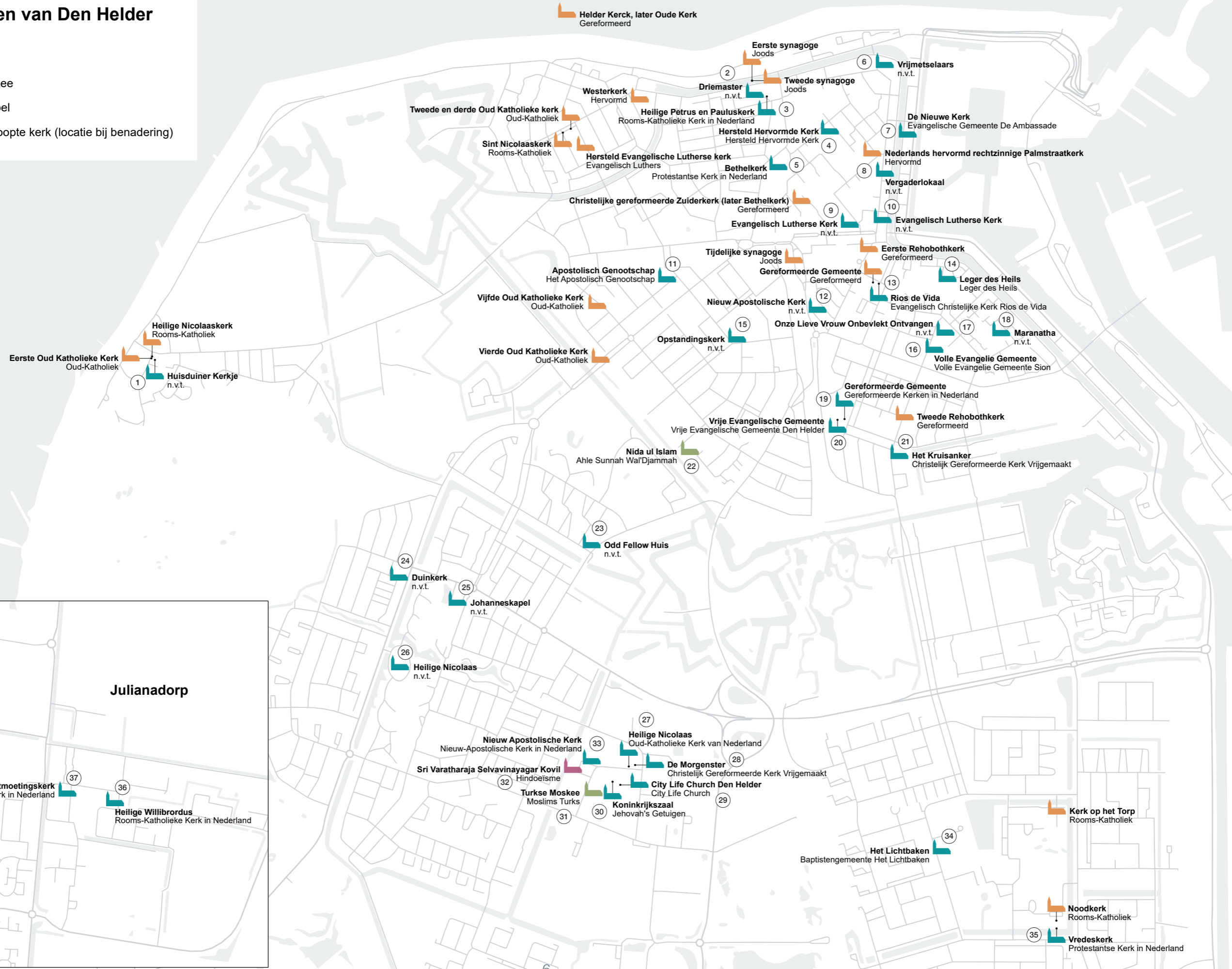
We beginnen deze kerkenvisie met een introductie op het religieus leven in de gemeente. In het eerste hoofdstuk schetsen we de geschiedenis van de kerkgebouwen in de stad en laten we zien dat de Helderse 'collectie' van kerken uitzonderlijk divers is: het totaal aantal gebedshuizen vertegenwoordigt bijna net zoveel verschillende denominaties. Het tweede hoofdstuk van de visie betreft een analyse van de onderzoeksresultaten. De interviews leverden een stortvloed aan interessante kennis op en zijn daarom verwerkt tot enkele overzichtelijke kaarten en grafieken. Ook beschrijven we de situatie in Den Helder als het gaat over het kerkgebouw, de kerkgemeenschap en het gebruik van de kerken. In hoofdstuk drie beschrijven we de visie van gemeente Den Helder op de gebedshuizen in de gemeente. Welke rol speelt de burgerlijke gemeente in de toekomst van de kerken? Ook hier bespreken we het kerkgebouw, de kerkgemeenschap en het gebruik van het kerkgebouw. Deze kerkenvisie besluit met een aantal vervolgacties. In dit laatste hoofdstuk benoemen we de plannen voor de toekomst die tot stand kwamen naar aanleiding van de kerkenvisie.

In het laatste deel van dit document bevinden zich de zogeheten kerkenpaspoorten die in één oogopslag een beeld geven van het gebouw, het gebruik en de gemeenschap. De paspoorten laten de rijkdom van het Helderse religieus leven goed zien.

¹ Schatting door het Interkerkelijke Contact in Overheidszaken - Kerkgebouwen (CIO-K)

De kerken van Den Helder

- Kerk
- Moskee
- Tempel
- Gesloopte kerk (locatie bij benadering)

Deel 1
Kerken in context

De Onze-Lieve-Vrouw-Onbevlekt-Ontvangenkerk circa 1910

Deel 1

Kerken in context

Gemeente Den Helder is rijk aan religieus erfgoed. In dit hoofdstuk vertellen we de geschiedenis van het religieus leven in Den Helder, van de eerste kerk tot nu. Hoe zijn onze gebedshuizen ontstaan, welke kerken zijn verdwenen en welke gemeenschappen zijn allemaal gevestigd in onze gemeente? Op de kaart laten we zien in welke wijken de verschillende kerken te vinden zijn.

De vroegste kerken

De kerkelijke geschiedenis van gemeente Den Helder begint met een kerk in de nederzetting Torp (of 't Dorp), op de plek van de huidige wijk De Schooten. Er is weinig over deze kerk bekend, waarschijnlijk werd hij in de 17e of 18e eeuw gesloopt. De begraafplaats was nog tot in de 19e eeuw in gebruik.

Rond het jaar 1500 wordt melding gemaakt van de Heilige Nicolaaskerk in de dorpskern Husidina, het huidige Huisduinen. Het nabijgelegen dorp Die Helder Buyrt, later Helder of Den Helder, was nog klein en de inwoners kerkten aanvankelijk in Huisduinen. Pas in de 18e eeuw zou Den Helder groter worden dan Huisduinen en zich kerkelijk ook afscheiden.

Na de Reformatie werd het protestantisme de dominante godsdienst, maar in Den Helder waren er minder spanningen tussen protestanten en katholieken dan voor die tijd gebruikelijk was in andere plaatsen. Men had andere zorgen, zoals de strijd tegen het water en de strijd om dagelijks brood.² In deze periode werd de eerste katholieke schuilkerk van Den Helder geopend.

In 1795 werd de Bataafse Republiek uitgeroepen, kregen de katholieken vrijheid van godsdienst en ontstond er een scheiding tussen kerk en staat. In de Franse periode (1795-1814) groeide de bevolking van Den Helder door de vestiging van vele militairen. Keizer Napoleon Bonaparte zag in Den Helder een vergelijkbare haven als Gibraltar; een plaats met een strategische ligging bij verdediging tegen Engeland. Vanaf 1811 werd begonnen met de aanleg van de Stelling, de marinehaven en de Rijkswerf.

Den Helder groeide in oostelijke richting, met eveneens de bouw van verschillende kerken, zoals de oudste nog bestaande Nieuwe Kerk uit 1839. In 1860 behoorde ongeveer twee derde van de bevolking van Den Helder tot de Nederlands Hervormde kerk en een vijfde tot de rooms-katholieke kerk.³ Andere kerkgenootschappen waren eerst aanzienlijk kleiner, maar door de vrijzinnigheid van de Nederlands Hervormde kerk, de internationale oriëntatie van de Helderse gemeenschap en de visserscultuur, vestigden zich ook andere geloofsgemeenschappen in de stad, ieder met hun eigen kerkgebouw. De Helderse bevolking stond niet vijandig tegenover andere geloven, waaronder ook joodse gelovigen. Zo heeft in Den Helder bijna een eeuw lang (1837-1928) een synagoge gestaan aan de Kanaalweg. Diens opvolger werd al na vijftien jaar afgebroken en is na de Tweede Wereldoorlog nooit herbouwd.

² Gemeente Den Helder 2005, 8.
³ Hovestad en Bremer 1994, 57.

Het interbellum en de wederopbouw

Na de aanleg van een tramlijn ontwikkelde Huisduinen zich in 1898 tot familiebadplaats met vuurtoren, badpaviljoen en woningbouw. Het huidige Huisduiner Kerkje stamt uit 1896 en is gebouwd op de fundamenten van een houten kerk uit 1851.

Ten zuiden van Den Helder werd in 1909 Julianadorp opgericht. Het jaar 1909 is tevens de datum van de eerste steenlegging van de Nederlands Hervormde Kerk in Julianadorp.

Na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werd in 1914 in Nederland de algehele mobilisatie van leger en vloot afgekondigd. De mobilisatie deed Den Helder economisch bloeien en de vraag naar woningen was groter dan ooit.⁴ Den Helder kent naar verhouding dan ook veel kerken uit het interbellum.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) werd Den Helder hard getroffen. Er vonden meer dan honderd bombardementen plaats en er werden 1900 woningen afgebroken die binnen het sperrgebied, het gebied dat in de oorlog ontoegankelijk was voor burgers, vielen. Tijdens de oorlog werd Oud Den Helder en de overige bebouwing aan het Marsdiep vrijwel helemaal gesloopt ten behoeve van de Atlantikwall. Ook de rest van de stad was zwaar beschadigd. De Westerkerk werd in 1944 vernield. Ook de tweede Joodse synagoge ging verloren. Vermoedelijk raakten veel andere kerken zwaar beschadigd.

Vanwege de grote woningnood na de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde de gemeente plannen om de stad buiten de linie uit te breiden. Vanaf de jaren vijftig begon de bouw van Nieuw Den Helder en daarop volgde De Schooten. De wijkgedachte deed zijn intrede, een stedenbouwkundig concept waarbij gemeenschappen werden gevormd door woningen te groeperen rond voorzieningencentra met onder andere scholen en kerken.⁵ In de verzuilde naoorlogse samenleving was het daarbij belangrijk dat elke maatschappelijke zuil zijn eigen voorzieningen kreeg. In het centrum van Nieuw Den Helder werden daarom op loopafstand van elkaar drie kerken gebouwd: de gereformeerde Duinkerker (1956), de hervormde Johanneskapel (1957) en de katholieke Heilige Nicolaas (1962). De kerken uit deze periode kenmerken zich door de typische wederopbouw architectuur te herkennen aan de deels traditionele materiaaltoepassing met vernieuwende elementen, sobere decoratie en markante stedenbouwkundige situering. Zo ook de naoorlogse Opstandingskerk in de Geleerdenbuurt met vrijstaande en open klokkentoren.

Post 65

Na 1965 veranderde de rol van de kerk in de samenleving door de toenemende welvaart en mobiliteit, vrouwenemancipatie, ontzuiling en de komst van de televisie. Daardoor ontstond een maatschappelijk debat over de betekenis van de kerk en de architectuur van kerkgebouwen. Kerkdiensten werden minder hiërarchisch en meer democratisch. Het nieuwe kerkgebouw moest toegankelijk zijn en midden in de samenleving staan, was bij voorkeur flexibel in gebruik en minder uitgesproken in zijn vormgeving.⁶ De architectuur raakte hierdoor wat meer op de achtergrond. Steeds vaker deelden kerkgenootschappen een kerkgebouw, de zogeheten oecumenische kerk. In de wijk De Schooten bouwen hervormden, gereformeerden en rooms-katholieken gezamenlijk de Vredeskerk (1971).

⁴Hovestad en Bremer 1997, 18.

⁵Van Breughel 2012, 9.

⁶Van Es et al. 2020, 21.

Bommenkaart Den Helder

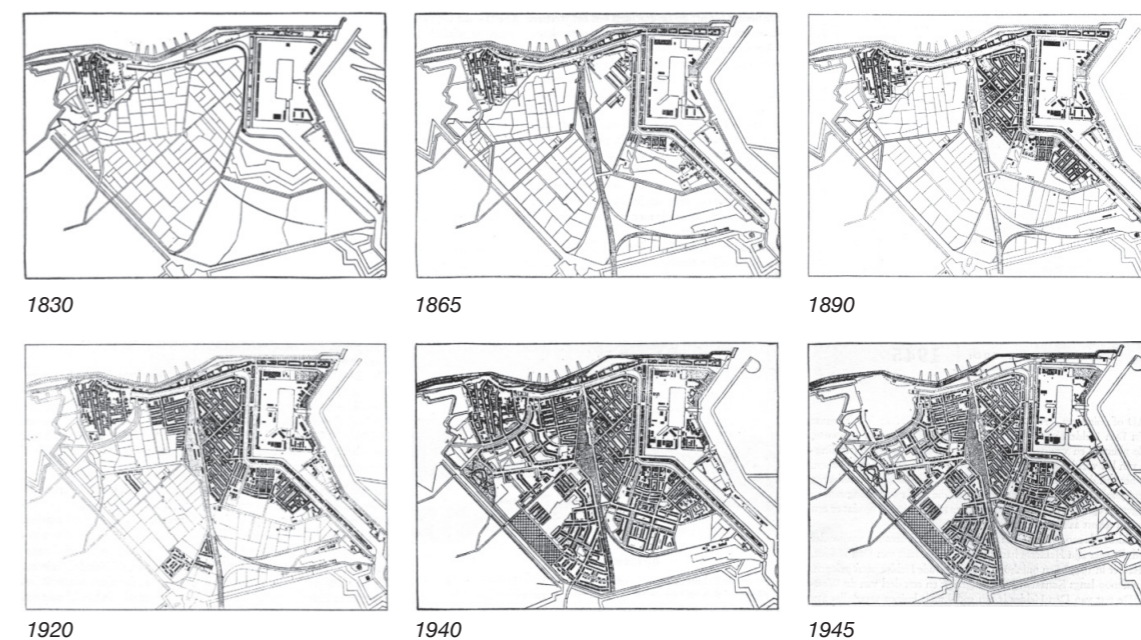
In 1968 kreeg Julianadorp een eigen katholieke kerk. Deze Willibrordkerk werd gebouwd als een tijdelijk onderkomen maar door de secularisatie is nooit een grotere kerk nodig geweest. Het gebouw is steeds meer aangepast om als gebedshuis te dienen en heeft die functie nog steeds.

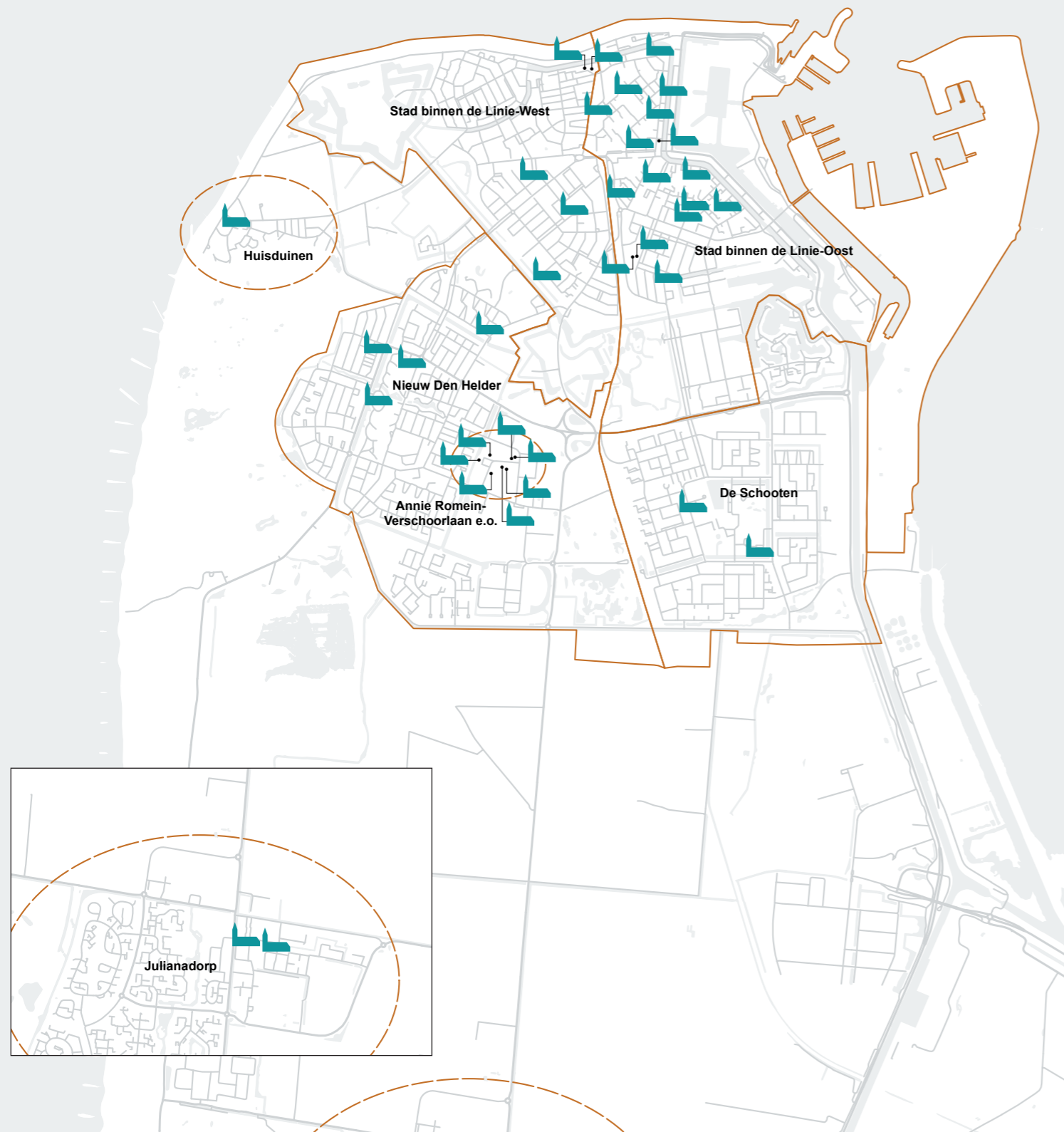
Recente geschiedenis

De recente religieuze geschiedenis kenmerkt zich door het samengaan van genootschappen' en de vestiging van de vestiging van nieuwe geloofsgemeenschappen. In het jaar 2000 werd een voormalig gezondheidscentrum aan de Lekstraat in gebruik genomen als moskee door de Nida ul Islam gemeenschap. Tegenwoordig is de gemeenschap gevestigd in een voormalige school aan de Fresi-straat. In 2003 werd de hindoestaanse Sri Varatharaja Selvavinayagar tempel geopend. De markante toren stamt uit 2013.

De Christelijke Gereformeerde kerk aan de Steengracht werd in 2011 aangekocht door de Spaans-talige gemeente Rios de Vida. De Bethelkerk wordt niet alleen door de Protestantse Kerk gebruikt, maar biedt ook onderdak aan een Molukse gemeenschap.

Een andere tendens van de meest recente kerkengeschiedenis is secularisatie en dientengevolge het samengaan van (gekrompen) genootschappen. Per één mei 2004 fuseerden in Nederland de Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerk en de Evangelisch-Lutherse Kerk tot de Protestantse Kerk (PKN). In Den Helder zijn ook de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt en de Christelijke Gereformeerde Kerk een samenwerkingsverband aangegaan.

Wijken

- Kerk
- Wijk
- Dorp, buurt

Julianadorp

Ten zuiden van Den Helder werd in de voormalige Koegraspolder in de 19e eeuw Julianadorp gesticht door Pieter Loopuyt, wiens grootvader de eerste eigenaar was van de polder Het Koegras. Julianadorp heeft altijd een overwegend agrarisch karakter gehad met vooral veehouderij, maar na de oorlog nam de bollenteelt hier een vlucht. Daarnaast heeft Julianadorp zich ontwikkeld tot woonplaats en - met Julianadorp aan Zee - ook tot een toeristische badplaats. De aanleg van een uitbreidingswijk in de jaren zeventig en tachtig van de 20e eeuw betekende een flinke toename van het inwonersaantal. Bovendien betekende de komst van Zorgcentrum Noorderhaven in de jaren zestig dat Julianadorp een belangrijke sociaal maatschappelijke rol ging spelen in de regio. Julianadorp kent een dorpsmentaliteit, waarbij mensen elkaar kennen en betrokken zijn bij elkaar, bij het verenigingsleven, de kerk en andere sociale activiteiten.

Huisduinen

Huisduinen, of Husidina, bestond mogelijk al in de 9e eeuw en is ouder dan Den Helder. Ook in belang en omvang was Huisduinen ooit dominant ten opzichte van het gehucht Die Helder Buyrt. In Huisduinen werd met en van de zee geleefd. Het dorp floreerde bij de visserij, die welvaart en werkgelegenheid met zich meebracht. Maar de zee betekende ook een constante dreiging. Stormvloedden teisterden de bewoners, door een stormvloed in 1604 verdwenen de oude kerktoren van Huisduinen 'met schone weijden en de hujsen'. Door de afname van de visserij en de komst van de Marine en andere bedrijvigheid groeide Den Helder uit tot een grotere stad dan Huisduinen. Het dorp heeft echter zijn eigen identiteit behouden, iets dat tot uitdrukking komt in de hechte en actieve dorpsgemeenschap.

Stad binnen de Linie-Oost

In het oostelijk centrumgebied bestaan wonen, werken, recreatie, horeca en winkelen naast elkaar. Rondom de Spoorstraat en Winkelcentrum Kroonpassage ligt het winkelgebied, waar ook de horeca te vinden is. Langs de oostzijde, grenzend aan Willemsoord, bevindt zich de oudste bebouwing uit de 19e eeuw. Dit gebied kreeg een flinke impuls met de herontwikkeling van Willemsoord. Het zuidelijke deel van het centrum is de Visbuurt met woningbouw uit de jaren twintig en dertig van de 20e eeuw.

Stad binnen de Linie-West

Het westelijk deel van het centrum ligt deels op de plek van de oude stad Helder, die in de Tweede Wereldoorlog met de grond gelijk gemaakt werd. Direct na de oorlog en tot ver in de jaren zestig werd gewerkt aan de wederopbouw van de stad. Het westelijke deel is, anders dan het oostelijke stadsdeel, homogener van karakter met voornamelijk woningbouw. In de jaren twintig en dertig vond een stadsuitbreiding richting het zuiden plaats. Deze wijk kenmerkt zich als een typische woonomgeving uit het interbellum.

Nieuw Den Helder

Nieuw Den Helder is de eerste uitbreidingswijk buiten de linie en werd aangelegd vanaf de jaren vijftig van de 20e eeuw. De werkzaamheden vonden tot ver in de jaren zestig plaats. De wijk kent een relatief grootschalige structuur van hoofdwegen in noord-zuid richting, met haaks daarop dwarswegen. De buurten binnen dit raster hebben elk een eigen voorzieningencentrum. Woningstichting Den Helder, die een groot deel van de woningen in bezit heeft, heeft rond de eeuwwisseling veel geïnvesteerd in een grotere diversiteit aan woningen in de wijk en in een betere verbinding met het duinlandschap.

De Schooten

De Schooten is de tweede uitbreidingswijk buiten de linie en kwam tot stand vanaf de late jaren zestig van de 20e eeuw. Rondom een centrale groene ruimte met voorzieningen zijn vier woonkwartieren aangelegd. De stedenbouwkundige structuur is iets ruimer opgezet dan die van Nieuw Den Helder en er zijn veel voorzieningen.

Annie Romein-Verschoorlaan en omgeving

Tussen de wijken Nieuw Den Helder en de Schooten ligt een bedrijven- en voorzieningenterrein, aangelegd vanaf de late jaren zeventig van de 20e eeuw. Hier zijn scholen, een uitvaartcentrum, centra voor begeleid wonen, maar ook opvallend veel gebedshuizen. De zeven gebedshuizen in dit gebied zijn gebouwd tussen 1990 en 2010. Het gaat om gebedshuizen van verschillende denominaties en religies. De gebedshuizen hebben meestal geen traditionele religieuze uitstraling, maar kenmerken zich door een grote mate van functionaliteit. Sommige zijn in architectonisch opzicht zelfs niet als gebedshuis herkenbaar. Dat Den Helder een dergelijk cluster van zeer jonge gebedshuizen kent, maakt de stad in religieus opzicht uniek.

Deel 2

De analyse

Hervormde Kerk Julianadorp circa 1910

Deel 2

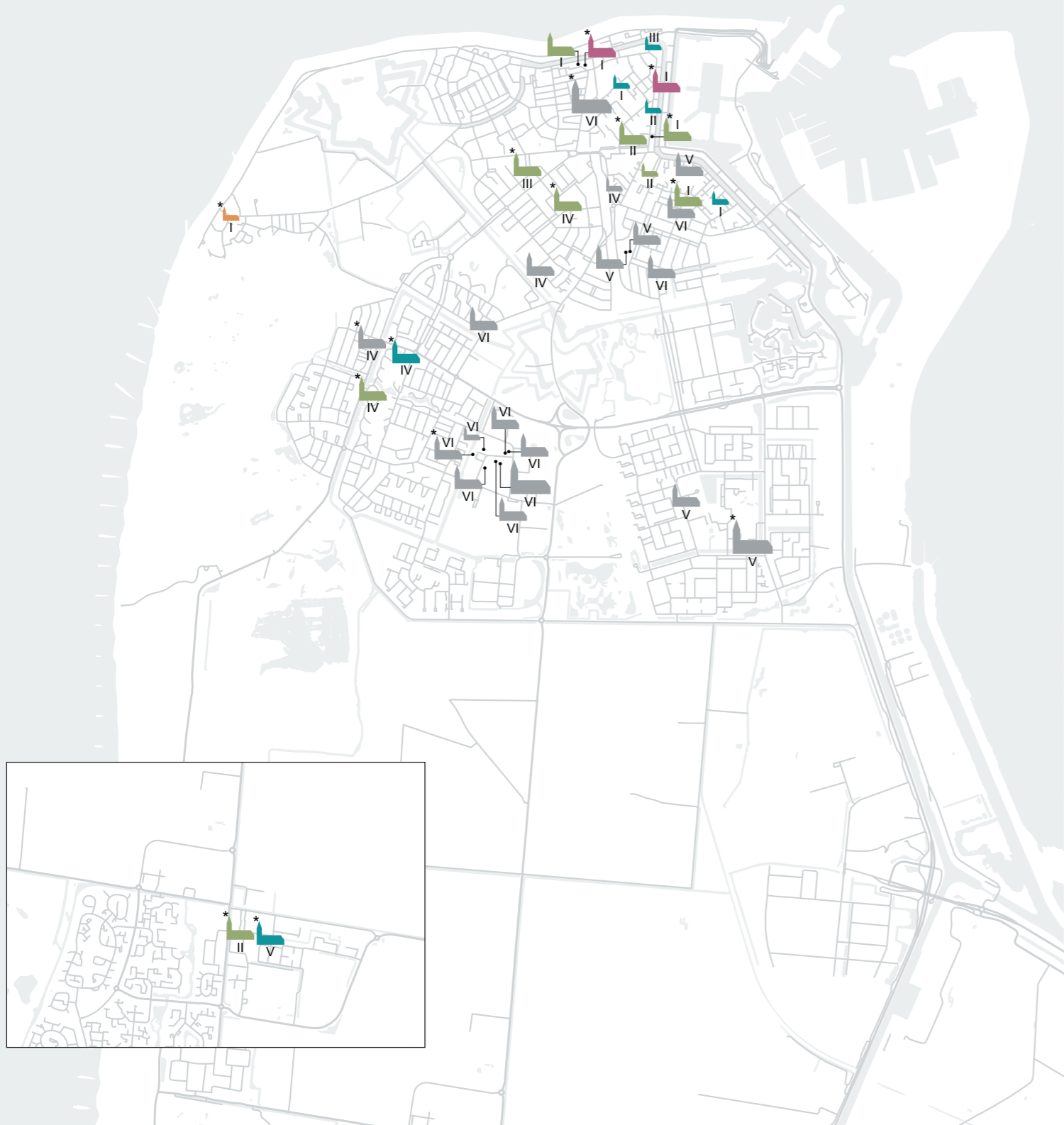
De analyse

Eén van de doelen van de kerkvisie is het in beeld brengen van de stand van zaken bij de gebedshuizen in Den Helder. Deze informatie helpt ons om tijdig te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. We hebben informatie over de gebedshuizen gevonden door middel van literatuuronderzoek, een bezoek aan de kerken en een interview met de kerkeigenaren. In dit hoofdstuk brengen we de informatie samen en geven we een beeld van de gebedshuizen in gemeente Den Helder, aan de hand van drie categorieën: het gebouw, de gemeenschap en het gebruik.

Paragraaf 2.1 gaat over het gebouw: een analyse van de grootte en ouderdom van het kerkenbestand, het religieus erfgoed, de stedenbouwkundige waarde, de onderhoudsstaat van de kerken en de mate waarin de kerken verduurzaamd zijn.

Paragraaf 2.2 gaat over de gemeenschappen. Welke denominaties zijn er in Den Helder, hoe groot zijn de gemeenschappen, hoeveel vrijwilligers zijn er per gemeenschap, wat is hun toekomstperspectief, wat zijn hun zorgen en welke kansen zien zij voor de toekomst?

Paragraaf 2.3 gaat over het gebruik van de kerken. Welke kerken zijn herbestemd, welke kerken zijn als gebedshuis in gebruik en in welke kerken worden nevenactiviteiten georganiseerd? Voldoen de kerken aan de gebruikseisen? Op welke manier zijn ze aan het gebruik aangepast en wat zijn de wensen voor de toekomst?

Gebouwen

Bouwlak kerk

- Klein
- Middel
- Groot

Beschermingsregime

- Beeldbepalend
- Gemeentelijk monument
- Provinciaal monument
- Rijksmonument
- Geen cultuurhistorische bescherming

Bouwperiode

- I Negentiende eeuw
- II Bouwkunst van de vroege 20e eeuw
- III Bouwkunst uit het interbellum
- IV Wederopbouw
- V Post 65
- VI Jonge bouwkunst
- Met toren

2.1 Het gebouw

Het kerkenbestand van Den Helder

Kenmerkend voor de kerkgebouwen van Den Helder is dat ze allemaal relatief jong zijn. Acht kerken zijn gebouwd in de 19e eeuw, zes kerken zijn gebouwd in de eerste helft van de 20e eeuw en de overige 23 kerken zijn tot stand gekomen in de periode na 1950. Dat het Helderse kerkenbestand zo jong is, heeft alles te maken met de sloop en schade in de oorlog en met de grote stadsuitbreidingen van de 20e eeuw onder andere naar aanleiding van de groei van de Marine.

Er zijn in Den Helder meer kleine dan grote kerken. Er zijn slechts drie kerken met een bouwvlak groter dan 1.000 vierkante meter of groter. Er zijn 26 kerken van middelgroot formaat, deze hebben een bouwvlak van 200-350 vierkante meter. Tot slot telt Den Helder acht kleine kerken met een bouwvlak kleiner dan 200 vierkante meter. Het feit dat er in Den Helder veel kleine kerken zijn heeft vermoedelijk te maken met het groot aantal denominaties in de stad. Er zijn veel relatief kleine gemeenschappen die naast elkaar bestaan; dit past helemaal bij een stad als Den Helder waar steeds nieuwe inwoners uit andere streken zijn gekomen en gegaan. De gebouwen die gebruikt worden zijn ook relatief klein; een gunstig gegeven, want de maat van het gebouw sluit aan op de omvang van de gemeenschap. Bovendien zijn jonge, kleinere en compacte gebouwen makkelijker te onderhouden en vaak makkelijker in te richten voor een nieuwe functie. Concluderend kan worden gezegd dat gemeente Den Helder, met uitzondering van enkele grotere en oudere kerken, over een praktisch en functioneel kerkenbestand beschikt.

Religieus erfgoed

Bijna de helft van de kerken geniet een bepaalde vorm van bescherming door een monumentenstatus of door een status als beeldbepalend pand. De status als monument of beeldbepalend pand heeft als consequentie dat er extra aandacht is voor de omgang met en het behoud van het pand. Relatief weinig kerken zijn beschermd als rijksmonument of provinciaal monument, de meeste kerken zijn aangewezen als gemeentelijk monument (zie grafiek).

Monumenten mogen niet zonder vergunning gesloopt worden en tijdens verbouwingen is er extra toezicht op het behoud van de monumentale waarden. Een aantal kerken is aangewezen als beeldbepalend pand. Beeldbepalende panden staan in de welstandsnota, dus er wordt extra toegezien op de zorgvuldige omgang met het exterieur. Voor sloop van beeldbepalende panden hoeft er op dit moment geen vergunning te worden aangevraagd, wel moet er een melding van worden gemaakt.

Het Huisduiner Kerkje, het enige provinciale monument van gemeente Den Helder.

Stedenbouwkundige waarde

Kerken hebben bijna altijd een belangrijke stedenbouwkundige functie: omdat zij een centrale ligging hebben in de buurt of wijk, vanwege hun omvang binnen het stedenbouwkundig weefsel, of vanwege de zichtbaarheid van de toren op een infrastructurele as. Kerken vormen vaak een ensemble met de pastorie, een tuin, openbaar groen, een plein, een kerkhof en/of een school. De dorpskerken die op een centraal plein liggen, hebben een ander stedenbouwkundig belang dan kerken in stedelijk gebied. Het Huisduiner Kerkje en de Ontmoetingskerk in Julianadorp hebben zo'n centrumfunctie voor het dorp. De kerken in de woonwijken van Den Helder dragen weer op een andere manier bij aan de kwaliteit van de wijk; zij liggen vaak nabij andere voorzieningen zoals winkels en scholen en door omringend groen geven ze de wijk een ruimtelijk karakter. Concluderend kan worden gezegd dat veel van de kerken in ruimtelijk en functioneel opzicht van stedenbouwkundig belang zijn.

De Ontmoetingskerk in Julianadorp vervult zowel in stedenbouwkundig opzicht als in sociaal-maatschappelijk opzicht een belangrijke centrumfunctie voor het dorp.

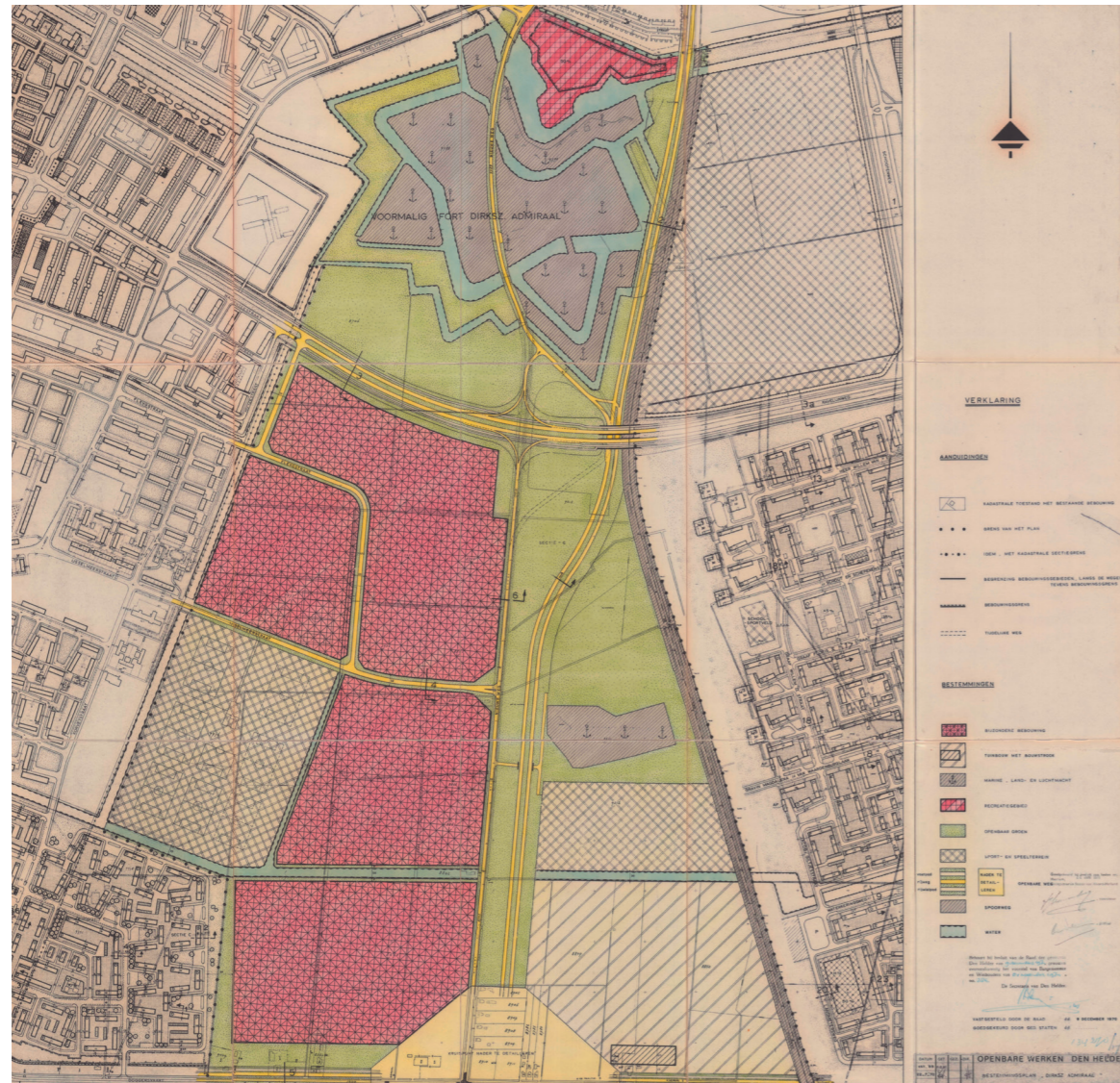
Door zijn centrale ligging en door het ronde verloop van de straat rondom de kerk is de Heilige Nicolaaskerk van groot stedenbouwkundig belang.

Het belang van groen rondom de kerk is groot, het draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving en op het gebied van biodiversiteit, hittestress en waterberging dient groen een doel. Meerdere kerkenaren geven echter aan dat het onderhoud van het groen een probleem wordt. Het is moeilijk om vrijwilligers te vinden die in de tuin kunnen werken, die het onkruid op de parkeerplaats willen wieden of die het gras willen maaien. Zeker als het ledenaantal afneemt en zeker als de gemiddelde leeftijd toeneemt worden dit soort fysieke werkzaamheden als problematisch ervaren.

"Het prachtige terrein rondom onze moskee is een aanwinst, maar ook een grote verantwoordelijkheid. Vooral de grote lap grond achter ons gebouw wordt bijna niet gebruikt. Het struikgewas en het gras zijn amper bij te houden, als we in de voortuin klaar zijn, kunnen we in de achtertuin weer beginnen" - bestuurder van de Nida ul Islam moskee.

In Den Helder is enerzijds door ruimtelijke planning en anderzijds door een samenloop van omstandigheden een gebied ontstaan waar zeven kerken uit de periode jonge bouwkunst geclusterd zijn aan twee straten. Een gebied tussen Nieuw Den Helder en De Schooten werd in een bestemmingsplan uit de jaren zeventig aangewezen voor maatschappelijke voorzieningen. Dit stedenbouwkundige plan past helemaal binnen de geest van de jaren '60 en jaren '70, toen functiescheiding nog gezien werd als de basis voor goede stedenbouw. Nadat er enkele scholen en zorginstellingen waren gerealiseerd stakte de ontwikkeling echter en kwamen er kavels beschikbaar voor woon-werk combinaties, verenigingsgebouwen en bedrijfsvestigingen. In Den Helder bestonden veel religieuze groeperingen naast elkaar. In de jaren '90 zaten zij vaak in een ouder pand dat moeilijk te verwarmen was. Zij kampten bovendien met achterstallig onderhoud en met beperkte parkeergelegenheid in het centrum van Den Helder. Als zij op zoek gingen naar een locatie voor nieuwbouw kwamen ze als snel uit op het gebied tussen de Schooten en Nieuw Den Helder. Hier bouwden ze een relatief klein en praktisch kerkgebouw, dat goed geïsoleerd was en met voldoende parkeergelegenheid in de directe omgeving. Deze geschiedenis heeft ertoe geleid dat Den Helder beschikt over een heuse reli-boulevard.

Op de bestemmingsplanktekening van Nieuw Den Helder uit 1971 is een deelgebied gereserveerd voor maatschappelijke voorzieningen, dit zou later de plek worden waar meerdere kerken zich centreren.

Onderhoud

De onderhoudsstaat van 24 kerken is goed te noemen, van zes kerken is de onderhoudsstaat redelijk en bij slechts één van de bezochte kerken werd een slechte onderhoudsstaat aangetroffen. De goede onderhoudsstaat van het kerkenbestand heeft onder andere te maken met de leeftijd van de kerken; een groot deel van de kerken in Den Helder is relatief jong.

Opvallend is het onderhouds- en verduurzamingsbeleid van kerkgemeenschappen die afhankelijk zijn van een centraal aansturend orgaan oftewel een 'moederkerk'. Het onderhoud van de kerk wordt centraal aangestuurd, wat leidt tot een zekere achtervang en regelmaat, omdat de gebouwen onderhouden worden volgens de planning van de moederorganisatie en omdat de kosten mede gedragen worden door de moederkerk. De keerzijde is echter dat de daadwerkelijke gebruikers in sommige gevallen minder betrokkenheid tonen bij het onderhoud. Uit het onderzoek bleek dat de gebruikers van sommige kerken zich minder verantwoordelijk voelen voor het onderhoud, omdat de landelijke organisatie op afstand staat en de kerkgangers niet op die manier betrokken zijn bij de dagelijkse gang van zaken.

Duurzaamheid

Op het gebied van verduurzaming zijn kerkeigenaren niet allemaal actief. Acht kerken zijn gebouwd na 1990, deze gebouwen hebben dubbele beglazing en zijn redelijk goed geïsoleerd. Eigenaren van de oudere kerken geven aan dat het moeilijk is om de ruimtes warm te stoken en dat de gebouwen op het gebied van warmte 'lek' zijn. Kerken zijn doorgaans grote gebouwen. Vooral de oudere kerken die niet geïsoleerd zijn, zijn moeilijk te verwarmen. De energiekosten zijn hoog en het binnenklimaat is in de winter niet aangenaam. Kerken uit de jaren zeventig en tachtig zijn enigszins verbeterd, maar ook bij deze gebouwen is er nog veel te winnen op het gebied van verduurzaming.

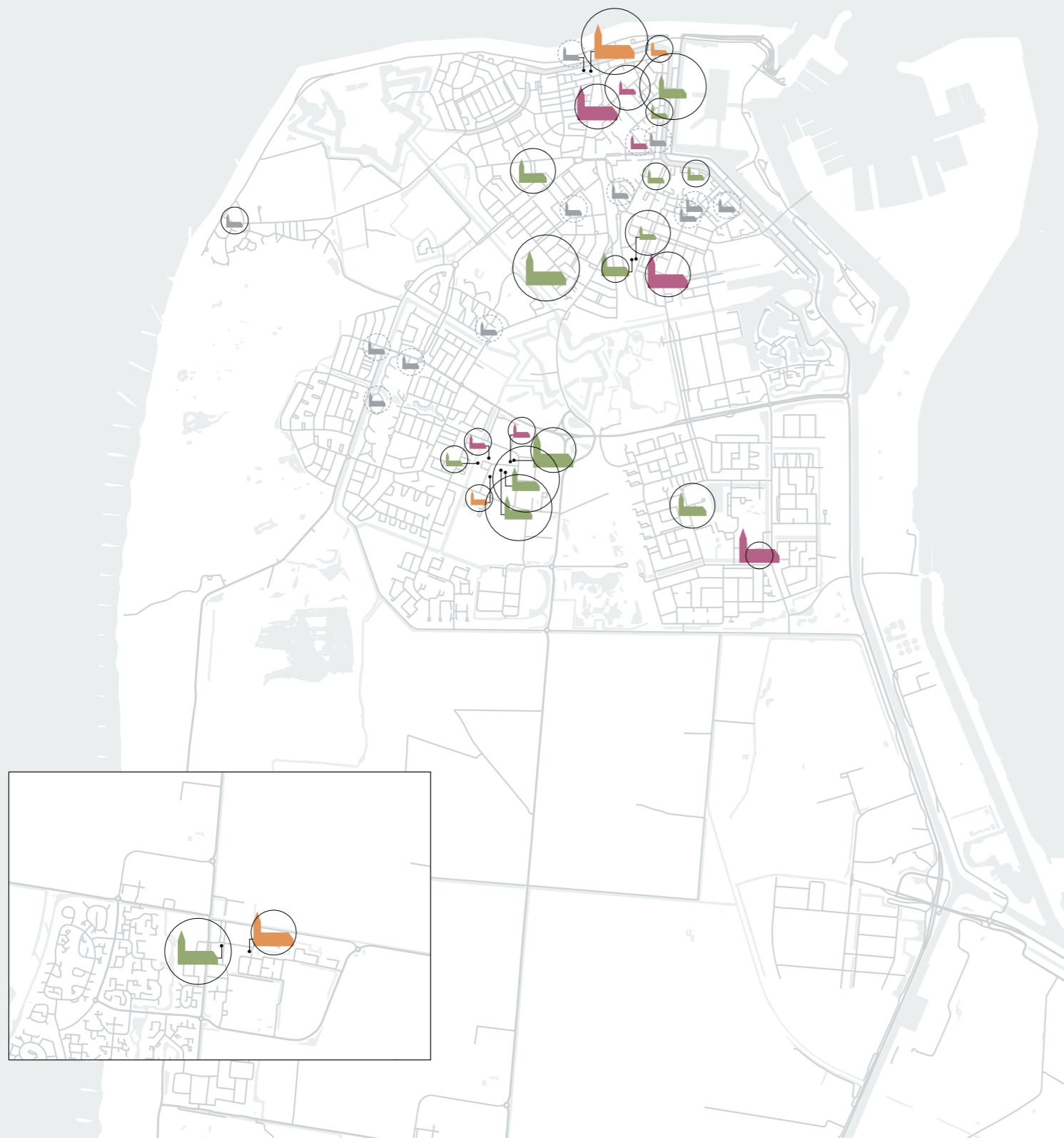
Uit het onderzoek is echter gebleken dat de meeste kerkeigenaren op dit moment niet actief bezig zijn met grote aanpassingen rondom verduurzaming. Men is voornamelijk actief bezig met kleine ingrepen zoals het vervangen van verlichting. Ook de cv-ketels zijn bij meerdere kerken vervangen, aangezien deze installaties vaak een relatief korte levensduur hebben. Enkele kerkeigenaren onderzoeken de mogelijkheden voor zonne-energie, maar ze geven aan dat een grote investering zoals gevelisolatie niet loont. Een kerk is een ingewikkeld gebouw om te verduurzamen en wordt maar enkele keren per week voor een korte periode verwarmd.

Er zijn ook kerkeigenaren die de ontwikkelingen rondom duurzaamheid nog even uitstellen. Enerzijds om de product- en techniek ontwikkelingen af te wachten. Anderzijds om de ontwikkelingen in de eigen kerk af te wachten. Er zijn kerken die mogelijk op korte termijn een (gedeeltelijke) herbestemming tegemoet gaan en daarom wachten om de verduurzaming te combineren met de verbouwing in de toekomst. Tot slot zijn er de relatief nieuwe kerken van na 1990 die al enigszins geïsoleerd zijn. Deze gebouwen zijn makkelijker te verwarmen en eigenaren voelen daarom niet altijd de urgentie om tot verduurzaming over te gaan.

Bij herbestemde kerken is wel aandacht voor verduurzaming. Kerken die permanent gebruikt worden, bijvoorbeeld als woning of als huisartsenpraktijk, worden doorgaans optimaal geïsoleerd en verduurzaamd. Hoe intensiever het gebruik, hoe meer aandacht er is voor duurzaamheid. Hierbij gaat het natuurlijk om de grote besparing op de energiekosten en ook om het gebruikscomfort dat in belang toeneemt zodra het gebouw intensiever gebruikt wordt. De voormalige Doopsgezinde kerk 'De Driemaster' is aangekocht door een echtpaar dat in de kerk gaan wonen: 'Wij gaan helemaal van het gas af, de zonnepanelen liggen al op het dak'.

De woning die in de Driemaster komt, wordt geheel verduurzaamd. Het doel is nul op de meter.

Gemeenschap

Kans dat de kerk over 10 jaar nog als gebedshuis in gebruik is

- Klein tot matig
- Redelijk
- Groot
- N.v.t.

Aantal leden

- ◡ Minder dan 100
- ◡ 100 tot 300
- ◡ Meer dan 300

Aantal vrijwilligers

- Minder dan 50
- 50 tot 100
- Meer dan 100
- N.v.t.

2.2 De kerkgemeenschap

In Den Helder zijn 23 van de 37 kerken in gebruik voor de eredienst. Dat betekent dat deze gebouwen gebruikt worden door een geloofsgemeenschap en dat er in het gebouw met regelmaat een dienst georganiseerd wordt. De geloofsgemeenschappen van Den Helder verschillen in denominatie en in grootte en de diensten worden wisselend goed of matig bezocht. De meeste genootschappen organiseren wekelijks een dienst. Bij de kleine genootschappen bezoekt nagenoeg honderd procent van de leden de dienst, terwijl dit percentage bij de grote genootschappen beduidend lager ligt. Slechts één van de kerken met meer dan 200 leden heeft een gemiddelde bezetting hoger dan vijftig procent. Bij de meeste genootschappen heeft de dienst een traditioneel karakter, met een preek van de voorganger, gebed en gezamenlijke zang.

Enkele genootschappen, zoals Het Lichtbaken, de City Life Church, en de Jehovah's getuigen wijken duidelijk af van de manier waarop de dienst georganiseerd wordt. In de dienst van City Life Church speelt moderne en religieuze popmuziek een grote rol en worden er veel activiteiten na en rondom de dienst georganiseerd. Bij Het Lichtbaken verlaat men de traditionele vorm van de dienst bewust door meer samen te komen in kleine groepen en de dienst ook op andere plekken dan in de kerk te organiseren, bijvoorbeeld bij mensen thuis of samen in het park. Bij de Jehovah's getuigen staan onderwijs en persoonlijke ontwikkeling centraal, hier wordt bijvoorbeeld niet met één voorganger gewerkt, maar zijn er meerdere ouderlingen die de bijeenkomst begeleiden. Dit soort meer hedendaagse kerken zijn relatief grote gemeenschappen met 100-200 leden die bijna allemaal de dienst bezoeken. Bovendien zijn bij deze gemeenschappen veel jongeren en jonge gezinnen aangesloten.

Het gebed in de Nida ul Islam moskee

De dienst in de City Life Church heeft een heel ander karakter dan een traditionele kerkdienst en daar is de zaal helemaal op ingericht.

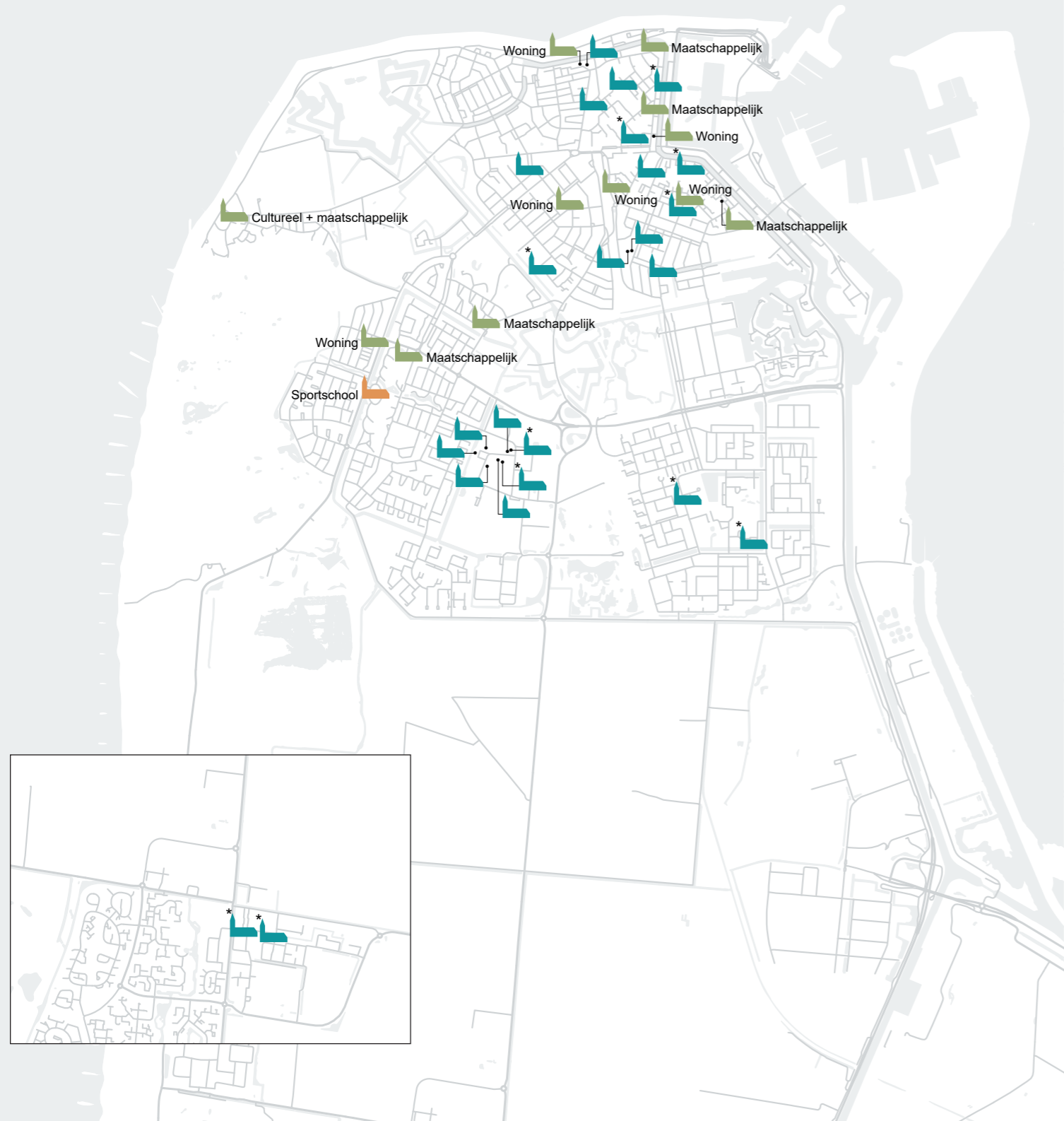
Bij de Hindoetempel wijkt de dienst vanzelfsprekend zeer af ten opzichte van de westers-christelijke eredienst. Hier worden meerdere goden vereerd en worden de Hindoeïstische tradities gepraktiseerd. Ook de gebedsdienst van de twee moskeeën kent zijn eigen tradities, de belangrijkste en meest bezochte dienst vindt plaats op vrijdag, maar elke dag is er vijfmaal een samenkomst met gebed. In tegenstelling tot andere geloofsgemeenschappen is er bij de Hindoeïstische tempel geen sprake van secularisatie, hier wordt de dienst trouw bezocht door alle leden van de gemeenschap. Het bestuur van de Ayasofya Moskee geeft aan het secularisatieproces wel te herkennen, jongeren voelen minder binding met de moskee. Bovendien verhuizen jongeren vaak naar grotere steden, omdat daar meer werkgelegenheid is. Hierdoor neemt het aantal leden bij de moskee ook af.

Tot slot is de internationale Rios de Vida gemeenschap noemenswaardig, omdat deze bestaat uit een zeer gemêleerde en internationale groep mensen. De dienst heeft een vrij traditioneel karakter, met een preek van de voorganger, zang en gebed, maar van secularisatie is bij Rios de Vida geen sprake. De geloofsgemeenschap groeit en het bestuur geeft aan zich te oriënteren op grotere huisvesting.

De coronacrisis

Vanaf maart 2020 kregen de kerken te maken met maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Voor de kerkgemeenschappen had dit grote gevolgen; de coronacrisis is voor alle kerkgemeenschappen een moeilijke periode. Samenkomen, samen zingen en samen het geloof belijden is belangrijk voor kerkgemeenschappen en dit was tijdens de coronacrisis niet mogelijk. Alle kerken hebben via een andere weg toch de dienst kunnen voortzetten. Meestal gebeurde dit in de vorm van een digitale dienst, maar er zijn ook diensten in de buitenlucht georganiseerd. Tijdens de coronacrisis hebben kerkgenootschappen zich ontwikkeld op het gebied van het digitale werken. Er is apparatuur aangeschaft en men heeft zich nieuwe vaardigheden eigengemaakt. Bovendien werd de digitale dienst doorgaans door meer mensen bezocht dan een live dienst. Er kwamen nieuwe leden naar de digitale diensten, ook uit andere steden, soms zelfs helemaal uit de andere kant van het land.

Dat de coronacrisis positieve neveneffecten had, is een klein lichtpuntje in een donkere periode. De kerkgemeenschappen hebben een voorkeur voor fysieke bijeenkomsten, maar er zijn ook zorgen over de toekomst. Komen de leden wel terug na zo'n lange periode van afstand en kan de dienst ooit weer op de oude manier gehouden worden? Er zijn gemeenschappen die een toenemende behoefte voor zingeving en spiritualiteit merken. De coronacrisis heeft alles op zijn kop gezet, mensen kwamen tot stilstand en werden tot nadenken aangezet. 'Misschien betekent dit wel een keerpunt in de secularisatie', is het gevoel van sommige kerkbesturen.

Gebruik

Functies van de kerkgebouwen

- Religieus
- Religieus met niet religieuze nevenactiviteiten
- Tijdelijk gebruik
- Herbestemd

2.3 Het gebruik

Kerkelijk gebruik

De meeste kerken in Den Helder worden gebruikt voor de eredienst. Naast de eredienst vinden er andere kerkelijke activiteiten plaats zoals bijbelstudie, koorrepetities, gezamenlijke maaltijden et cetera. Het diaconale werk (kerkelijke activiteiten met een sociaal-maatschappelijk karakter) is belangrijk voor de inwoners van gemeente Den Helder. Denk hierbij aan het uitdelen van voedselpakketten en/of kleding, het ontvangen van buurtbewoners voor een maaltijd of een kop koffie, of het organiseren van activiteiten voor kinderen, zoals sport en spel. Veel kerkgemeenschappen voelen vanuit hun geloofsovertuiging de roeping om op deze manier iets te doen voor de medemens en staan daarmee in een lange traditie van diaconaal werk. Zij geven expliciet aan dat ze ook mensen helpen die geen lid zijn van de kerk. Uit onze gesprekken is gebleken dat kerken bijdragen aan de sociaal-maatschappelijke zorg in gemeente Den Helder. Hierdoor wordt de kerk een plek van betekenis voor een grotere groep mensen. De meeste kerken onderkennen ook dat dit past bij de huidige tijd waarin nog steeds behoefte is aan zingeving en spiritualiteit maar jonge mensen minder de behoefte voelen om zich structureel te verbinden aan een gemeenschap of vereniging.

Met activiteiten als een seniorenclub en een soepfiets werkt het Leger des Heils aan haar sociaal-maatschappelijke doelstellingen

De tafels voor de maaltijd op witte donderdag zijn gedekt in de Ontmoetingskerk.

Verhuur van de kerk

In sommige kerken worden regelmatig nevenactiviteiten georganiseerd, want kerken, die voor samenkomst gebouwd zijn, lenen zich hier goed voor. Ze zijn ingericht voor het ontvangen van grote groepen en er zijn voldoende faciliteiten zoals sanitair, keukens en techniek. Naar aanleiding van de coronacrisis hebben de meeste kerken flink geïnvesteerd in de techniek en zijn op dit gebied dus goed uitgerust. Daarnaast zijn de kerken een groot deel van de week ongebruikt, omdat de eigen gemeente er maar beperkt gebruik van maakt. Dit maakt ze tevens geschikt voor nevengebruik. In Den Helder hebben elf kerkbesturen ervoor gekozen om de ruimtes te verhuren voor niet kerkelijke nevenactiviteiten, hierbij kan gedacht worden aan trouwerijen, vergaderingen, concerten, verhuur aan concerten of verhuur aan bijvoorbeeld koren en sport groepjes.

Een voorbeeld van een kerk die zich heeft ontwikkeld op dit gebied is de Nieuwe Kerk. De Evangelische Gemeente De Ambassade houdt het gebouw in gebruik voor de eredienst en andere kerkelijke activiteiten, maar het gebouw wordt aangepast naar een (toeristisch) toegankelijke kerk met onder andere een tentoonstelling. De kerkgemeenschap initieert de transitie en zet helemaal in op uitwisseling en samenwerking met omwonenden en bezoekers door culturele activiteiten te organiseren. In de Nieuwe Kerk zit een vrij jonge gemeenschap en er zijn vrijwilligers die kennis hebben van fondsenwerving en subsidieaanvragen. Bovendien zijn er vrijwilligers met bouwkundige kennis, waardoor de verbouwing intern uitgevoerd wordt en er zijn mensen die zich straks over de culturele programmering willen buigen. In deze gemeenschap zijn de ingrediënten aanwezig voor het verlevendigen van de plek en het vergroten van het belang van de kerk voor haar omgeving.

Niet elke kerkgemeenschap is in staat om een zogeheten nevenbestemming te realiseren. De organisatie van de verhuur, de programmering, de pr en zelfs de ontvangst van de groepen berust bij de vrijwilligers van de kerk. Dit vraagt veel van de vrijwilligers en kan dan ook niet altijd opgebracht worden. Het is een vraagstuk waar meerdere kerkgemeenschappen mee worstelen. Tot slot zijn de inkomsten uit verhuur van ruimtes beperkt, waardoor men zich afvraagt of het de moeite loont. Er zijn kerkbesturen die er voor kiezen om hun ruimtes niet te verhuren, enerzijds omdat het financieel niet nodig is en anderzijds omdat het niet past binnen de geloofsbeleving en de cultuur van de kerk. Het gebrek aan vrijwilligers om te ondersteunen bij nevenactiviteiten en verhuur is een belangrijke reden om hier niet aan te beginnen.

Herbestemming

Den Helder kent relatief veel herbestemde kerken. Anno 2021 wordt in dertien kerken in Den Helder geen eredienst meer gehouden. Ongeveer de helft hiervan is in gebruik voor wonen en de andere helft heeft een culturele of maatschappelijke bestemming gekregen. Hierbij kan gedacht worden aan een sportcomplex of een zorgcentrum. Uit de gesprekken blijkt dat er bij zeven kerkgemeenten gesprekken gevoerd worden in verband met onzekerheid over het in gebruik houden van het kerkgebouw. Tijdens de interviews werd aan de kerkgemeenschappen gevraagd hoe groot zij de kans achten dat zij over tien jaar nog gebruik maken van hetzelfde gebedshuis als nu. Vijftien gemeenschappen zijn ervan overtuigd dat de situatie over tien jaar ongeveer gelijk is aan nu en dat er daarom nog steeds gebruik gemaakt wordt van de huidige kerk. Vier gemeenschappen twijfelen aan de toekomst en schatten de kans wat minder groot dat zij over tien jaar nog in dezelfde kerk samenkomen. Tot slot zijn er zeven gemeenschappen die al gesprekken voeren over een mogelijke verhuizing of die hier op korte termijn over in gesprek zullen gaan. Voor hen is de kans klein dat zij over tien jaar nog gebruik maken van de huidige kerk. Unaniem wordt door alle kerkgemeenschappen gezegd dat ze aan de toekomst van hun geloof niet twijfelen. Geloven is immers niet afhankelijk van een plek. Er is één gemeente, namelijk Rios de Vida, die aangeeft waarschijnlijk op zoek te moeten naar een grotere kerk, omdat er sprake is van toename van het ledenaantal.

In de Heilige Nicolaaskerk is een sportcentrum ondergebracht, het is een tijdelijke functie totdat er een definitieve bestemming voor de kerk is gevonden.

Bij gebouwen met een intensief gebruik, zoals het appartementencomplex in de Opstandingskerk is verduurzaming essentieel.

De kerk als woning

De kerken waarin gewoond wordt zijn doorgaans het meest ingrijpend aangepast aan de nieuwe functie en hier is het meest in verduurzaming geïnvesteerd. Bij een transformatie van een publieke functie (zoals een kerk) naar een woning, wordt een gebouw altijd in zekere mate in zijn karakter aangetast. Zeker wanneer een kerk met meerdere appartementen ingericht wordt gaat dat vaak ten koste van de beleving van de ruimtelijkheid. Bovendien is het gebouw niet meer openbaar toegankelijk. Aantasting van het interieur en de ruimtelijkheid en het verlies van openbaarheid zijn zwaarwegende nadelen, maar een zorgvuldige herbesteding tot wonen geeft een kerkgebouw wel een zekere toekomst. Het toekomstperspectief van deze kerkgebouwen is duidelijk; waarschijnlijk blijven de kerkgebouwen nog heel lang als woning in gebruik.

De kerk als cultureel of maatschappelijk centrum

Een herbesteding met een culturele functie is in veel gevallen passend bij het gebouw. Een voorbeeld is het Huisduiner Kerkje, een provinciaal monument, dat in gebruik is als cultureel centrum. De kerk hoefde nauwelijks aangepast te worden voor deze nieuwe functie, wat zeer gunstig is voor een kerk met zo'n hoog monumentaal interieur. De toekomst van de kerk is echter onzeker. De vrijwilligers die verantwoordelijk zijn voor de programmering geven aan dat de taak toch flink op hun schouders drukt. Bovendien is het lastig om de programmering rond te krijgen. Het onderhoud en hiermee de toekomst van het Huisduiner Kerkje is afhankelijk van de investeringen van Woningstichting Den Helder, eigenaar van het pand.

Een vergelijkbaar voorbeeld is de Maranatha kerk, in bezit van gemeente Den Helder en hierdoor zeker van haar toekomst, door herbesteding als buurthuis. Dat het voor een particulier moeilijk is om een cultureel centrum te beginnen in een kerk in Den Helder blijkt uit de ervaringen van de eigenaar van de voormalige Evangelisch Lutherse kerk aan de Wezenstraat. Na een poging om deze kerk in te richten als cultureel centrum overweegt de eigenaar om het gebouw geschikt te maken voor wonen. In de Driemaster is ook geprobeerd om een culturele programmering tot stand te brengen, maar dit bleek niet rendabel te zijn. Nu is de kerk opgekocht door particulieren die er een woning in onderbrengen.

Het monumentale interieur van het Huisduiner Kerkje.

De Maranatha kerk is in eigendom van de gemeente. Na een uitgebreide restauratie is de kerk in gebruik genomen als buurthuis.

Samenwerking met de gemeente

Uit de gesprekken blijkt dat de samenwerking met de gemeente rondom de herbesteding van een kerkgebouw soms als moeizaam ervaren wordt. Het vergunning traject is lang, waardoor eigenaren lang in onzekerheid verkeren en niet verder kunnen met de uitvoering van de plannen. Bij monumentale kerken wordt de bescherming van het monument soms als beperkend ervaren. Zo worden de monumentale banken in het Huisduiner Kerkje ervaren als een belemmering voor het gebruik. Tot slot vinden eigenaren het lastig om de gemeente te bereiken, het liefst hebben zij één contactpersoon die ze met een direct nummer kunnen benaderen.

Deel 3
De visie

Het Huisduiner Kerkje circa 1890

Heiligenbeelden in de Hindoeïstische Tempel.

Deel 3

De visie

In het vorige hoofdstuk hebben we een analyse gepresenteerd van de gebedshuizen in Den Helder. We gaven de stand van zaken weer met betrekking tot de gebouwen, de gemeenschappen en het gebruik. Naast het inventariseren en presenteren van deze informatie willen wij ons ook uitspreken over de toekomst van de kerken. Welke rol speelt de burgerlijke gemeente in de toekomst van kerkgebouwen, kerkgemeenschappen en het gebruik van kerken in gemeente Den Helder?

3.1 Een visie op het kerkgebouw

Den Helder is trots op haar religieus erfgoed. De kerkgebouwen vertellen veel over de geschiedenis van de gemeente en de mensen die er woonden en wonen. Kerken dragen door hun architectuur en hun stedenbouwkundige waarde bij aan de kwaliteit en het karakter van de bebouwde omgeving. We vinden het belangrijk om de rijkdom en betekenis van het religieus erfgoed te behouden en te delen met de bewoners en bezoekers van onze gemeente.

Monumenten en beeldbepalende panden.

De overheid spreekt zich uit over de waarde en gewenste toekomst van gebouwen als er sprake is van hoge cultuurhistorische, architectonische of stedenbouwkundige waarden, of als een object heel zeldzaam is. Zij doet dit door een juridische status aan de gebouwen te verbinden: ze worden aangewezen als rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument of als beeldbepalend pand. Het doel van deze aanwijzingen is het behoud van het gebouw voor toekomstige generaties, en het zekerstellen van een zorgvuldige omgang met het gebouw.

Bijna de helft van de kerken in Den Helder heeft een status als monument of beeldbepalend pand. Uit het onderzoek van de kerkvisie hebben we kunnen concluderen dat de niet beschermde kerken inderdaad geen uitzonderlijk hoge monumentale waarden bevatten. Eén gebedshuis vormt hierop mogelijk een uitzondering, namelijk de hindoeïstische tempel. In Nederlands en zelfs in Europees verband is dit een bijzonder gebouw vanwege zijn architectuur en cultuurhistorie. Daarom willen we onderzoeken of deze tempel aangewezen zou kunnen worden als gemeentelijk monument.

➔ De Hindoeïstische Tempel wordt in onderzoek gebracht tot aanwijzing als gemeentelijk monument.

De gebouwen die vooral van waarde zijn vanwege hun exterieur en hun stedenbouwkundige ligging, zijn aangewezen als beeldbepalend pand. Deze gebouwen zijn niet in hun geheel beschermd, zoals de monumenten, maar de gemeente wil toch aansturen op een zorgvuldige omgang. Het beleid is hierbij wat minder conserverend van aard dan bij de monumenten. In de huidige regels is geen verplichting tot sloopvergunning opgenomen, maar naar aanleiding van de kerkvisie is de gemeente tot de conclusie gekomen dat van sloop zonder vergunning van beeldbepalende panden in stedenbouwkundig en architectonisch opzicht niet wenselijk is. De gemeente hecht echter veel waarde aan het cultureel erfgoed en hier horen de beeldbepalende panden ook bij.

➔ **We onderzoeken de mogelijkheden om ook voor de beeldbepalende panden een sloopvergunning verplicht stellen.**

Stedenbouwkundig waardevolle kerken

De stedenbouwkundige betekenis van de Helderse kerken verschilt. In gemeente Den Helder zijn echte dorpskerken die een centrale plek in de structuur van het dorp innemen, er zijn stadsiconen en er zijn kerken die in een stadswijk een stedenbouwkundige spilfunctie vervullen. Voor veel mensen speelt de kerk, en in het bijzonder de kerktoren, een belangrijke symbolische rol: een kerktoren kan fungeren als oriëntatiepunt en herinneringen oproepen omdat kerken een plek zijn van doop, rouw en trouw. Op die manier geven kerken betekenis aan de leefomgeving - ook voor niet-gelovigen. Het zijn (historische) ankerpunten in de stad. Als kerken hun functie als gebedshuis verliezen en een nieuwe toekomst tegemoet gaan of zelfs gesloopt worden, heeft dit veel impact op de stedenbouwkundige situatie.

Een bijzonder stedenbouwkundig fenomeen is de 'reli-boulevard' aan de Annie Romein Verschoorlaan. Dit is echter niet een verder te ontwikkelen toekomstbeeld. Het begrip functiescheiding is inmiddels achterhaald, tegenwoordig onderschrijven we juist het belang van maatschappelijke en publieke functies in de wijk die aldaar bijdragen aan de leefbaarheid en levendigheid. Verder zijn de kerken aan de reli-boulevard allemaal in gebruik als gebedshuis. Op dit moment betekent dat als zich ontwikkelingen voordoen, herontwikkeling van kerkgebouwen in beginsel de voorkeur heeft boven nieuwbouw ter voorkoming van leegstand en ten behoeve van passende herbestemming.

Gemeente Den Helder wil zorgvuldig omgaan met de stedenbouwkundige waarden van kerken, zeker als zij in transitie zijn. Als vervolg op de kerkvisie willen we daarom onderzoeken hoe we de stedenbouwkundige waarde van de kerken kunnen benoemen en vastleggen in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Daarnaast vinden we het belangrijk dat kerken, ook bij een herbestemming, een centrumfunctie voor de wijk kunnen blijven vervullen. De centrumfunctie hebben zij in stedenbouwkundig opzicht, door de ligging aan bijvoorbeeld een plein of een plantsoen, door de zichtbaarheid vanwege hun omvang en bijvoorbeeld hun toren en doordat ze in architectonisch opzicht opvallen ten opzichte van omringende bebouwing. De centrumfunctie van kerken in termen van gebruik wordt onder het hoofdstuk 'gebruik' behandeld.

➔ **Als vervolg op de kerkvisie onderzoeken we hoe de stedenbouwkundige waarde van de kerken omschreven en beschermd kan worden in de omgevingsvisie en het omgevingsplan.**

De vrijstaande toren van de Opstandingskerk is een belangrijk architectonisch en stedenbouwkundig element en is daarom aangewezen als gemeentelijk monument.

Duurzaamheid

Gemeente Den Helder wil in 2040 een co2-neutrale gemeente zijn en vindt dat ook de kerken niet achter kunnen blijven op de duurzaamheidsambitie. Uit het onderzoek is gebleken dat de verduurzaming van kerken nog achterblijft. Enerzijds komt dit door de complexiteit van het vraagstuk; voor kerken zijn geen standaard verduurzamingsoplossingen voorhanden. Anderzijds komt het door het gebruik van de kerken die weinig en kort gebruikt worden. Verduurzamingsinvesteringen zijn dan niet rendabel.

We voorzien echter dat het gebruik van kerken in de nabije toekomst intensiever zal zijn. Kerkbesturen zullen steeds meer aan nevengebruik gaan denken, want hiermee worden inkomsten gegeneerd en hiermee houdt de kerk haar bestaansrecht, ook wanneer de geloofsgemeenschap steeds kleiner wordt. Leegstaande kerken worden herbestemd en vervolgens intensiever gebruikt. We voorzien dus dat het gebruik en daarmee het energieverbruik van de kerken zal toenemen. Een prachtig gebouw dat het grootste gedeelte van de week leeg staat is op zichzelf natuurlijk niet duurzaam. Daarom wil de gemeente Den Helder intensief gebruik van kerkgebouwen stimuleren. Als we de kerkgebouwen een duurzame toekomst willen bieden, dan moeten ze aangepast worden aan de normen van deze tijd en daar hoort verduurzaming vanzelfsprekend bij. We nemen hierin haar rol door kerkeigenaren te informeren, te stimuleren en te faciliteren op het gebied van verduurzaming. Als vervolg op de kerkvisie organiseren we een informatieavond voor kerkeigenaren over de verduurzaming van kerken.

Als vervolg op de kerkvisie organiseren we een informatieavond voor kerkeigenaren over de verduurzaming van kerken.

In de Johanneskapel wordt een zorgcentrum ondergebracht; een functie die vraagt om een duurzaam gebouw met een optimaal binnenklimaat.

3.2 Een visie op kerkgemeenschappen

Aandacht voor kerkgenootschappen

De scheiding tussen kerk en staat is in Nederland een belangrijk gegeven. Of je gelooft, waar je in gelooft en bij welke gemeenschap je je thuis voelt is een persoonlijke keuze. Als overheid houden wij ons geheel afzijdig van dit soort keuzes. De enige stellingname die we hanteren is dat alle vormen van geloofsbelijdenis er mogen zijn en we zijn dan ook trots op het feit dat zó veel kerkgemeenschappen een thuis hebben gevonden in Den Helder. Het maakt onze gemeente rijk en veelzijdig.

We zien het belang van kerkgemeenschappen voor het religieuze deel van de bevolking, maar ook voor de andere niet-religieuze inwoners van de gemeente. Kerken vervullen namelijk een sociaal-maatschappelijke functie, bijvoorbeeld in het kader van armoedebestrijding of door mensen te helpen bij eenzaamheid. Dit maakt kerkgemeenschappen waardevol voor een grote groep mensen en de gemeente wil zich daarom inzetten voor het behoud van kerkgemeenschappen door hun waarde te onderschrijven en door hen te helpen waar mogelijk.

We willen de kerken van Den Helder meer zichtbaar maken middels informatie over kerken op de gemeentelijke website. De informatie over Helderse kerken op de gemeentelijke website gaat over alle kerken, herbestemd of niet, en is bedoeld om meer aandacht te vragen voor religieus erfgoed.

➔ **De gemeente publiceert informatie over de kerken in Den Helder op de gemeentelijke website.**

De kerkvisie kwam in nauwe samenwerking met alle kerkeigenaren tot stand en we willen dit contact in de toekomst goed onderhouden via een gemeentelijk contactpersoon en door het organiseren van bijeenkomsten.

Netwerk van kerkgemeenschappen

De kerkvisie was voor de gemeente een goede aanleiding om het contact met kerkbesturen op te pakken. Door dit kerkvisietraject heeft de gemeente meer oog gekregen voor kerkgemeenschappen. Het contact is gelegd en we weten beter wat er speelt. Waar gemeente en kerkbesturen voorheen wellicht té veel op hun eigen eilandje zaten, hopen we elkaar in de toekomst meer te vinden.

Daarnaast kwamen de kerkbesturen ook met elkaar in contact, bijvoorbeeld tijdens de werksessies van de kerkvisie. Goed wederzijds contact is waardevol, omdat kerken met dezelfde problematiek te maken hebben en elkaar daarin kunnen helpen. Er is een groep ontstaan die veel met elkaar gemeen heeft, ondanks de verschillen in geloofsovertuiging. Uit de interviews van de kerkvisie blijkt bovendien dat kerkgemeenschappen contact zoeken met hun omgeving, los van het geloof. Zij willen naasten helpen, het gesprek over zingeving voeren en van betekenis zijn voor een grotere groep mensen dan alleen hun eigen leden. Wij hopen dat de kerkvisie een aanleiding is om elkaar meer op te zoeken. We willen graag een faciliterende rol spelen in dit proces, bijvoorbeeld bij initiatieven waarbij kerkgemeenschappen hun deuren openen voor elkaar en voor anderen.

Om samenwerking te stimuleren willen we een jaarlijkse bijeenkomst organiseren voor eigenaren en besturen van gebedshuizen. Deze bijeenkomsten voor kerkeigenaren zullen tussen 2022-2026 jaarlijks georganiseerd worden. Hier kunnen kerkeigenaren elkaar ontmoeten en hier worden zij geïnformeerd over thema's als duurzaamheid, herbestemming, nevenactiviteiten, groen rondom de kerk, het bereiken van jongeren of de effecten van corona. Hiermee willen we kerken ondersteunen bij bijvoorbeeld het ontwikkelen van nieuwe activiteiten, het onderhouden van het kerkgebouw of bij een transitie richting een nieuwe functie. Na de periode van vier jaar zal naar aanleiding van een evaluatie nagedacht worden over een mogelijk vervolg.

➔ **Als vervolg op de kerkvisie organiseert de gemeente een informatieavond voor kerkeigenaren over de verduurzaming van kerken.**

Kerken die vrijkomen

Uit het onderzoek blijkt dat er in Den Helder ook sprake is van een zekere mate van secularisatie. Uit het onderzoek is gebleken dat sommige kerkgemeenschappen in een onzekere situatie zitten door de afname van het ledenaantal, vergrijzing en de coronacrisis. Van vijf kerkgemeenschappen hebben we vernomen dat zij hun kerkgebouw waarschijnlijk binnen vijf jaar zullen moeten verlaten. Dit is een moeilijk proces voor de gemeenschap die afscheid moet nemen van een betekenisvol gebouw en die wellicht op zoek moet naar een andere locatie. De gemeente vindt het, los van de toekomst van het leegkomende kerkgebouw, belangrijk dat dit proces voor de kerkgemeenschap zo soepel mogelijk verloopt. Daarom wil de gemeente kerken ondersteunen door met hen mee te denken en hen te adviseren. Daarom stellen we een gemakkelijk benaderbaar aanspreekpunt beschikbaar die kerkgemeenschappen kan helpen.

➔ **Er komt een gemeentelijk contactpersoon voor kerkeigenaren.**

Als de coronamaatregelen het toelaten, willen kerken hun deuren zo snel mogelijk weer openen. Uit de gesprekken is gebleken dat er veel zorgen zijn over de toekomst, komen de leden wel weer terug, nu zij zo lang op afstand waren? De coronacrisis was ook een periode van bezinning, er is veel nagedacht en gesproken over zaken die ooit zo vanzelfsprekend leken. We hopen dat kerkgemeenschappen elkaar naar aanleiding van de kerkvisie meer zullen opzoeken en dat zij samen kunnen werken aan een nieuwe start na corona. De jaarlijkse bijeenkomst zal een steuntje in de rug zijn, maar een frequentere samenwerking is afhankelijk van de behoefte en van het initiatief van de kerkeigenaren zelf. We stellen een contactpersoon beschikbaar om de samenwerking te faciliteren waar nodig.

3.3 Een visie op het gebruik van kerkgebouwen

Nevenbestemming van kerken

Voor alle gebouwen geldt dat leegstand leidt tot achterstallig onderhoud en uiteindelijk tot verval. Leegstand betekent letterlijk een lege plek in de wijk, er is geen reuring en zonder activiteit is er geen betekenis voor de plek. Bovendien liggen bij leegstand vandalisme en andere ongewenste activiteiten op de loer. Ook voor kerken geldt dat zij alleen toekomstperspectief hebben wanneer ze in gebruik zijn. We willen leegstand bij kerken graag voorkomen.

Voor de kerken waar 'gekerkt' wordt geldt dat we de functie als gebedshuis zo lang mogelijk willen behouden, eventueel in combinatie met nevengebruik. Kerkbesturen zijn goede beheerders voor een gebouw, een gebedshuis is een openbare functie en bovendien een functie met een maatschappelijk belang. We hechten waarde aan de kerken. Echter, in sommige gevallen is de kerkgemeenschap niet meer in staat om in het onderhoud van de kerk te voorzien. Meestal komt dit door de afname van het ledenaantal. De gemeente adviseert deze kerkgemeenschappen om nevengebruik te onderzoeken. Hiermee kunnen inkomsten gegenereerd worden, wordt leegstand voorkomen gedurende een deel van de week en wordt de kerk een plek van betekenis voor een grotere groep mensen. Het helpt om de verantwoordelijkheid voor het in stand houden van zo'n gebouw breder te laten dragen door een gemeenschap die groter is dan alleen de kerkleden.

We begrijpen dat het moeilijk kan zijn om nevengebruik te organiseren, zeker wanneer men kampt met een tekort aan vrijwilligers. De gemeente wil kerken en andere organisaties die veel met vrijwilligers werken ondersteunen. We kunnen kerkgemeenschappen samenbrengen zodat zij ervaringen uit kunnen wisselen en elkaar kunnen helpen. Als er vragen zijn over thema's als digitaal werken, subsidiemogelijkheden en fondsenwerving kunnen wij de kerkgemeenschappen daarin adviseren.

➔ We adviseren kerkeigenaren bij vragen over onderwerpen zoals nevenbestemming.

Het bestuur van de Nieuwe Kerk opent de deuren en wil een culturele ontmoetingsplaats worden voor omwonenden.

Herbestemming van kerken

Welk gebruik voor een kerk gekozen wordt heeft effect op de directe omgeving en zelfs de hele wijk. Een openbaar toegankelijk kerkgebouw vervult een andere functie dan een kerk met appartementen. We hechten veel waarde aan de sociaal maatschappelijke functie die kerkgemeenschappen vervullen en we hopen dat kerkgebouwen in hun nieuwe functie ook weer een maatschappelijk belang kunnen dienen. Daarom gaat de voorkeur bij een herbestemming uit naar een openbare functie met een sociaal-maatschappelijke meerwaarde. Denk hierbij aan zorg, onderwijs, cultuur, een restaurant of een buurthuis.

Een herbestemming in de toeristische sector lijkt in een stad als Den Helder kansrijk, want Den Helder investeert volop in de toeristische sector. Bovendien is een toeristische functie openbaar van karakter. De gemeente wil herbestemmingen van kerken in de toeristische sector daarom stimuleren. Een semiopenbare functie zoals een hotel, een B&B of een kantoor is een goede middenweg. Het herbestemmen van kerken tot woongebouw betekent dat zij hun maatschappelijke meerwaarde verliezen en bovendien niet meer te bezichtigen zijn voor publiek. Zeker in het geval van de cultuurhistorisch waardevolle kerkgebouwen, zoals de monumenten en beeldbepalende panden, zullen we daarom altijd eerst aansturen op een openbare functie met een maatschappelijke meerwaarde.

Het omgevingsplan biedt kansen voor de gemeente om mee te kunnen denken over een passende functie voor vrijkomende kerken. Naar aanleiding van de kerkvisie zal een beleidsregel opgesteld worden waarin kaders worden geformuleerd over dit onderwerp.

➔ De kerkvisie wordt vertaald naar de omgevingsvisie en het omgevingsplan, bijvoorbeeld door een beleidsregel voor kerken te maken.

Sportcomplex in de Heilige Nicolaaskerk. Contrast tussen toen en nu.

Nida Ul Islam moskee.

Een vervolg op de kerkenvisie

Op basis van de resultaten van dit onderzoek hebben we enkele concrete vervolgstappen geformuleerd waarmee we de doelen van onze kerkenvisie willen verwezenlijken. Deze vervolgstappen staan in de tekst hierboven, en zijn hieronder samengevat in een tabel. De vervolgstappen zijn, evenals de visie zelf, opgedeeld in de categorieën 'gebouw', 'gemeenschap' en 'gebruik'.

Gebouw

We gaan de Hindoetempel in onderzoek brengen tot aanwijzing als gemeentelijk monument.

We gaan de mogelijkheden om ook voor de beeldbepalende panden een sloopvergunning verplicht te stellen onderzoeken.

We gaan aan de slag met het borgen van de stedenbouwkundige waarde van de kerken in de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

We organiseren een informatieavond voor kerkeigenaren over de verduurzaming van kerken.

Gemeenschap

We gaan informatie over de kerken in Den Helder op de gemeentelijke website publiceren.

We gaan jaarlijks een bijeenkomst voor kerkbesturen organiseren waar thema's worden behandeld als nevenactiviteiten, de effecten van corona, herbestemming van kerken, samenwerkingsverbanden et cetera.

Er komt een gemeentelijk contactpersoon voor kerkeigenaren. Deze is beschikbaar voor de zijdelingse ondersteuning bij herbestemming van kerken.

Gebruik

We adviseren kerkeigenaren bij vragen over digitaal werken, subsidie-mogelijkheden, fondsenwerving en het organiseren van nevenactiviteiten.

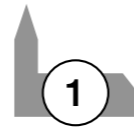
We gaan een beleidsregel opstellen over de herbestemming van kerken. Ook nemen we de functies van kerken mee in het omgevingsplan.

Westplein, den Helder

Deel 4

De kerkenpaspooten

Huisduiner Kerkje

De Hervormde Kerk in Huisduinen is gebouwd in 1896 en is buiten gebruik geraakt in 1993. Na een grondige restauratie is het provinciaal monument in gebruik genomen als cultureel centrum. Op dit moment is de exploitatie van de kerk niet rendabel en is de toekomst van het gebouw geheel afhankelijk van de goodwill en de investeringen van de Woningstichting die het pand in eigendom heeft.

Huisduiner Kerkje

Gebouw

Adres	Badhuisstraat 26
Plaats	Huisduinen
Wijk	Huisduinen
Eigendom	Woningstichting Den Helder
Eigendom toren	Woningstichting Den Helder
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie, waterkering
Bouwjaar	1896
Architect	J. Hunter
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Provinciaal monument
Oppervlakte bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	80
Interieur	Het interieur is van monumentale waarde.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Een aantal jaren geleden is de vergulde wijzerplaat vervangen. De kosten daarvoor zijn toen opgebracht door het dorp.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt midden op het dorpsplein en wordt omringd door historische bebouwing en vervult een centrale functie in de dorpskern.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(NH) Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

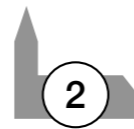
Functie	Cultureel
In gebruik voor de dienst	Nee
Buiten gebruik sinds	1993
Nevenruimten	N.v.t.
Voorzieningen	Toilet en keuken

Huisduiner Kerkje

Conclusie

Zorgen	Er zijn zorgen over de bemensing van het bestuur, zijn er in de toekomst nog voldoende vrijwilligers om de exploitatie van de kerk te regelen? Daarnaast maakt het bestuur zich zorgen over de exploitatie van de kerk, het hoog monumentale interieur kent een aantal praktische belemmeringen voor de verhuur en het bestuur heeft nog geen oplossing gevonden voor dit probleem.
Toekomstverwachtingen	Door afname van nevenactiviteiten en vrijwilligers is de toekomst als cultureel centrum onzeker. De toekomst is afhankelijk van de Woningstichting die eigenaar is van de kerk. Het gebouw staat niet in de verkoop op dit moment maar, als er iemand komt met een goed voorstel, voor zowel het kerkgebouw als de gemeenschap, dan staat de stichting daar zeker voor open.

Driemaster

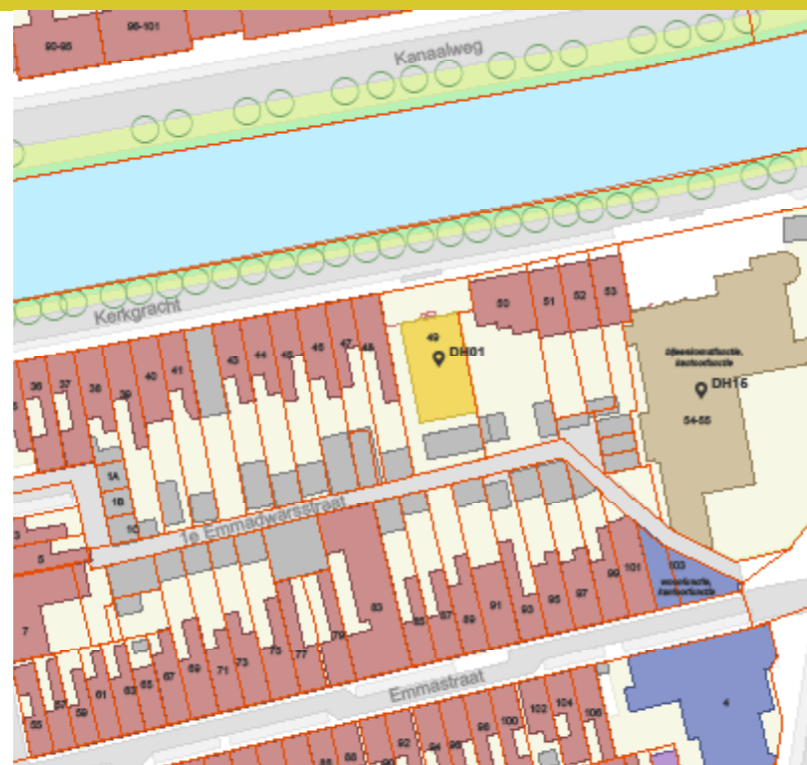
De Driemaster is gebouwd als Doopsgezinde kerk en bood vanaf 1974 onderdak aan drie gemeenten (masten): Doopsgezinden, Vrijzinnige Protestanten en Remonstranten. Sinds 2020 zijn de kerk en pastorie in particulier bezit en wordt er een woning gerealiseerd.

Driemaster

Gebouw

Adres	Kerkgracht 49
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie west
Eigendom	Privaat
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Wonen
Dubbelbestemming	Archeologie Beschermd Stadsgezicht
Bouwjaar	1853
Architect	L. den Berger
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De kerk is in verbouwing, het pand wordt getransformeerd tot woning. Architect Duco Kaptein is, samen met de nieuwe eigenaren, verantwoordelijk voor het nieuwe ontwerp. Op de begane grond komen een woongedeelte, keuken, badkamer, slaapkamer en waarschijnlijk een logeergedeelte. Voor de grote ruimte op de eerste verdieping is nog geen bestemming gevonden. Mogelijk wordt dat een atelierruimte.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een gracht met historische bebouwing en in de nabijheid van de Petrus & Pauluskerk.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de naastgelegen pastorie.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(ADS) Algemene Doopsgezinde Sociëteit
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

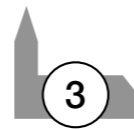
Functie	Woning
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	2015
Nevenruimten	N.v.t.
Voorzieningen	Keuken en badkamer

Driemaster

Conclusie

Zorgen	De eigenaren hebben zich tijdens de vergunningprocedure zorgen gemaakt over de haalbaarheid van het plan. Het contact met de gemeente verliep niet altijd makkelijk. De eigenaren hopen dat dit bij toekomstige herbestemmingen van kerken verbeterd kan worden.
Toekomstverwachtingen	Het gebouw wordt herbestemd als eengezinswoning. De verbouwing zal naar verwachting nog twee jaar duren.

Heilige Petrus en Pauluskerk

De Petrus & Pauluskerk uit 1840 is één van de twee waterstaatskerken in Den Helder en valt samen met de Willibrordkerk in Julianadorp onder de katholieke parochie van Den Helder. De kerk vormt een ensemble met de pastorie en tuin. De tuinmuur grenst aan een nieuw aangelegd park. Dit park vormt de overgang van het stadscentrum naar de dijk. Het bestuur overweegt om de pastorie te verkopen.

Heilige Petrus en Pauluskerk

Gebouw

Adres	Kerkgracht 54
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie west
Eigendom	R.K. Parochie Heilige Maria Sterre der Zee
Eigendom toren	R.K. Parochie Heilige Maria Sterre der Zee
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie Beschermd Stadsgezicht
Bouwjaar	1839-1840
Architect	H.H. Dansdorp
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Rijksmonument
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	440
Interieur	Het interieur is van monumentale waarde.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2014 zijn de kerktoren en het orgel gerestaureerd. De kerktoren vraagt weer groot onderhoud (rapport Monumentenwacht 2020) en dit wordt voorbereid voor 2022.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een gracht met historische bebouwing en in de nabijheid van de Driemaster. Het perceel grenst aan een nieuw aangelegd park. Dit park vormt de overgang van het stadscentrum naar de dijk.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de besloten tuin en de pastorie (geen onderdeel RM).
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Ja

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Huidige denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	110
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

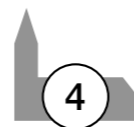
Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Redelijk
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	6-10 Jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Concerten
Nevenruimten	Pastorie en dagkapel
Voorzieningen	Garderobe, toilet

Heilige Petrus en Pauluskerk

Conclusie

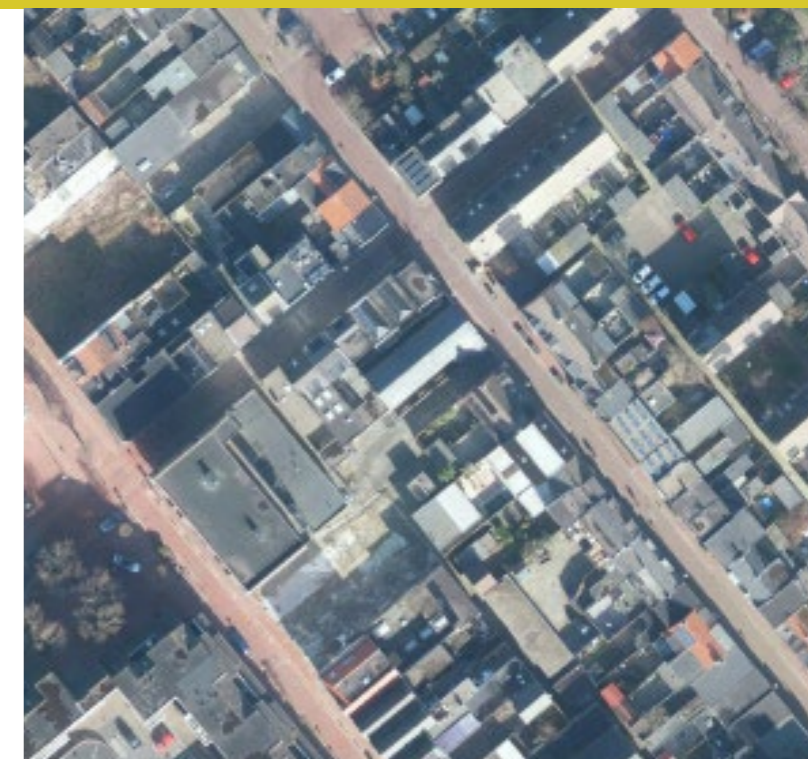
Zorgen	De grootste zorg voor de toekomst is het onderhoud van de pastorie. Daar is een belangrijke rol weggelegd voor het nieuwe regiobestuur.
Toekomstverwachtingen	Het bestuur onderzoekt voor de pastorie de mogelijkheden voor een passende herbestemming. De kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Hersteld Hervormde Kerk

De Herstelde Hervormde Kerk is gebouwd als Oud Gereformeerde Gemeente in 1878. In 2005 sluit de gemeenschap zich aan bij de Hersteld Hervormde Kerk. De onderhoudsstaat van het gebouw laat te wensen over.

Hersteld Hervormde Kerk

Gebouw

Adres	Hoogstraat 86
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Hersteld Hervormde kerk Den Helder
Eigendom toren	Hersteld Hervormde kerk Den Helder
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1878
Architect	M. Daalder
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Beeldbepalend
Oppervlakte bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	80
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Slecht
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In de jaren '80 is er groot onderhoud gepleegd. Toen is de gevel geïsoleerd en is het dak vervangen. Nadien is alleen noodzakelijk onderhoud gepleegd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in een straat met historische bebouwing.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(OGG) Oud Gereformeerde Gemeente
Huidige denominatie	(HHK) Hersteld Hervormde Kerk
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	58
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

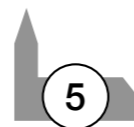
Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Matig
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	1-5 Jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Koffieruimte, crèche en een kantoorruimte
Voorzieningen	Kuiken en toilet

Hersteld Hervormde Kerk

Conclusie

Zorgen	Er zijn zorgen over het ledenaantal. Het is een kleine gemeenschap; als één gezin besluit te verhuizen is de kerk meteen vijf leden kwijt.
Toekomstverwachtingen	De gemeenschap overweegt te verhuizen vanwege ruimtegebrek.

Bethelkerk

De Bethelkerk is een jong kerkgebouw uit 1994 gesitueerd in het centrum van Den Helder. Het is eigendom van de Protestantse Gemeente Den Helder en verkeert in goede bouwkundige staat. Door krimp heeft het kerkbestuur echter besloten dat er één gebouw afgestoten wordt vóór 2025, het is nog onduidelijk of dit de Bethelkerk of de Vredeskerk zal zijn.

Bethelkerk

Gebouw

Adres	Prins Hendriklaan 14
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Protestantse Gemeente te Den Helder
Eigendom toren	Protestantse Gemeente te Den Helder
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1994
Architect	J. Verborg & Van Hoogevest
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	1001 of meer
Aantal zitplaatsen	450
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De kerk wordt goed en regelmatig onderhouden, daarnaast worden er bijzondere werkzaamheden uitgevoerd, bijvoorbeeld in het kader van verduurzaming. Zo zijn alle lampen vervangen door led-verlichting.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt in een nieuw aangelegd park tussen het centrum en de dijk.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(GK) Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie	(PKN) Protestantse Kerk in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	60
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Matig
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Consistorie, twee vergaderzalen, jeugdhonk en kantoortje
Voorzieningen	Invalide toilet, garderobe, keuken, fietsenstalling en twee eigen parkeerplekken

Bethelkerk

Conclusie

Zorgen	De grootste zorg bij is de afname van het kerkbezoek, ondanks de aanwezigheid van jonge gezinnen.
Toekomstverwachtingen	Door de afname van het ledenaantal beraadt het bestuur van de Protestantse Kerk in Den Helder zich over de toekomst van de kerkgebouwen. In een nieuw beleidsplan wordt bepaald welk gebouw er vóór 2025 afgestoten wordt. Een andere optie is nieuwbouw, in dat geval worden zowel de Bethelkerk als de Vredeskerk afgestoten.

Vrijmetselaars

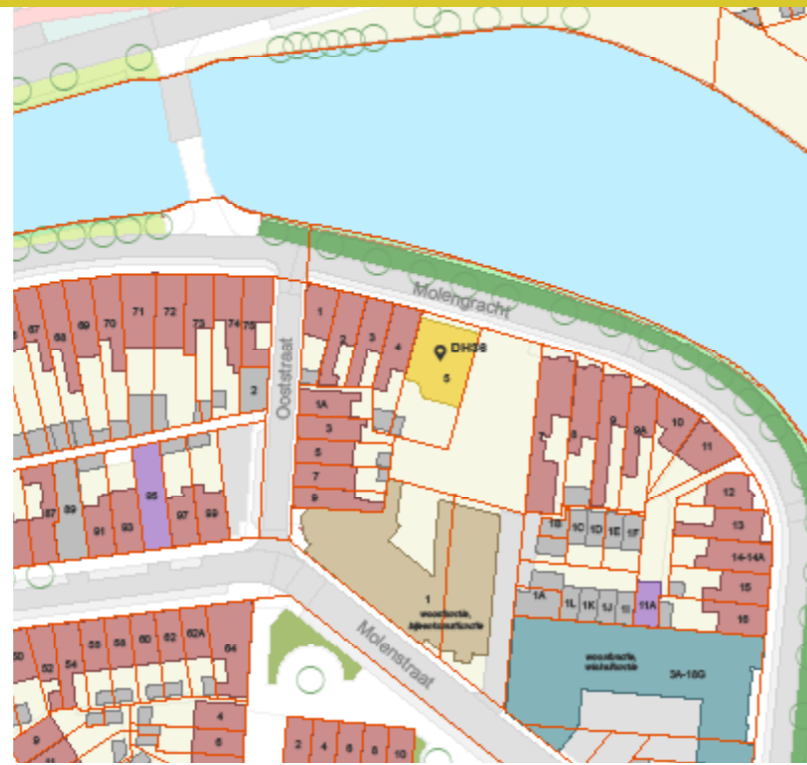
De Vrijmetselaarsloge van Den Helder is gesticht in 1825 en is daarmee de op één na oudste vereniging van Den Helder. De Vrijmetselaars zijn een groep van mannen die met elkaar willen werken aan het worden van een beter mens. De Vrijmetselaars zijn gevestigd in een historisch pand, dat geheel aan hun gebruik en wensen is ingericht met een bijzondere “Tempelzaal” op de eerste verdieping.

Vrijmetselaars

Gebouw

Adres	Molengracht 5
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oos
Eigendom	Loge Willem Frederik Karel
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie, Beschermd Stadsgezicht
Bouwjaar	1940
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Bouwkunst uit het interbellum
Monumentale status	Beeldbepalend
Oppervlakte bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	45
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In de zomer van 2021 is er een nieuw ventilatiesysteem geïnstalleerd. Daarnaast is het systeemplafond verwijderd en is de grote zaal beneden geheel gemoderniseerd.
Kerkhof	Nee
Situering	Het gebouw is gelegen in het centrum aan de Molengracht.
Ensemblewaarde	Het gebouw heeft ensemblewaarde met de binnenplaats.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	N.v.t.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(GK) Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie	(GK) Gereformeerde Kerken in Nederland
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	50
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

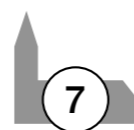
Functie	N.v.t.
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Redelijk
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Commercieel verhuur / vaste bewoning
Nevenruimten	Twee slaapkamers, een badkamer, bibliotheek, bestuurskamer en een achterplaats
Voorzieningen	Gedeelde keuken en toilet

Vrijmetselaars

Conclusie

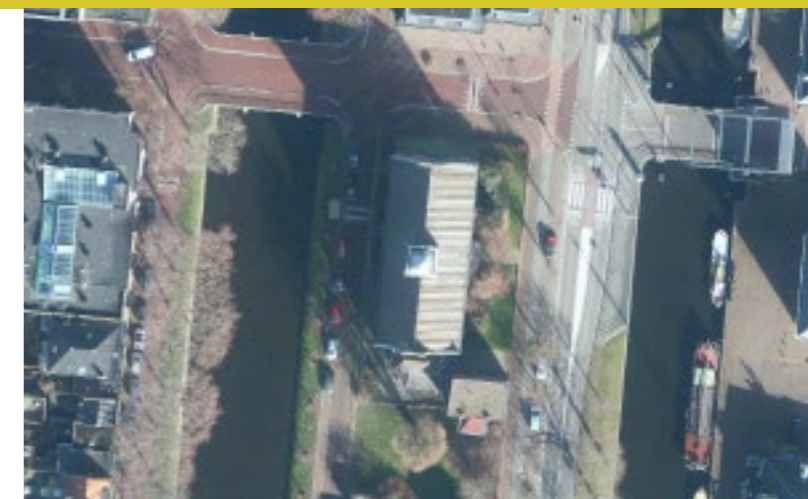
Zorgen	Het ledenverloop is al jaren stabiel en komt niet in de buurt van de kritische ondergrens van 7 broeders.
Toekomstverwachtingen	Het appartement met twee slaapkamers wordt op dit moment verhuurd maar er zijn ideeën om de kamers op termijn te verhuren als bedrijfsruimte. Als het zover komt dan zal er ook geïnvesteerd worden in de verduurzaming van dit deel van het gebouw. Het gebouw blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

De Nieuwe Kerk

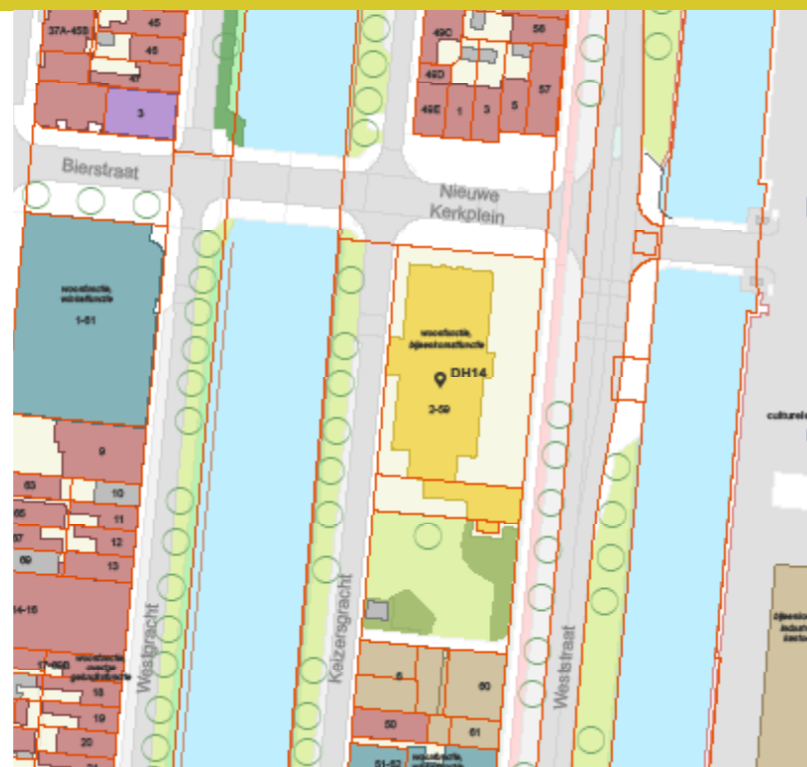
De Nieuwe Kerk uit 1839 is de oudste, nog bestaande, kerk van Den Helder en gebouwd als Nederlands Hervormde kerk in 'waterstaatsstijl'. De Evangelische Gemeente De Ambassade heeft de kerk recent aangekocht en zet in op een hoog sociaal-maatschappelijk belang voor de wijk. De gemeenschap is relatief jong en zorgt goed voor het onderhoud van het rijksmonument.

De Nieuwe Kerk

Gebouw

Adres	Nieuwe Kerkplein 2
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie west
Eigendom	Stichting Bijbelclub
Eigendom toren	Stichting Bijbelclub
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	Archeologie Beschermd Stadsgezicht
Bouwjaar	1838-1839
Architect	H.H. Dansdorp
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Rijksmonument
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	175
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Tussen 2015-2017 zijn met behulp van onder andere de SIM en een provinciale subsidie de volgende restauratie- en onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd: herstel zerken in de entree, herstel gietijzeren ramen, herstel loden bekleding van de topgevels, houtrotherstel in de toren, plaatsen ventilatiepannen, verwarming en ketel vervangen, verduurzaming pastorie, loodwerk bij de ingangen, onderhoud aan goten, vervangen muurankers en voegwerkherstel, wegwerken achterstallig onderhoud.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen tegenover Willemsoord aan een gracht net buiten het oude schootsveld. De kerk ligt op de grens tussen historische en moderne bebouwing, omdat de historische bebouwing binnen het schootsveld gesloopt is.
Ensemblewaarde	De kerk heeft ensemblewaarde met de tuin.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	De kerk vormt een ensemble met de pastorie en de consistorie.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	Den Helder
Huidige denominatie	(EG) Evangelische Gemeente De Ambassade
Aantal leden	101-200
Aantal vrijwilligers	100
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

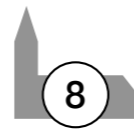
Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Culturele en maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Pastorie en consistorie
Voorzieningen	Keuken, toilet en garderobe

De Nieuwe Kerk

Conclusie

Zorgen	Er zijn geen zorgen over vergrijzing of afname van het aantal leden.
Toekomstverwachtingen	De kerk blijft als zodanig in gebruik en de gemeenschap zet in op een hoge sociaal-maatschappelijke betekenis voor de wijk.

Vergaderlokaal

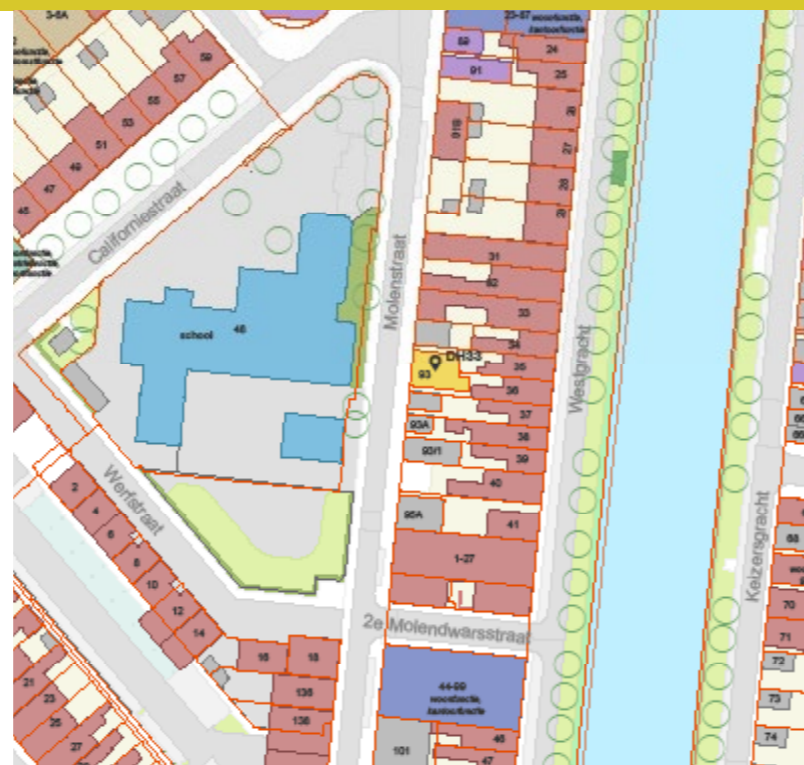
Het Vergaderlokaal is een karakteristiek en historisch pandje uit 1913 met een tuitgevel en verbijzonderingen in het metselwerk. Het is gelegen in het centrum van Den Helder en heeft de uitstraling van een pakhuis. Het is hiermee niet zozeer herkenbaar als religieus gebouw of gebedshuis.

Vergaderlokaal

Gebouw

Adres	Molenstraat 93
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binen de linie oost
Eigendom	Stichting Vergaderlokaal
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Wonen
Dubbelbestemming	Archeologie, Beschermd Stadsgezicht
Bouwjaar	1913
Architect	Gebr. Van Pelt
Bouwperiode	Bouwkunst van de vroege 20e eeuw
Monumentale status	Beeldbepalend
Oppervlakte bouwvlak	10-50
Aantal zitplaatsen	30
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2012 is de kerk volledig opgeknapt. In 2021 wordt de kerk weer geschilderd.
Kerkhof	Nee
Situering	Het gebouw is gelegen aan het achterom van de Westgracht te midden van een mix van historische bebouwing en nieuwe panden.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	N.v.t.
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

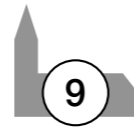
Functie	N.v.t.
In gebruik voor de dienst	Ja
Aantal jaar buiten gebruik	N.v.t.
Nevenruimten	N.v.t.
Voorzieningen	Keuken en toilet

Vergaderlokaal

Conclusie

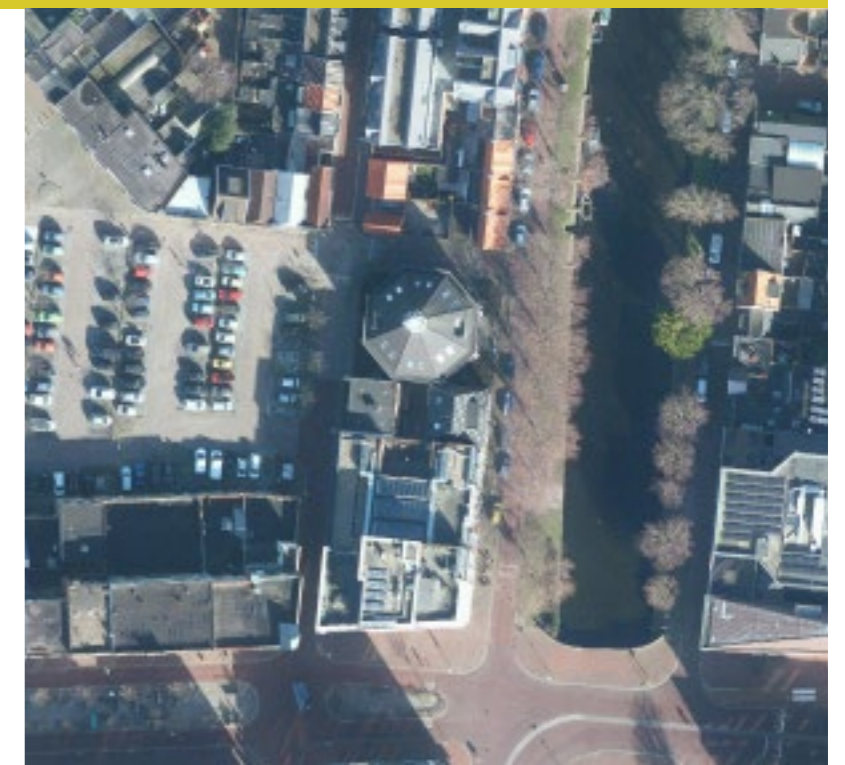
Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	Het gebouw blijft naar verwachting in gebruik voor samenkomsten van Stichting Vergaderlokaal.

Evangelisch Lutherse Kerk

De Evangelisch Lutherse kerk staat ook bekend als het 'achtkante kerkje' vanwege de octagonale plattegrond, die is gerelateerd aan de liturgie. Rond het jaar 2000 is de kerk verbouwd tot appartementencomplex.

Evangelisch Lutherse Kerk

Gebouw

Adres	Westgracht 68
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Stichting Woontij
Eigendom toren	Stichting Woontij
Bestemmingsplan	Woongebouw
Dubbelbestemming	Archeologie Beschermd Stadsgezicht
Bouwjaar	1856
Architect	C.I. Bollee
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Na een periode van verval is het kerkje rond het jaar 2000 gerestaureerd en verbouwd tot appartementen. In 2012 is de gevel en torentje opnieuw geschilderd en er zijn nieuwe Oegstgeesterpannen op het dak gelegd.
Kerkhof	Nee
Situering	Het gebouw is markant gelegen aan de Westgracht vlakbij Willemsoord en valt op door zijn octagonale plattegrond en piramidevormig dak met lantaarn.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(ELK) Evangelisch-Lutherse kerk
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Appartementencomplex
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	1881
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Evangelisch Lutherse Kerk

Conclusie

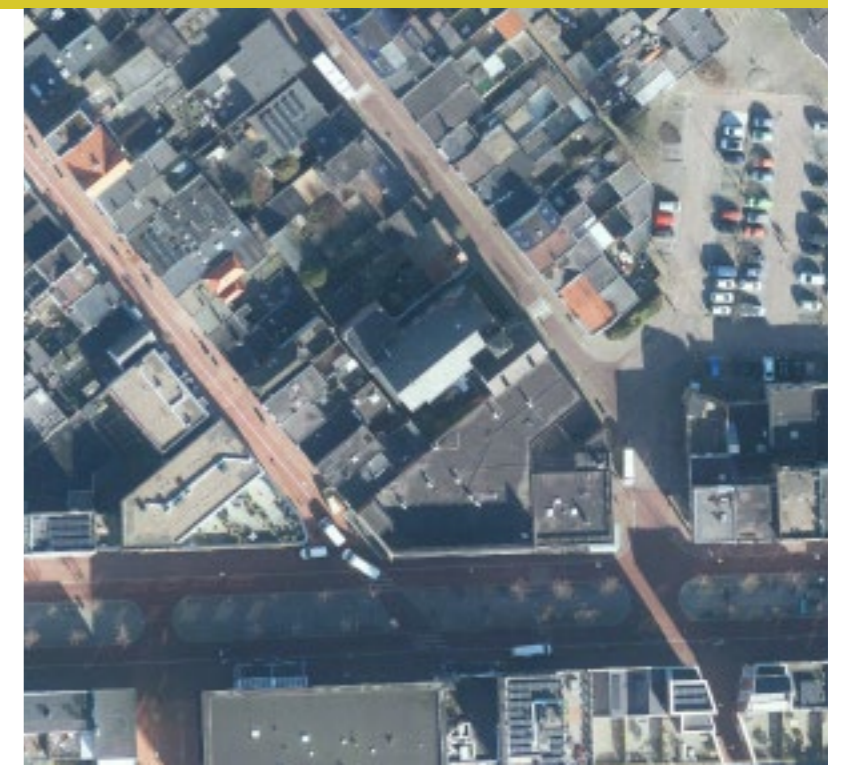
Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	Het gebouw blijft naar verwachting in gebruik als appartementencomplex.

Evangelisch Lutherse Kerk

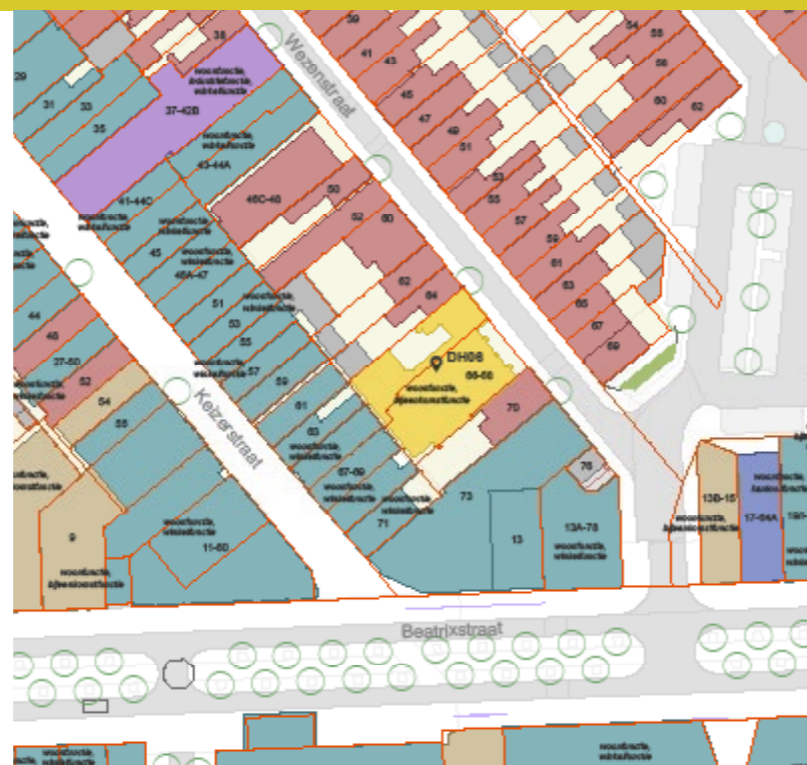
De Evangelisch Lutherse Kerk is gebouwd in 1913 in neogotische stijl. De kerk ligt in een zijstraat van een winkelstraat in de binnenstad. Van 1995 tot 2013 is de kerk met pastorie en sacristie tijdelijk in gebruik door de Nederlandse Gereformeerde kerk. In 2021 staat de kerk te koop.

Evangelisch Lutherse Kerk

Gebouw

Adres	Wezenstraat 68
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Privaat
Eigendom toren	Privaat
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1914
Architect	Joh. Pelser
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	100
Interieur	Het interieur is van monumentale waarde.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Recentelijk zijn er herstelwerkzaamheden aan de dakbedekking uitgevoerd, meerdere lekkages zijn verholpen en er is dak- en vloerisolatie toegepast.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt in een zijstraat van een winkelstraat. De voorgevel ligt iets naar achteren ten opzichte van de stoep.
Ensemblewaarde	De kerk heeft ensemblewaarde met de pastorie en het bijgebouw.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(ELK) Evangelisch-Lutherse kerk
Huidige denominatie	(EG) Evangelische Gemeente De Deur
Aantal leden	11-25
Aantal vrijwilligers	Onbekend
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Zeer klein
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	1-5 Jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Concerten en andere culturele en maatschappelijke activiteiten
Nevenruimten	Woonruimte, opslag, buitenplaats
Voorzieningen	Keuken, toilet, rolstoel toegankelijk

Evangelisch Lutherse Kerk

Conclusie

Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De kerk staat te koop omdat een cultureel-maatschappelijke bestemming niet haalbaar bleek. De huidige eigenaar wil de kerk verkopen of inrichten voor één of meerdere woningen.

Apostolisch Genootschap

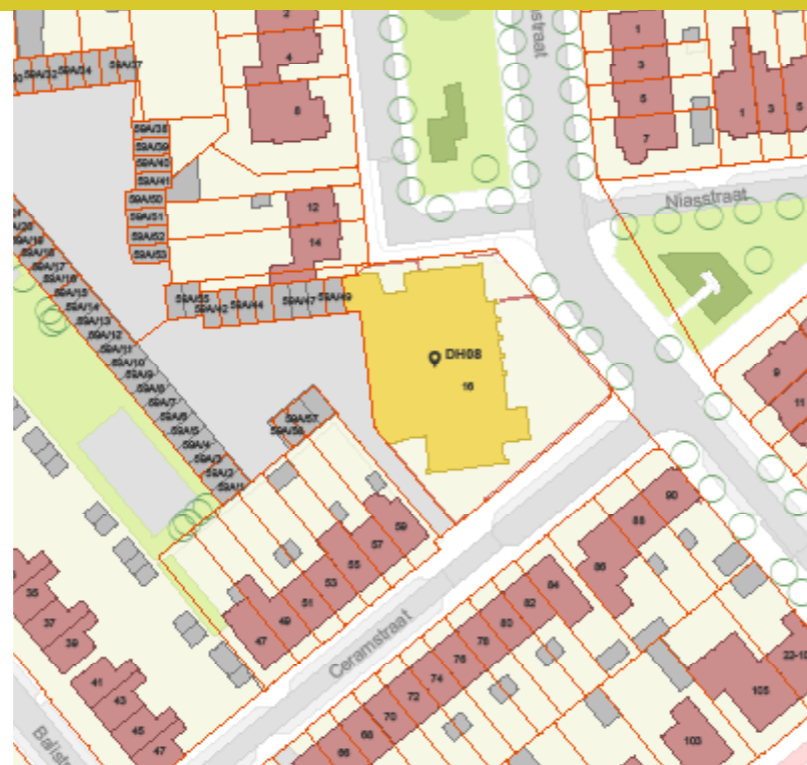
Het Apostolisch Genootschap in Den Helder bestaat sinds 1 april 1882. Voorheen was de gemeente gevestigd aan de Hoogstraat. De huidige kerk met dakruiter is gebouwd tijdens het Interbellum en gelegen aan een plantsoen. In 1999 is de kerk uitgebreid aan de rechterzijgevel en voorgevel.

Apostolisch Genootschap

Gebouw

Adres	Sumatrastraat 16
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie west
Eigendom	Stichting Apostolisch Genootschap
Eigendom toren	Stichting Apostolisch Genootschap
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1937
Architect	Tiemstra
Bouwperiode	Interbellum
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	374
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De zinken goten zijn vernieuwd en de gootbeugels opnieuw gecoat.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een plantsoen in een woonwijk uit het Interbellum.
Ensemblewaarde	De kerk heeft ensemblewaarde met de tuin.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

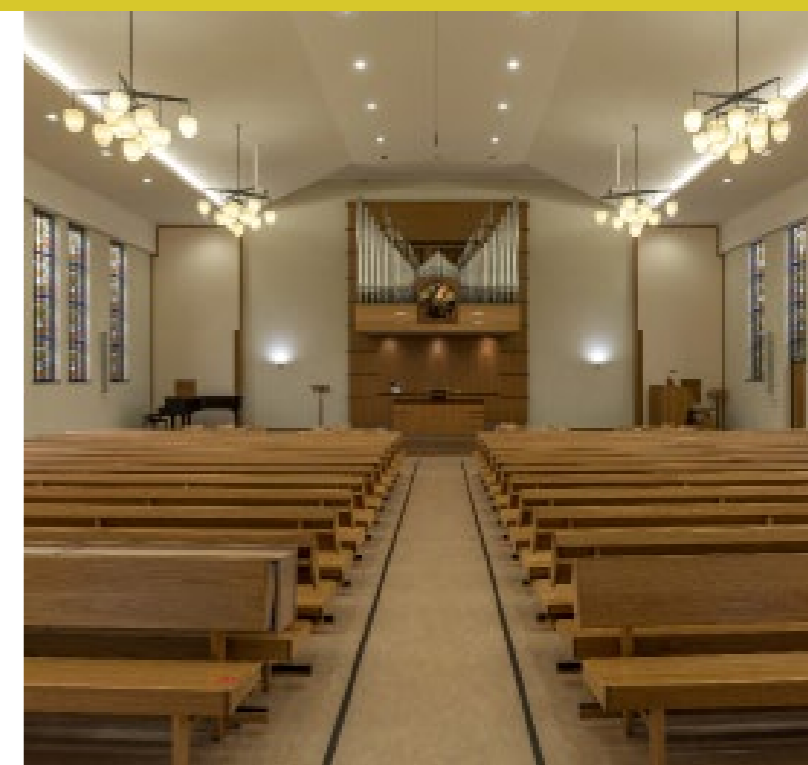
Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(HAZEA) Hersteld Apostolische Zendinggemeente in de Eenheid der Apostel
Huidige denominatie	(AG) Apostolische Genootschap
Aantal leden	201-300
Aantal vrijwilligers	80
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	50-100

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Diverse bijzalen, ruimte voor creatieve doeleinden en rijwielerberging
Voorzieningen	Keuken, aangepast toilet, rolstoel toegankelijk

Apostolisch Genootschap

Conclusie

Zorgen	Er zijn zorgen over de afname van het ledenaantal en daardoor ook over een tekort aan vrijwilligers. Daarnaast maakt het bestuur zich zorgen over de secularisatie in Nederland in het algemeen.
Toekomstverwachtingen	De verwachting is dat de gemeenschap over tien jaar nog bestaat maar dat het ledenaantal wel zal krimpen en het gebouw te groot wordt. Het bestuur heeft echter geen plannen om het gebouw te verkopen, het is de bedoeling zo lang mogelijk in deze kerk te blijven. De kerk blijft dus naar verwachting als zodanig in gebruik.

Nieuw Apostolische Kerk

De Nieuw Apostolische kerk is gebouwd in 1961 en buiten gebruik geraakt in 2007. De gemeenschap is verhuisd naar een nieuwe kerkgebouw aan de Annie Romein Verschoorlaan 24. Het kerkgebouw is nu in gebruik als woning en atelier.

Nieuw Apostolische Kerk

Gebouw

Adres	Torenstraat 6
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Privaat
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Wonen
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1961
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Onbekend
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in een woonwijk. Het bouwvolume valt niet op en wijkt niet af van de de omliggende bebouwing.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(NAK) Nieuw-Apostolische Kerk in Nederland
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Woning
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Nieuw Apostolische Kerk

Conclusie

Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De kerk is herbestemd als woning en blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Rios de Vida

De kerk is gebouwd in 1993 als Christelijke Gereformeerde Kerk in neogotische stijl met verspringende rondboogfriezen. Vanaf 1993 is het gebouw in gebruik door de Vergadering van Gelovigen, die in 2012 verhuizen naar Molenstraat 93. De kerk is in 2012 overgenomen door de Spaanstalige gemeente Rios de Vida. In Den Helder beginnen zij hun eerste gemeente in Nederland.

Rios de Vida

Gebouw

Adres	Steengracht 25
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Evangelisch christelijke kerk Rios de Vida Den Helder
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Gemengd - 1
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1918
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	100
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In het verleden zijn de nieuwe binnenmuren extra geïsoleerd en is de CV-ketel vervangen. Er wordt overwogen om zonnepanelen te plaatsen, maar het is niet bekend of het dak daarvoor geschikt is
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk vormt een onderdeel van de historische straatwand van de Steengracht.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(VvG) Vergadering van Gelovigen
Huidige denominatie	(EG) Evangelisch Christelijke Kerk Rios de Vida
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	15
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	51-100

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Vergaderruimte, consistorie en liturgisch centrum
Voorzieningen	Twee keukens en toilet

Rios de Vida

Conclusie

Zorgen	Op dit moment zijn er geen concrete zorgen voor de toekomst.
Toekomstverwachtingen	Door de groei van het aantal leden moet de gemeenschap op termijn mogelijk op zoek naar grotere huisvesting. Zij zoekt dan specifiek naar een kerk op een centrale locatie.

Leger des Heils

Het Leger des Heils heeft sinds 1983 een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie in de Visbuurt. De organisatie is opgesplitst in een kerkelijke en maatschappelijke tak. De kerkelijke tak krijgt geen subsidie en is afhankelijk van giften. De stichting bezit tevens een tweedehands kledingwinkel in de Visbuurt.

Leger des Heils

Gebouw

Adres	Vismarkt 24
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Het Leger Des Heils (Almere)
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Centrum - 1
Dubbelbestemming	Archeologie Beschermd Stadsgezicht
Bouwjaar	1983
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	150
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De laatst uitgevoerde werkzaamheden zijn regulier onderhoud geweest. De moederorganisatie betaalt het onderhoud en heeft de regie over de verbouwingen. De onderhoudswerkzaamheden worden volgens een vaste planning uitgevoerd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in de Visbuurt.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(LdH) Leger des Heils
Huidige denominatie	(LdH) Leger des Heils
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	30
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	51-100

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Maatschappelijk
Nevenruimten	Bovenwoning, keuken, vergaderzaal
Voorzieningen	Rolstoeltoegankelijk, keuken, toilet

Leger des Heils

Conclusie

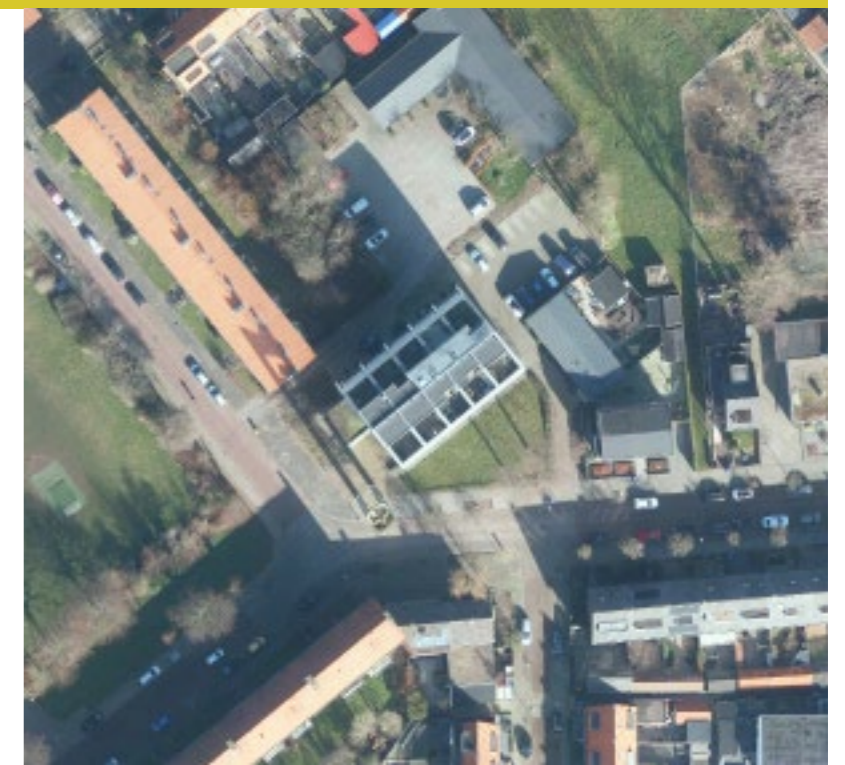
Zorgen	Het bestuur maakt zich zorgen over de functionaliteit en bruikbaarheid van het gebouw. Het huidige gebouw is ontoereikend voor de ambities die de instelling heeft, onder andere op het gebied van jeugdwerk. Verhuizen naar een andere locatie is echter zeer lastig, aangezien het Leger des Heils gebonden is aan de Visbuurt.
Toekomstverwachtingen	De toekomstverwachting is dat de de stichting over vijf jaar zeker nog op dezelfde plek zit. De kerkdiensten groeien al jaren gestaag maar de kerk is afhankelijk van giften. Het Leger des Heils blijft naar verwachting op deze locatie functioneren.

Opstandingskerk

De Opstandingskerk is gebouwd als Nederlands Hervormde Kerk tijdens de Wederopbouw met losstaande open toren. In 2014 is de kerk verbouwd tot appartementencomplex met respect voor de bijzondere waarden van het gebouw.

Opstandingskerk

Gebouw

Adres	H.A. Lorentzstraat 59
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie west
Eigendom	Privaat
Eigendom toren	Gemeente Den Helder
Bestemmingsplan	Wonen
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1958
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	De toren is een gemeentelijk monument.
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Onbekend
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in een woonwijk. Het bouwvolume valt niet op en wijkt niet af van de de omliggende bebouwing.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

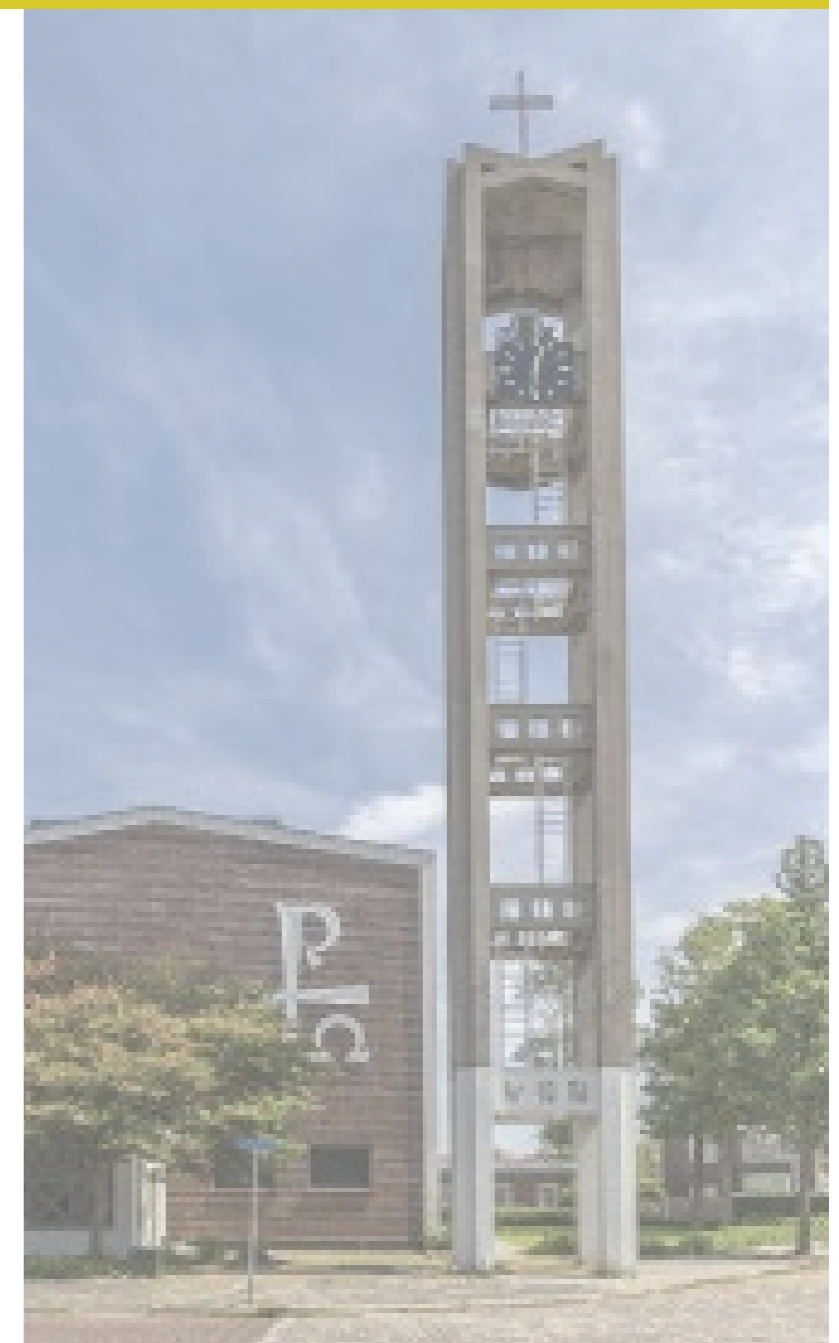
Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(NAK) Nieuw-Apostolische Kerk in Nederland
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Appartementencomplex
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Opstandingskerk

Conclusie

Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De kerk is herbestemd als appartementencomplex en blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Volle Evangelie Gemeente

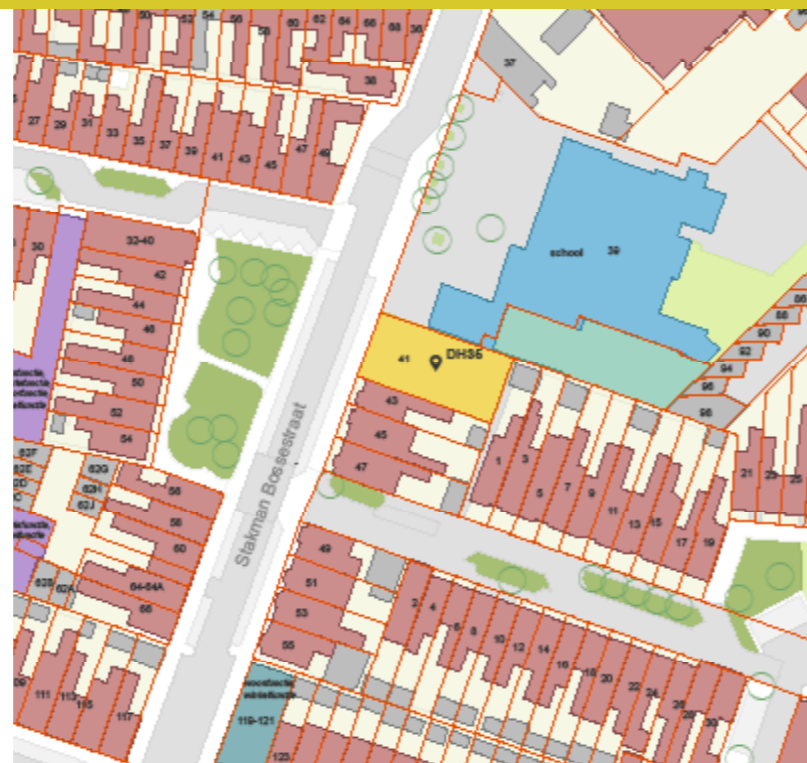
De kerk van de Volle Evangelie Gemeente ligt in het centrum van Den Helder in de Visbuurt. Het gebouw is in gebruik genomen als kerk na de verbouwing van het voormalig buurthuis uit 1999.

Volle Evangelie Gemeente

Gebouw

Adres	Stakman Bossestraat 41
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oos
Eigendom	Stichting Volle Evangelie gemeente Sion
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1999
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Onbekend
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen in de Visbuurt naast een school.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	N.v.t.
Huidige denominatie	(VoEG) Volle Evangelie Gemeente Sion
Aantal leden	Onbekend
Aantal vrijwilligers	Onbekend
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	Onbekend

Gebruik

Functie	N.v.t.
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Onbekend
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Onbekend
Frequentie kerkdiensten	Onbekend
Niet kerkelijk nevengebruik	Onbekend
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Volle Evangelie Gemeente

Conclusie

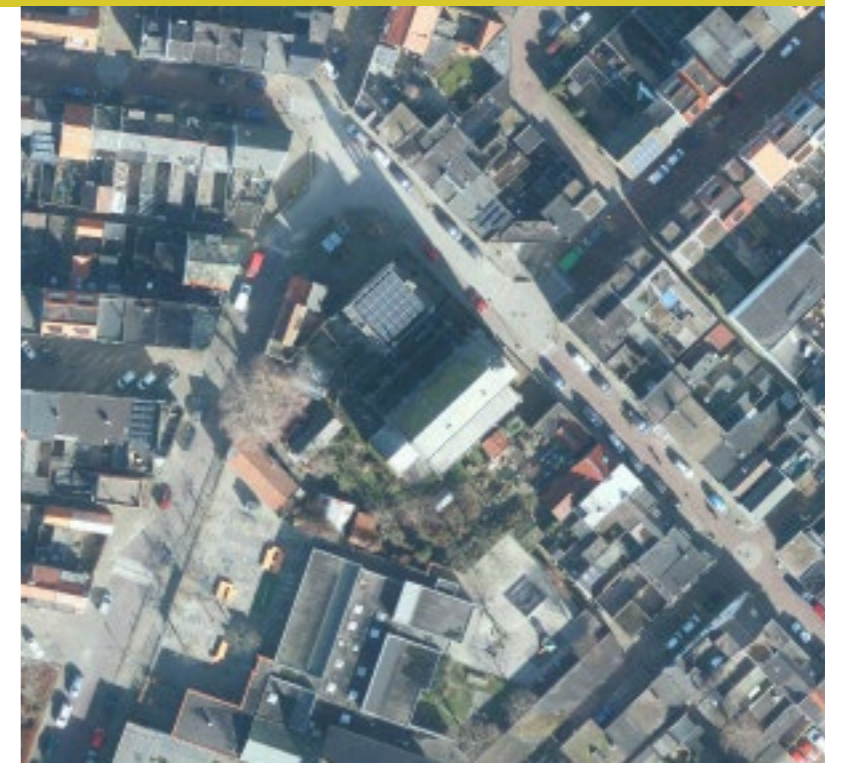
Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De toekomstige functie van de kerk is onbekend.

Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen

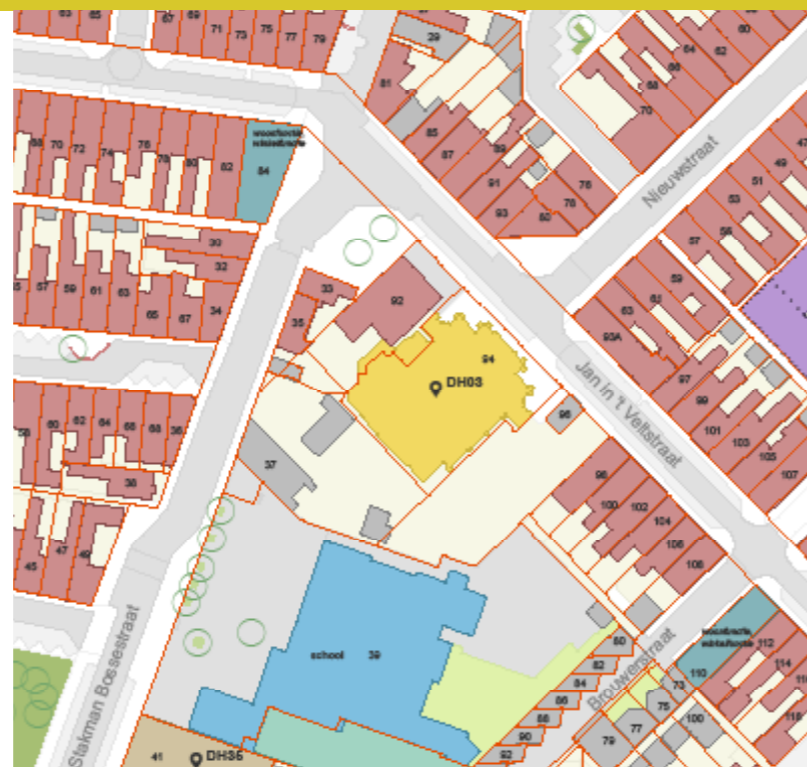
De OLVOO-kerk is centraal gelegen op de kop van de Nieuwstraat in de Visbuurt en was de tweede katholieke kerk na de Petrus en Pauluskerk. Het gebouw heeft tijdelijk onderdak geboden aan een klimmuur en wordt nu gebruikt als woning.

Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen

Gebouw

Adres	Jan in 't Veltstraat 94
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Privaat
Eigendom toren	Privaat
Bestemmingsplan	Gemengd - 1
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1876
Architect	Th. Asseler
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Onbekend
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	Het gebouw is gesitueerd in de as van de straat en vormde enige tijd de tegenhanger van de Petrus en Pauluskerk in het nieuwe deel van de stad.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Woning
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	1990
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen

Conclusie

Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De kerk is gekocht door een particulier die de intentie heeft om in het gebouw te gaan wonen.

Maranatha

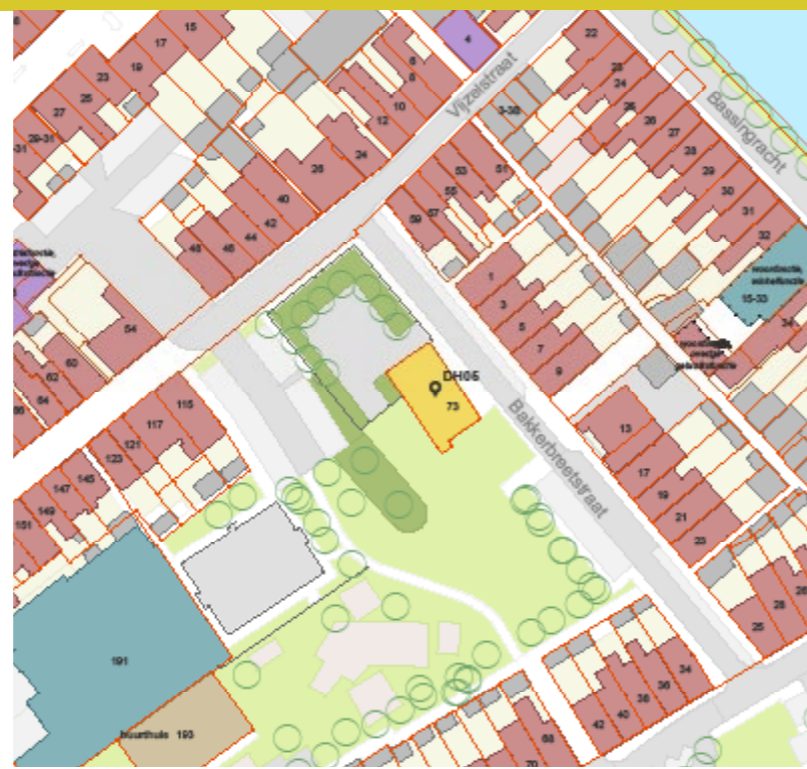
De Maranatha is een zaalkerk gebouwd in 1879 in traditionele stijl met rondbogen. De kerk heeft tegenwoordig een sociaal-maatschappelijke functie.

Maranatha

Gebouw

Adres	Vijzelstraat 73
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Gemeente Den Helder
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Gemengd - 2
Dubbelbestemming	Archeologie
Bouwjaar	1879
Architect	C. Azn. Breet
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Beeldbepalend
Oppervlakte bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een plantsoen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

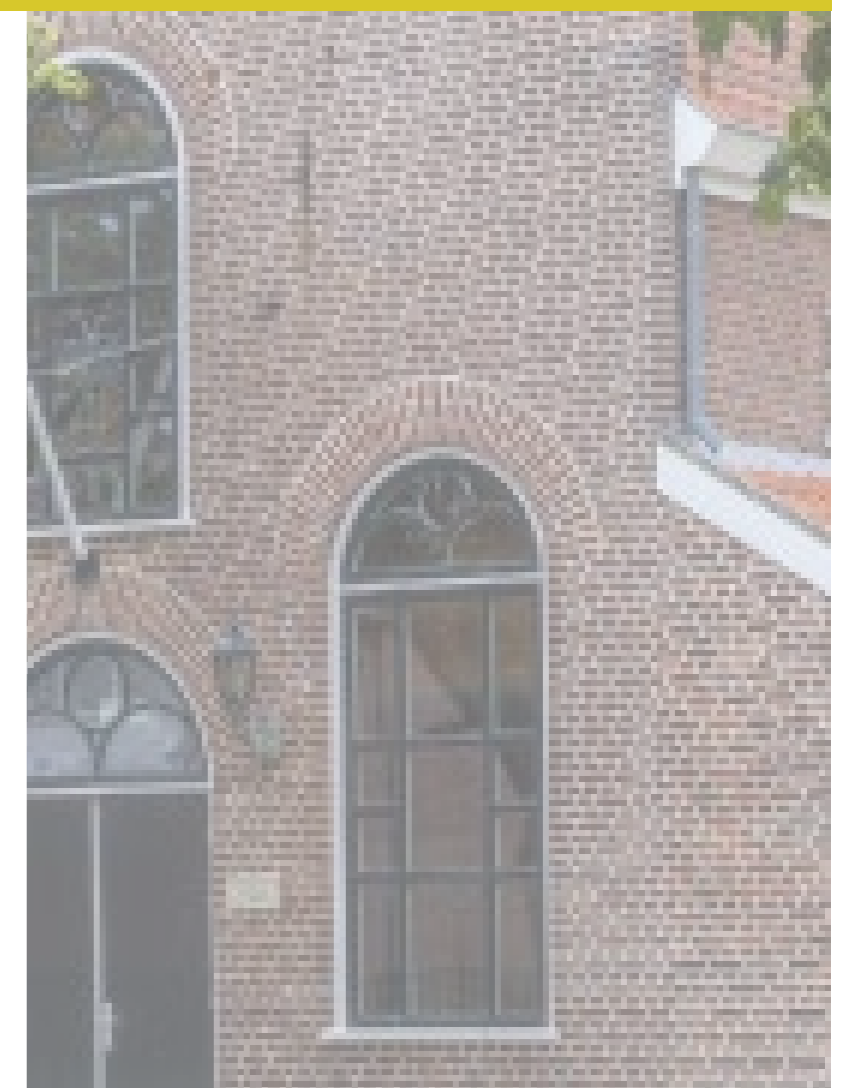
Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(VrEG) Vrije Evangelische Gemeente
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Buurthuis
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	1970
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Maranatha

Conclusie

Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De eigenaar van de kerk, de gemeente Den Helder, wil graag dat de kerk een sociaal-maatschappelijke functie voor de buurt blijft behouden.

Gereformeerde Gemeente

Het kerkgebouw van de gereformeerde gemeente dateert van 1970. In 2005 is het dak vervangen en toen heeft het pand zijn kenmerkende piramidedak gekregen. De gereformeerde gemeente is een kleine, maar stabiele en hechte gemeenschap met een zeker gevoel over de toekomst.

Gereformeerde Gemeente

Gebouw

Adres	Reigerstraat 86
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oos
Eigendom	De Gereformeerde Gemeente
Eigendom toren	De Gereformeerde Gemeente
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1970
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	120
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2005 is het oude dak vervangen door het nieuwe piramidevormige dak. In het verleden zijn de volgende verduurzamingsmaatregelen getroffen: dubbele beglazing, mechanische ventilatie, isolatie van het piramidedak en een nieuwe Cv-ketel. Binnenkort krijgt het platte dak een nieuwe isolatielaag en een bedekking van EPDM.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt in een woonwijk in de nabijheid van een onderwijsinstelling en de Vrije Evangelische Gemeente.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	N.v.t.

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(GK) Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie	(GK) Gereformeerde Kerken in Nederland
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	50
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

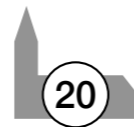
Functie	N.v.t.
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Consistorie en verenigingsgebouw
Voorzieningen	Keuken en toiletgroep

Gereformeerde Gemeente

Conclusie

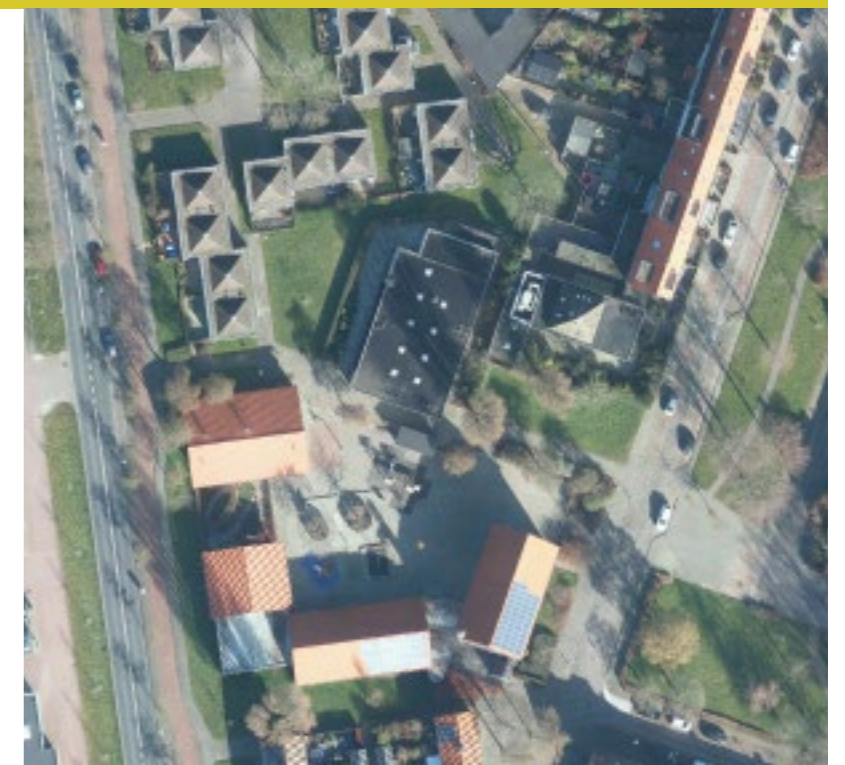
Zorgen	Het bestuur maakt zich geen zorgen over het ledenaantal. Het ledenaantal schommelt wel vaker en is dan ook geen reden tot zorgen.
Toekomstverwachtingen	De kerkgemeenschap is in staat om zelf in het onderhoud van de kerk te voorzien. De kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Vrije Evangelische Gemeente

De Vrije Evangelische Gemeente is een modern kerkgebouw zonder toren uit 1981. Daarvoor was de kerkgemeenschap gevestigd aan de Hoogstraat. Het ledenaantal is al jaren stabiel en de kerkdiensten worden goed bezocht.

Vrije Evangelische Gemeente

Gebouw

Adres	Burgemeester Houwingsingel 1
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie oost
Eigendom	Vrije Evangelische Gemeente Den Helder
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1981
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	150
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2020 is de kerk voorzien van nieuwe kozijnen met dubbele beglazing, een nieuwe vloer en een nieuw podium. Er zijn plannen voor zonnepanelen.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt aan een plantsoen in een woonwijk in de nabijheid van een onderwijsinstelling en de Gereformeerde Gemeente.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(VrEG) Vrije Evangelische Gemeente Den Helder
Huidige denominatie	(VrEG-Federatie) Vrije Evangelische Gemeente Den Helder
Aantal leden	101-200
Aantal vrijwilligers	30
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Zeer groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Vergaderkamer, kerkzaal, kamer voor opname dienst, multi-functionele ruimte, jeugdhonk
Voorzieningen	Keuken, toilet rolstoel toegankelijk

Vrije Evangelische Gemeente

Conclusie

Zorgen	Het kerkbestuur maakt zich zorgen over het aantal vrijwilligers, want het blijkt steeds moeilijker om mensen bereid te vinden voor vrijwilligerswerk.
Toekomstverwachtingen	Het ledenaantal is al jaren stabiel. De kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Het Kruisanker

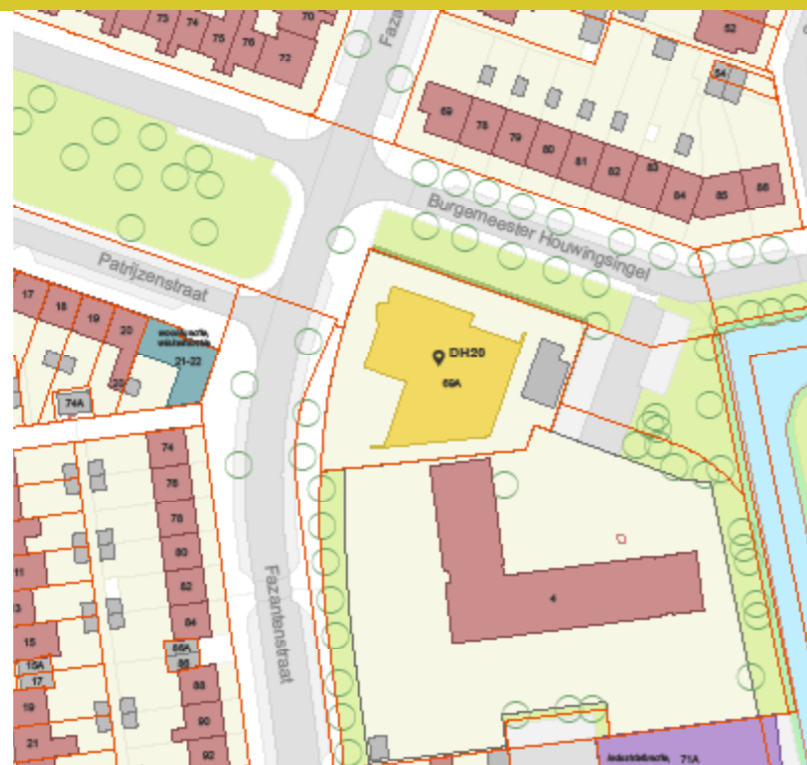
Het Kruisanker is een jong kerkgebouw uit 1993 gesitueerd in het centrum van Den Helder in de Vogelbuurt. De Christelijk Gereformeerde kerk organiseerde hier wekelijks kerkdiensten, maar is nu samengegaan met de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt. Dit nieuwe samenwerkingsverband, de Christelijk Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, overweegt Het Kruisanker te verkopen.

Het Kruisanker

Gebouw

Adres	Fazantenstraat 69A
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binen de linie oost
Eigendom	Christelijke Gereformeerde Kerk te Den Helder
Eigendom toren	Christelijke Gereformeerde Kerk te Den Helder
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1993
Architect	Putter & Laban
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	225
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De laatst uitgevoerde werkzaamheden waren regulier onderhoud. De kerk verkeert in een goede staat van onderhoud, met uitzondering van het dak. Op korte termijn worden de dakpannen vervangen door bitumineuze dakbedekking.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt aan een plantsoen in een woonwijk in de nabijheid van een onderwijsinstelling.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(CGK) Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie	(CGK) Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	80
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Klein
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Vergaderruimte, consistorie, jeugdhonk en een tuin
Voorzieningen	Keuken, toilet, rolstoeltoegankelijk en fietsenstalling

Het Kruisanker

Conclusie

Zorgen	Er zijn geen financiële zorgen, de CGKV kan in het onderhoud van beide gebouwen voorzien.
Toekomstverwachtingen	De CGKV voorziet nog enigszins te gaan krimpen, maar ziet geen bedreigingen voor haar voortbestaan. De diensten worden gehouden in de Morgenster en het kerkgenootschap overweegt het Kruisanker te verkopen.

Nida ul Islam

De moskee Nida ul Islam is in 1986 opgericht bij één van de leden thuis. De gemeenschap groeide en in 2000 werd het gebouw in de Lekstraat aangekocht. Toen zelfs dat te klein werd is de gemeenschap tussen 2016-2018 verhuisd naar het voormalige schoolgebouw aan de Fresiastraat.

Nida ul Islam

Gebouw

Adres	Fresiastraat 11
Plaats	Den Helder
Wijk	Stad binnen de linie west
Eigendom	Sociaal Culturele Stichting Nida-UI Islam
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1957
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	200
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Toen de moskee in het gebouw trok zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd: renovatie van het dak, het aanbrengen van dakisolatie en gevelisolatie, asbestsanering, het aanbrengen van LED verlichting, het inrichten van kantoor- en lesruimtes vernieuwen sanitair, het inrichten van de gebedsruimtes en het aanbrengen een nieuwe cv-installatie.
Kerkhof	Nee
Situering	Deze voormalige school, nu in gebruik als moskee, ligt aan de rand van een woonwijk in de nabijheid van sportclubs en een andere school. Het schoolplein en de tuin zijn bepalende elementen voor het gebouw en zijn omgeving.
Ensemblewaarde	De moskee vormt een ensemble met het schoolplein.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	N.v.t.
Huidige denominatie	(AS) Ahle Sunnah Wal'Djammah
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	100
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

Functie	N.v.t.
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Commercieel verhuur
Nevenruimten	Aankomsthal voor het vrouwengedeelte, een leslokaal voor vrouwen, twee leslokalen voor kinderen, een aparte gebedsruimte voor mannen en vrouwen, een kantoor, een opslagruimte en een ontvangstruimte
Voorzieningen	Toilet en wasruimte

Nida ul Islam

Conclusie

Zorgen	De zorgen zijn met name financieel van aard. De kosten zijn hoger dan de inkomsten en het verschil wordt overbrugd door middel van donaties en leningen bij mensen uit de gemeenschap. Daarnaast en daarmee samenhangend vergt het groen rondom het gebouw veel onderhoud wat de stichting momenteel niet kan bekostigen.
Toekomstverwachtingen	De toekomstverwachtingen zijn positief. Het aantal bezoekers van de moskee neemt eigenlijk alleen maar toe. Er zijn diverse wensen voor het gebruik van het gebouw in de toekomst, waaronder het realiseren van een kantine met keuken voor de buurt, het verbouwen van één van de leslokalen tot een kantoor en een opslagruimte, het verzorgen van een voedselbank, het realiseren van een groene inrichting op het schoolplein waar kinderen ook onderwezen kunnen worden over groen en het realiseren van een evenementenhal.

Odd Fellow Huis

Dit gebouw uit 1993 is in gebruik als Odd Fellow huis, een loge van mannen en vrouwen die op zoek zijn naar verdieping, inhoud en zingeving in het leven. Daarvoor was de kerk in gebruik door de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Odd Fellow Huis

Gebouw

Adres	Texelstroomlaan 4
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder west
Eigendom	Stichting Odd Fellowhuis Den Helder
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1993
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Onbekend
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt aan een doorgaande weg aan de rand van een woonwijk.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

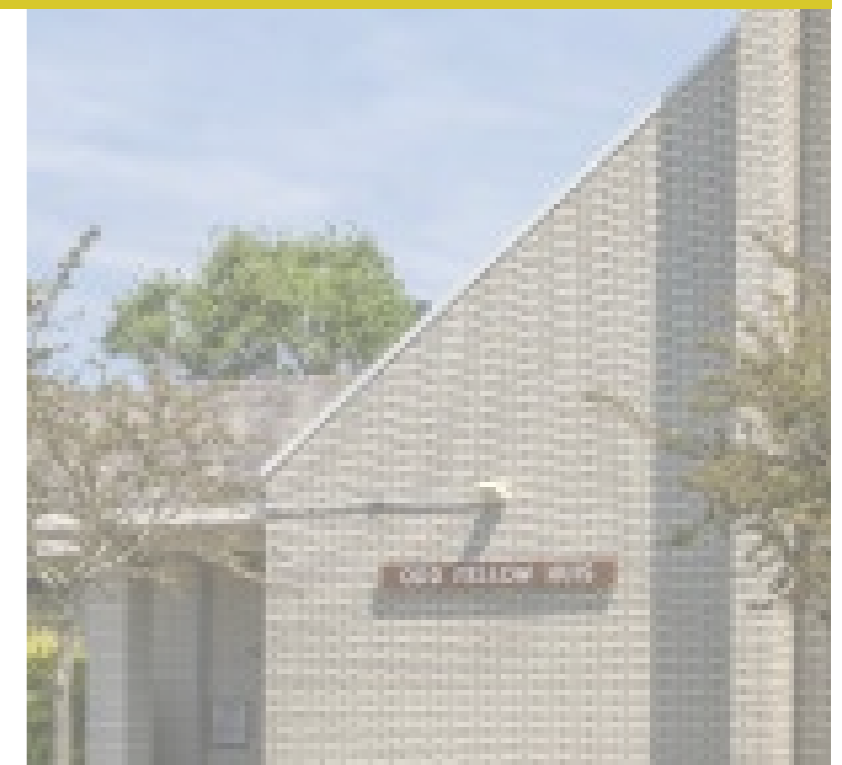
Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(KJCHdLD) Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Verenigingshuis Odd Fellow's
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Odd Fellow Huis

Conclusie

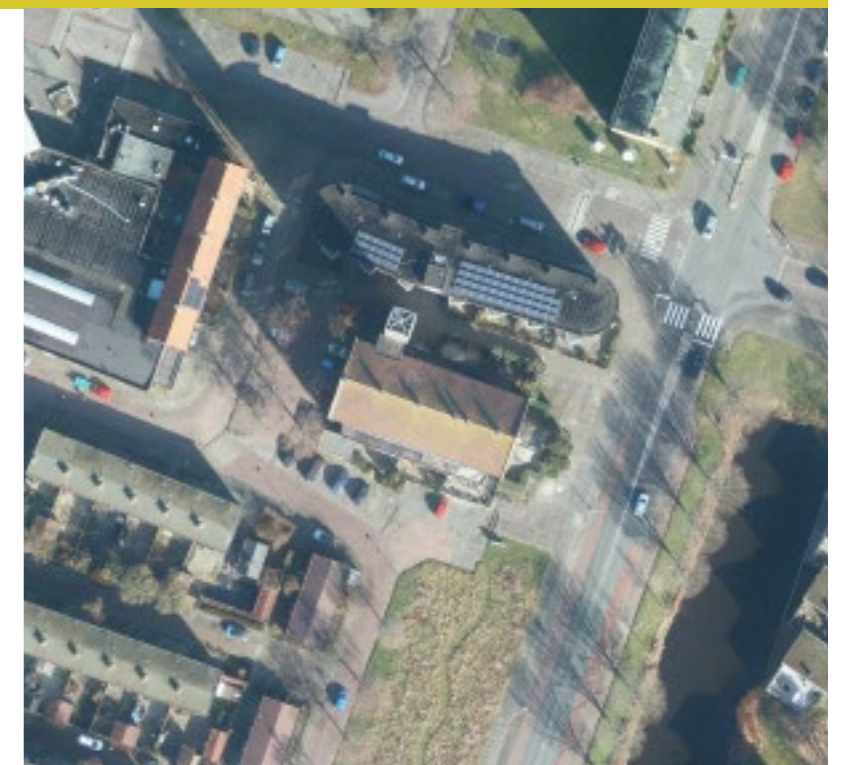
Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De toekomstverwachting is onbekend.

Duinkerkerk

De Duinkerkerk in Nieuw Den Helder is een voormalige Gereformeerde kerk uit de Wederopbouw. In 1994 is de kerk buiten gebruik geraakt en daarna verbouwd tot appartementencomplex. Tijdens deze verbouwing is weinig rekening gehouden met de oorspronkelijke waarden van het kerkgebouw.

Duinkerkerk

Gebouw

Adres	Seringenlaan 104
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder west
Eigendom	Stichting Woontij
Eigendom toren	Stichting Woontij
Bestemmingsplan	Wonen
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1956
Architect	J.J. van der Leek
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	Onbekend
Interieur	Onbekend
Orgel	Onbekend
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	Deze wederopbouwkerk ligt in een wijk met architectuur uit dezelfde periode. De toren is een markant punt in de wijk en de kerk ligt aan een plantsoen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Onbekend

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(GK) Gereformeerde Kerken in Nederland
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Appartementencomplex
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	1994
Nevenruimten	Onbekend
Voorzieningen	Onbekend

Duinkerker

Conclusie

Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De kerk is herbestemd als appartementencomplex en blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Johanneskapel

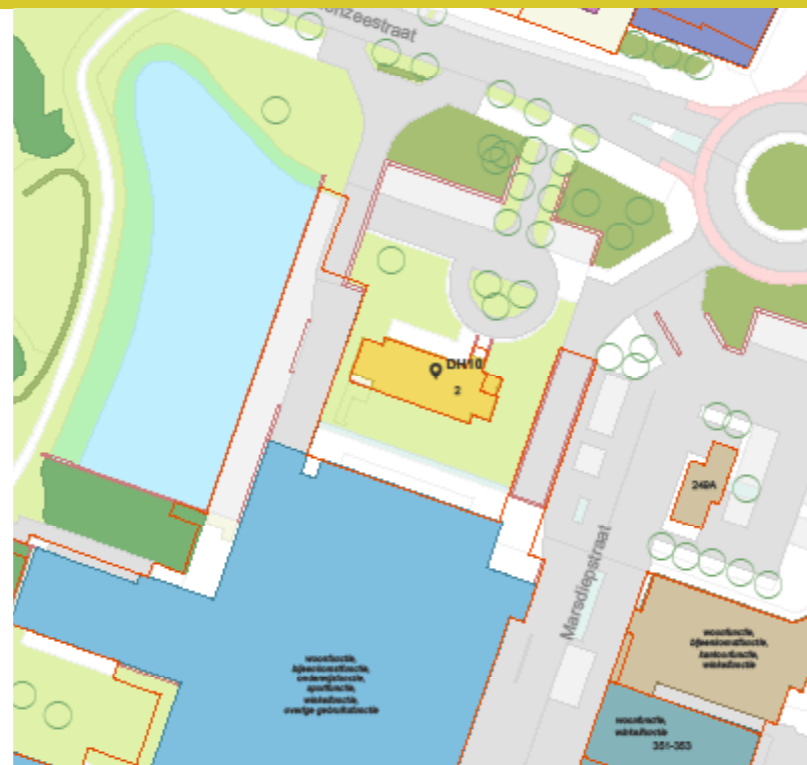
De Johanneskapel in Nieuw Den Helder is gebouwd als Nederlands Hervormde kerk tijdens de Wederopbouw. Het gebouw was tot voor kort in bezit van de PKN Den Helder maar deze heeft het recentelijk verkocht aan een particulier. Het gebouw wordt verbouwd tot gezondheidscentrum.

Johanneskapel

Gebouw

Adres	Waddenzeestraat 2
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder west
Eigendom	Particulier
Eigendom toren	Particulier
Bestemmingsplan	Cultuur en ontspanning
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1957
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	Beeldbepalend
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De staat van het gebouw lijkt redelijk, maar een ingrijpende verbouwing is nodig om het pand gereed te maken voor de nieuwe functie. Er wordt binnenkort meer bekend over het staat van het dak. Architect Duco Kaptein heeft een ontwerp gemaakt waarbij in pandig één extra verdieping wordt toegevoegd in de kerkzaal. De huisartsenpraktijk komt op de begane grond en op de verdiepingen zijn extra praktijkruimtes, bedrijfsruimtes, een appartement voor externe huisartsen en een kantine gepland. De eigenaar is voornemens de volgende verduurzamingsmaatregelen te nemen: HR++ beglazing, muur-, dak- en vloerisolatie, het plaatsen van zonnepanelen en het installeren van een warmtepomp.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen aan een parkeerplaats in een woonwijk uit de Wederopbouw.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(NH) Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Gezondheidscentrum
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	2020
Nevenruimten	Diverse ruimten op de begane grond
Voorzieningen	Toilet

Johanneskapel

Conclusie

Zorgen	N.v.t.
Toekomstverwachtingen	De kerk wordt herbestemd als gezondheidscentrum met huisartsenpraktijk. De verbouwing begint in 2021.

Heilige Nicolaas

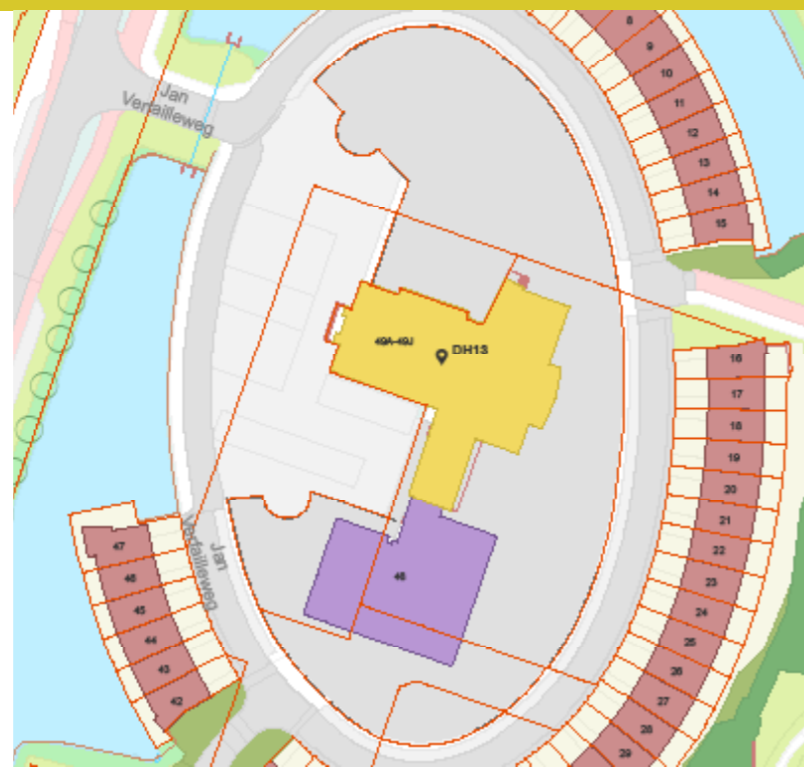
De Rooms Katholieke Nicolaaskerk in Nieuw Den Helder is gebouwd in 1960. Rond 2000 is de kerk aangekocht door de Woningstichting. In 2011 waren er plannen voor de inbouw van woningen. Sinds 2015 is de kerk tijdelijk in gebruik als sportschool. De toekomst van deze bijzondere kerk is nog onzeker.

Heilige Nicolaas

Gebouw

Adres	Duinbrink 49
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder west
Eigendom	Woningstichting Den Helder
Eigendom toren	Woningstichting Den Helder
Bestemmingsplan	Wonen - woongebouw
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1962
Architect	C.M. van Moorsel
Bouwperiode	Wederopbouw
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	N.v.t.
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De laatst uitgevoerde werkzaamheden waren reguliere onderhoudswerkzaamheden. In 2019 zijn de bogen en kozijnen geschilderd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen middenin een ovaalvorming woonerf.
Ensemblewaarde	De kerk heeft ensemblewaarde met de pastorie en de tuin.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Huidige denominatie	N.v.t.

Gebruik

Functie	Sportschool
In gebruik voor de dienst	Nee
Aantal jaar buiten gebruik	2009
Nevenruimten	Pastorie
Voorzieningen	Toilet

Heilige Nicolaas

Conclusie

Zorgen	Er zijn zorgen over de slechte staat van onderhoud. Er is sprake van lekkage en op termijn zal er groot onderhoud gepleegd moeten worden. De huidige exploitatie van de kerk is niet rendabel genoeg om in de onderhoudskosten te voorzien, daarom wordt alleen het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd.
Toekomstverwachtingen	De kerk is tijdelijk in gebruik als sportschool en de toekomst is onzeker. De Woningstichting heeft nog geen besluit genomen over de toekomst van het gebouw.

Heilige Nicolaas

De Heilige Nicolaas is het gebedshuis van de Oud Katholieke parochie van Den Helder. In de loop van de geschiedenis is de kerk meerdere keren verhuisd. De gemeenschap van de Oud Katholieke kerk krimpt en het bestuur zoekt daarom naar manieren om nieuwe doelgroepen te bedienen. Zij overweegt bijvoorbeeld haar gebouw beschikbaar te stellen voor werksessies van bedrijven of voor zingeving en spiritualiteit in het algemeen.

Heilige Nicolaas

Gebouw

Adres	Annie Romein Verschoorlaan 10
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	Bisdom Haarlem-Amsterdam
Eigendom toren	Bisdom Haarlem-Amsterdam
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1998
Architect	J. Dawson
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	80
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De kerk wordt regelmatig onderhouden en sinds de oplevering is het dak twee keer vernieuwd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op een semi-bedrijventerrein met veel sociaal-maatschappelijke instellingen en bevindt zich in de nabijheid van zes gebedshuizen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(OKK) Oud-Katholieke Kerk van Nederland
Huidige denominatie	(OKK) Oud-Katholieke Kerk van Nederland
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	4
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Matig
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Pastorie, ontvangsthal en een tuin.
Voorzieningen	Toilet, rolstoeltoegankelijk, keuken en garderobe

Heilige Nicolaas

Conclusie

Zorgen	De grootste zorg voor de toekomst is de leeftijd van de leden. Op dit moment zijn er voldoende leden maar is er veel vergrijzing. Mogelijk wordt het een probleem om op termijn nieuwe bestuursleden te vinden. De meeste leden zijn wel bereid om te helpen maar niet op structurele basis.
Toekomstverwachtingen	Door de vergrijzing en afname van het ledenaantal bezint het kerkbestuur zich op een bredere spirituele functie dan alleen gebedshuis. Er leeft een sterke wens bij het bestuur om nieuwe doelgroepen te bedienen met een spirituele component. Het gebouw staat vijf á zes dagen per week leeg en het bestuur wil het gebouw in de toekomst beter benutten.

De Morgenster

De Morgenster is één van de twee gebouwen van de Christelijke Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt. De Morgenster is een relatief jong gebouw uit 1993-1994, voldoet aan de wensen van de gemeenschap en verkeert in goede onderhoudsstaat.

De Morgenster

Gebouw

Adres	Drs. F. Bijlweg 9
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	Christelijke Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1994
Architect	J. Houweling
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	550
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Er wordt regelmatig onderhoud aan de kerk gepleegd. De eerst volgende geplande onderhoudswerkzaamheden zijn het vervangen van de kunststof gevelpanelen.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op een semi-bedrijventerrein met veel sociaal-maatschappelijke instellingen en bevindt zich in de nabijheid van zes gebedshuizen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(GKv) Gereformeerde Kerken in Nederland vrijgemaakt
Huidige denominatie	(CGKV) Christelijke Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	80
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	201-300

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Culturele en maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Kerkzaal die opgesplitst kan worden, jeugdronk, twee ruimtes op de verdieping en een tuin
Voorzieningen	Keuken, toilet, printerruimte, rolstoeltoegankelijk en fietsenstalling

De Morgenster

Conclusie

Zorgen	Er zijn geen financiële zorgen, de CGKV kan in het onderhoud van beide gebouwen voorzien.
Toekomstverwachtingen	De CGKV voorziet nog enigszins te gaan krimpen, maar ziet geen bedreigingen voor haar voortbestaan. Het kerkgenootschap verwacht dit gebouw voor de toekomst te blijven gebruiken.

City Life Church Den Helder

De City Life Church kenmerkt zich door een jonge en multiculturele gemeenschap en organiseert eigentijdse kerkdiensten met moderne muziek. De City Life Church heeft een grote betrokkenheid bij de inwoners van Den Helder en organiseert veel activiteiten van sociaal-maatschappelijke aard. Het is een grote gemeenschap die fungeert als een hechte familie die samen wil groeien in het geloof. Het gebouw is jong, uit 2002, en is functioneel ingericht: de mensen zijn de kerk, niet het gebouw.

City Life Church Den Helder

Gebouw

Adres	Annie Romein Verschoorlaan 11
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	Stichting Berea Den Helder
Eigendom toren	Stichting Berea Den Helder
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	2002
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	1001 of meer
Aantal zitplaatsen	350
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De laatste werkzaamheden waren het installeren van 57 zonnepanelen op het dak.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op een semi-bedrijventerrein met veel sociaal-maatschappelijke instellingen en bevindt zich in de nabijheid van zes gebedshuizen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(EG) City Life Church
Huidige denominatie	(EG) City Life Church
Aantal leden	101-200
Aantal vrijwilligers	100
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Commercieel verhuur / vaste bewoning
Nevenruimten	Lounge, receptie, parent room, hangplek, kantoor, twee kinderkamers en acht logeerkamers
Voorzieningen	Grote keuken, douche en toilet

City Life Church Den Helder

Conclusie

Zorgen	Er zijn geen zorgen over het voortbestaan van de kerk.
Toekomstverwachtingen	Vanaf 2021 is de verdieping beschikbaar voor een nieuwe huurder. De kerk hoopt daar invulling aan te kunnen geven door middel van een maatschappelijke functie. Als niet direct een nieuwe huurder gevonden kan worden dan heeft de kerk in ieder geval voldoende reserves voor een jaar. De kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Koninkrijkszaal

De Koninkrijkszaal aan de Annie Romein Verschoorlaan is een modern kerkgebouw uit 2010 en is hiermee het jongste gebedshuis van Den Helder. De Jehovah's Getuigen zijn een groeiende internationale kerkgemeenschap, een pluriforme groep met veel jonge gezinnen. Er heerst veel betrokkenheid en een groot saamhorigheidsgevoel.

Koninkrijkszaal

Gebouw

Adres	Annie Romein Verschoorlaan 13
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	Stichting Koninkrijkszaal Annie Romein-Verschoorlaan 13 Den Helder
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	2010
Architect	M. Rijnders
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	601-1000
Aantal zitplaatsen	150
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2020-2021 zijn zijn schilderwerkzaamheden uitgevoerd en werd de bestrating op het erf vernieuwd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op een semi-bedrijventerrein met veel sociaal-maatschappelijke instellingen en bevindt zich in de nabijheid van zes gebedshuizen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(JG) Jehovah's Getuigen
Huidige denominatie	(JG) Jehovah's Getuigen
Aantal leden	101-200
Aantal vrijwilligers	150
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Zeer groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Koffiezaal, vergaderzaal, garderobe, babykamer, opslag
Voorzieningen	22 eigen parkeerplaatsen, 2 invalide parkeerplaatsen, invalide toilet

Koninkrijkszaal

Conclusie

Zorgen	Er zijn geen zorgen over het voortbestaan van de kerkgemeenschap.
Toekomstverwachtingen	Wereldwijd groeit het aantal leden en er is geen sprake van vergrijzing. De gemeenschap heeft het onderhoud van het gebouw hoog in het vaandel staan. De kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Ayasofya Moskee

De moskee is gebouwd in 2002 en is in eigendom van de Islamitische Stichting Nederland (ISN). De gemeenschap bestaat uit circa 50 actieve leden. Een kleine groep komt vijf keer per dag bidden, maar het merendeel van de leden komt naar het vrijdaggebed. Tijdens speciale feestdagen is vaak de hele gemeenschap aanwezig. Het ledenaantal loopt al jaren terug.

Ayasofya Moskee

Gebouw

Adres	Annie Romein Verschoorlaan 19
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	Islantisch Stichting Nederland (ISN)
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	2002
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	100
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2020-2021 zijn de binnen- en buitenkant van het gebouw geschilderd.
Kerkhof	Nee
Situering	De moskee is gelegen op een semi-bedrijventerrein met veel sociaal-maatschappelijke instellingen en bevindt zich in de nabijheid van zes gebedshuizen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(MT) Moslims Turks
Huidige denominatie	(MT) Moslims Turks
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	10
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Redelijk
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Kantoor en kantine
Voorzieningen	Keuken en toilet

Ayasofya Moskee

Conclusie

Zorgen	Een punt van zorg is het slechte imago van Diyanet in Nederland. Dit overheidsorgaan helpt de moskee bij het organiseren van bedevaarten en uitvaarten. De gemeenschap wil graag contact met de omgeving, ook om de vooroordelen over de Islam weg te nemen.
Toekomstverwachtingen	Er is sprake van terugloop van het ledenaantal, maar de toekomst van de moskee is nog niet onzeker.

Sri Varatharaja Selvavinayagar Kovil

De Hindoetempel is gesitueerd aan het einde van de Annie Romein Verschoorlaan en vormt hiermee een monumentale beëindiging van deze 'kerkenboulevard'. Het is de enige Hindoeïstische tempel in Europa gebouwd met de exacte maatvoering volgens de Hindoe-geschriften. Aan de bouw hebben twee jaar lang veertien kunstenaars uit Sri Lanka en India meegewerkt. Het gebouw stamt uit 2001, de 17-meter hoge toren is toegevoegd in 2013.

Sri Varatharaja Selvavinayagar Kovil

Gebouw

Adres	Annie Romein Verschoorlaan 32
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	Srivaratharaja Selvavinayagar
Eigendom toren	Srivaratharaja Selvavinayagar
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	2003
Architect	D. Kapitein
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	200
Interieur	Het interieur is van monumentale waarde.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2009 is het dak vervangen vanwege lekkage. Er worden nieuwe camera's geïnstalleerd en er komt een nieuwe keuken in het bijgebouw. Volgens de geschriften wordt er iedere twaalf jaar groot onderhoud gepleegd, de volgende grote onderhoudsbeurt is dus in 2025.
Kerkhof	Nee
Situering	De tempel ligt aan de kop van de straat en is een markant gebouw door zijn vormgeving en hoogte. De tempel is gelegen op een semi-bedrijventerrein met veel sociaal-maatschappelijke instellingen en bevindt zich in de nabijheid van zes gebedshuizen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(Hind) Hindoeïsme
Huidige denominatie	(Hind) Hindoeïsme
Aantal leden	51-100
Aantal vrijwilligers	15
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	51-100

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Zeer groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Trouwen
Nevenruimten	Trouwzaal, keuken, woonruimte, logeerkamer, kantoor
Voorzieningen	Toilet en garderobe

Sri Varatharaja Selvavinayagar Kovil

Conclusie

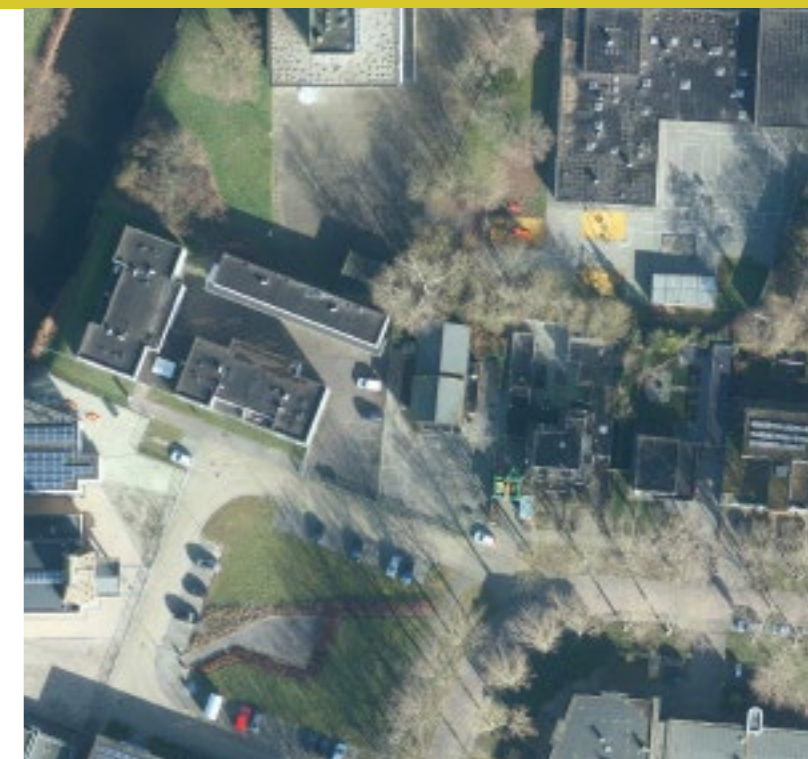
Zorgen	Er zijn geen zorgen over het voortbestaan van de geloofsgemeenschap
Toekomstverwachtingen	De tempel blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Nieuw Apostolische Kerk

De geschiedenis van de Nieuw Apostolische kerk gaat terug tot 1881 en is het resultaat van een afsplitsing. De kerk wordt centraal geleid vanuit Duitsland en heeft tien miljoen leden over de hele wereld, waarvan acht miljoen in Afrika. De gemeenschap in Den Helder krimpt al jaren gestaag, hiermee is de toekomst van de gemeenschap in Den Helder onzeker.

Nieuw Apostolische Kerk

Gebouw

Adres	Annie Romein Verschoorlaan 24
Plaats	Den Helder
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	Nieuw-Apostolische Kerk in Nederland
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Gemengd
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	2007
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Jonge bouwkunst
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	101-200
Aantal zitplaatsen	80
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	De laatst uitgevoerde werkzaamheden zijn regulier onderhoud.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op een semi-bedrijventerrein met veel sociaal-maatschappelijke instellingen en bevindt zich in de nabijheid van zes gebedshuizen.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(NAK) Nieuw-Apostolische Kerk in Nederland
Huidige denominatie	(NAK) Nieuw-Apostolische Kerk in Nederland
Aantal leden	26-50
Aantal vrijwilligers	5
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Klein
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	N.v.t.
Nevenruimten	Consistorie, kinderkamer en een koffiekamer
Voorzieningen	Keuken, toilet, twaalf eigen parkeerplaatsen en een schotelantenne

Nieuw Apostolische Kerk

Conclusie

Zorgen	Net als veel andere gemeenschappen heeft deze kerk ook last van vergrijzing. Er is nog geen opvolger gevonden voor de huidige voorganger die over vijf jaar met pensioen gaat. Gezien de afname van het ledenaantal zijn er wel zorgen over het voortbestaan van de kerk.
Toekomstverwachtingen	Door vergrijzing en afname van het ledenaantal is de toekomst als kerkgebouw onzeker. Op het moment dat er te weinig leden zijn, zal de kerk haar deuren moeten sluiten.

Het Lichtbaken

Het Lichtbaken is de kerk van de Baptistengemeente van Den Helder, een kerk die graag relevant wil zijn voor de gemeenschap van Den Helder, kerklid of niet. Daarom organiseert de Baptistengemeente toegankelijke activiteiten, is het gebouw open voor iedereen en wordt er veel tijd en energie gestoken in de diensten via de live stream.

Het Lichtbaken

Gebouw

Adres	Baljuwstraat 3A
Plaats	Den Helder
Wijk	De Schooten
Eigendom	Baptisten Gemeente Den Helder
Eigendom toren	Baptisten Gemeente Den Helder
Bestemmingsplan	Centrum
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1984
Architect	Onbekend
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	351-600
Aantal zitplaatsen	200
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Nee
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Recentelijk is een nieuw ventilatiesysteem voor de kerkzaal aangebracht en de keuken is gemoderniseerd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt om de hoek van een winkelcentrum in een woonwijk.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(BG) Baptisten Gemeente
Huidige denominatie	(BG-ABC) Baptistengemeente Het Lichtbaken
Aantal leden	101-200
Aantal vrijwilligers	80
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	51-100

Gebruik

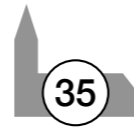
Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Koffieruimte, creche, kantoorruimte en een zolder
Voorzieningen	Rolstoeltoegankelijk, keuken, toilet

Het Lichtbaken

Conclusie

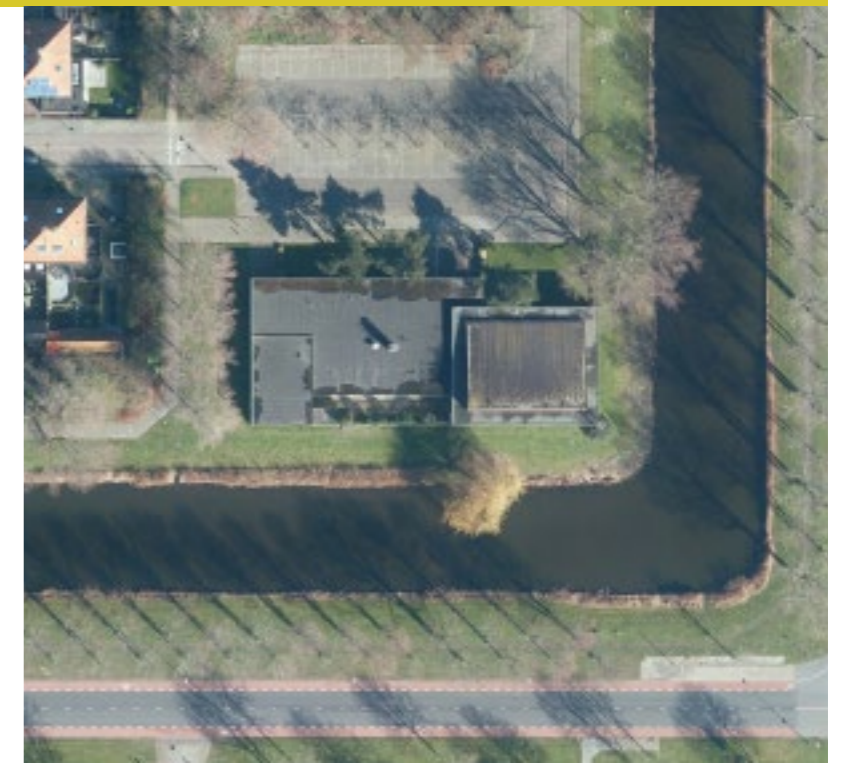
Zorgen	Er zijn geen concrete zorgen.
Toekomstverwachtingen	Het gaat goed met de Baptisten Gemeente. Het aantal leden neemt toe en de financiën zijn in orde. De kerk blijft naar verwachting als zodanig in gebruik.

Vredeskerk

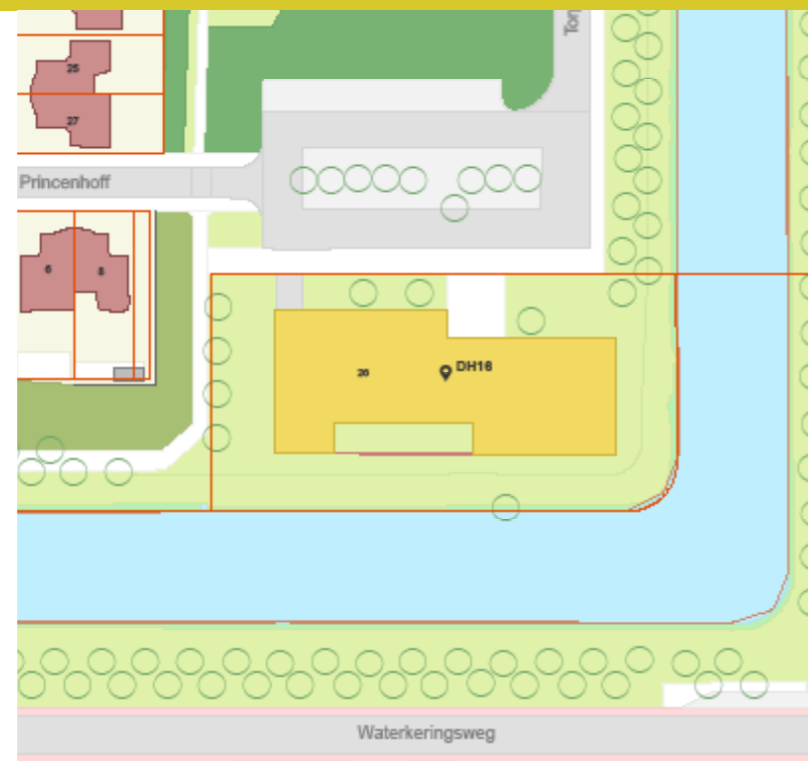
De Vredeskerk in De Schooten is een oecumenische samenwerking tussen de Nederlands Hervormde, de Rooms Katholieke en Gereformeerde Kerk. Sinds 2004 is het gebouw in eigendom van de Protestantse gemeente Den Helder. Een fusie met de Bethelkerk wordt overwogen.

Vredeskerk

Gebouw

Adres	Torplaan 26
Plaats	Den Helder
Wijk	De Schooten
Eigendom	Beheerstichting Vredeskerk
Eigendom toren	N.v.t.
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1971
Architect	E. van Latum
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	Geen
Oppervlakte bouwvlak	1001 of meer
Aantal zitplaatsen	450
Interieur	Het interieur bevat geen monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Redelijk
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Tijdens de laatste verbouwing is het toilet aangepast voor mindervaliden.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt naast een plantsoen aan het water.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(Oec) Oecumenisch NH-GK-RKK
Huidige denominatie	(PKN) Protestantse Kerk in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	25-50
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	51-100

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Matig
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	6-10 Jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Kleine kerkzaal en vier extra zalen
Voorzieningen	Bar, garderobe, keuken, toilet en rolstoeltoegankelijk

Vredeskerk

Conclusie

Zorgen	Het bestuur maakt zich zorgen over de afname van het ledenaantal. Er zijn nu voldoende vrijwilligers, maar de grote zorg is vergrijzing, waardoor er in de toekomst waarschijnlijk wel een gebrek aan vrijwilligers zal zijn.
Toekomstverwachtingen	Door de afname van het ledenaantal beraadt het bestuur van de Protestantse Kerk in Den Helder zich over de toekomst van de kerkgebouwen. In een nieuw beleidsplan wordt bepaald welk gebouw er vóór 2025 afgestoten wordt. Een andere optie is nieuwbouw, in dat geval worden zowel de Bethelkerk als de Vredeskerk afgestoten.

Heilige Willibrordus

Oorspronkelijk is de Willibrordkerk gebouwd als een tijdelijke voorziening in de groeikern Julianadorp. Bij de opening in 1968 heeft de kerk het uiterlijk van een “bloembollenschuur” uit die tijd. Het tijdelijke karakter is permanent geworden door de toenemende ontkerkelijking. Een groter kerkgebouw bleek niet nodig. Het gebouw is steeds meer aangepast om als gebedshuis te dienen en heeft die functie nog steeds.

Heilige Willibrordus

Gebouw

Adres	Parkstraat 24A
Plaats	Julianadorp
Wijk	Julianadorp
Eigendom	R.K. Parochie Heilige Maria Sterre der Zee
Eigendom toren	R.K. Parochie Heilige Maria Sterre der Zee
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1968
Architect	J. M. Molenaar
Bouwperiode	Post 65
Monumentale status	Beeldbepalend
Oppervlakte bouwvlak	10-50
Aantal zitplaatsen	120
Interieur	Het interieur bevat enkele monumentale onderdelen.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	In 2019 is het voegwerk gereinigd en zijn de zinken goten vernieuwd.
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk is gelegen op een plein in een woonwijk met deels nieuwbouw. Door het ruime perceel heeft de kerk een centrale positie in de wijk maar is door zijn geringe hoogte niet zichtbaar vanaf een afstand.
Ensemblewaarde	N.v.t.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Huidige denominatie	(RKK) Rooms-Katholieke Kerk in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	80
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	11-50

Gebruik

Functie	N.v.t.
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Redelijk
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	Meer dan 10 jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Sacristie
Voorzieningen	Keuken, 14 eigen- en twee invalideparkeerplekken

Heilige Willibrordus

Conclusie

Zorgen	De opbrengsten zijn voor een deel afhankelijk van het succes in de agrarische sector.
Toekomstverwachtingen	De toekomst van het kerkgebouw is enigszins onzeker door afname van het ledenaantal. Daarom beraadt het kerkbestuur zich op de mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik van de kerk.
Samenvatting	Het kerkgebouw heeft momenteel een duidelijke kerkelijke functie voor de rooms-katholieke gemeenschap in Julianadorp.

Ontmoetingskerk

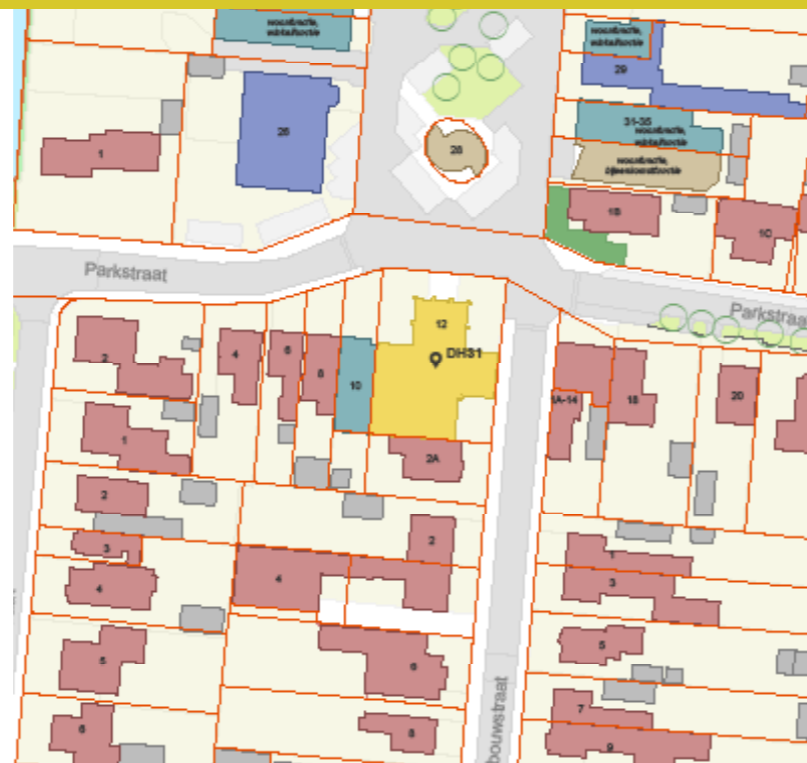
De Ontmoetingskerk is gebouwd als Nederlands Hervormde Kerk in 1909 en is in gebruik bij de Protestantse gemeente van Julianadorp. De gemeenschap kenmerkt zich door een grote betrokkenheid, maar de kerk wordt ook intensief gebruikt door niet-kerkelijke dorpsbewoners. De Ontmoetingskerk kan gezien worden als een echte dorpskerk gelegen in het hart van het dorp.

Ontmoetingskerk

Gebouw

Adres	Parkstraat 12
Plaats	Julianadorp
Wijk	Nieuw Den Helder oost
Eigendom	De Protestantse Gemeente Te Julianadorp
Eigendom toren	De Protestantse Gemeente Te Julianadorp
Bestemmingsplan	Maatschappelijk
Dubbelbestemming	N.v.t.
Bouwjaar	1910
Architect	H.G. Th. Mann
Bouwperiode	Neostijlen
Monumentale status	Gemeentelijk monument
Oppervlakte bouwvlak	201-350
Aantal zitplaatsen	250
Interieur	Het interieur is van monumentale waarde.
Orgel	Ja
Bouwkundige staat	Goed
Recent uitgevoerde werkzaamheden	Onbekend
Kerkhof	Nee
Situering	De kerk ligt op de kop van het Loopuytpark: het monumentale dorpsplein met horeca en winkelgelegenheden.
Ensemblewaarde	De kerk vormt een ensemble met de pastorie.
Maakt gebruik van onderhouds- of restauratiesubsidie	Nee

Gemeenschap

Oorspronkelijke denominatie	(NH) Nederlandse Hervormde Kerk
Huidige denominatie	(PKN) Protestantse Kerk in Nederland
Aantal leden	300 of meer
Aantal vrijwilligers	100
Bezoekers per dienst (gemiddeld)	101-200

Gebruik

Functie	Religieus
In gebruik voor de dienst	Ja
Hoe groot is de kans dat het gebedshuis blijft voortbestaan?	Groot
Voor welke termijn zijn er middelen voor instandhouding van de kerk?	6-10 Jaar
Frequentie kerkdiensten	Wekelijks
Niet kerkelijk nevengebruik	Maatschappelijke nevenactiviteiten
Nevenruimten	Drie vergaderzalen en een binnentuintje
Voorzieningen	Keuken, invalide toilet, garderobe en vleugelpiano

Ontmoetingskerk

Conclusie

Zorgen	Een punt van zorg zijn de teruglopende inkomsten. Om te kunnen voldoen in het onderhoud, wordt er mede geput uit het eigen vermogen.
Toekomstverwachtingen	De aanwas van nieuwe leden is al jaren kleiner dan de vergrijzing. Desondanks is de Protestantse Gemeente Julianadorp een levendige en actieve gemeente. Naar verwachting zal het niet moeilijk zijn om nieuwe bestuursleden te werven. Als nieuwbouw dorp is er in Julianadorp een blijvende behoefte aan netwerkvorming en daar speelt de kerk al tientallen jaren actief op in. De kerk vervult een belangrijke sociaalmaatschappelijke functie in het dorp en wil met nevenactiviteiten dit belang vergroten. Het bestuur is voornemens om de pastorie geschikt te maken voor nevenactiviteiten.

Bijlage: Wettelijk kader

Hieronder volgt een verklaringenlijst van het relevante vigerende beleid en de belangrijkste wet- en regelgeving:

Rijk

[Erfgoedwet \(2015\)](#)

In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met het erfgoed van nationaal belang wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarin heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Daarnaast staat in de Erfgoedwet welke verantwoordelijkheden gemeenten en provincies hebben op het gebied van erfgoed. Een deel van de Erfgoedwet gaat op in de Omgevingswet (2022).

[Nationale Kerkenaanpak \(2019-2021\)](#)

De Nationale Kerkenaanpak is een programma van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Nationale Kerkenaanpak bestaat uit vijf programmalijnen: kennis, toegankelijkheid, duurzaamheid, draagvlak en kerkvisies. Een kerkvisie is een strategische visie op de toekomst van kerkgebouwen.

[Omgevingsplan \(2029\)](#)

In het omgevingsplan staan alle regels voor de fysieke leefomgeving. Erfgoed is een verplicht onderdeel van het omgevingsplan. Na 2029 moet het tijdelijke deel van het omgevingsplan geheel zijn opgegaan in het nieuwe omgevingsplan. Den Helder heeft nog geen tijdelijk omgevingsplan vastgesteld.

[Omgevingswet \(2022\)](#)

De Omgevingswet bundelt en actualiseert de wetten voor de leefomgeving. De Omgevingswet is in 2016 aangenomen en treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. De kerninstrumenten van de Omgevingswet zijn: de omgevingsvisie, het programma, decentrale regels, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en het projectbesluit. De rijksregels werken door in vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB): het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Omgevingsbesluit (Ob). In het Bkl staan de instructieregels voor gemeenten ten aanzien van cultureel erfgoed.

[Omgevingsvisie \(2022\)](#)

In de omgevingsvisie benoemt de gemeente op hoofdlijnen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied, en de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid. Cultureel erfgoed is een verplicht onderdeel van het omgevingsvisie. De omgevingsvisie voor Den Helder wordt eind 2022 vastgesteld door de raad, en kan tussentijds bijgesteld worden.

[WABO \(2010\)](#)

In de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan onder andere bepalingen voor de omgevingsvergunning, dit is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu.

Provincie

[Omgevingsverordening \(2020\)](#)

De Omgevingsverordening bevat alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving, waaronder ook cultureel erfgoed (provinciale monumenten). De Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Holland is in 2020 vastgesteld en krijgt in 2022 een nieuwe opvolger, gelijktijdig met de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Gemeente

[Beleidskader Archeologie \(2017\)](#)

Actualisatie van het archeologiebeleid uit 2003 met in de bijlagen de archeologische waarden- en verwachtingskaart en beleidskaart. Op die kaarten is zichtbaar welke archeologiegebieden welk archeologieregime hebben. Zo kan bij een vergunningaanvraag bekeken worden of voorafgaand aan realisatie rekening moet worden gehouden met archeologie.

[Beleidskader Cultureel Erfgoed \(2017\)](#)

Oog voor het verleden, visie op de toekomst.

Dit document beschrijft de pijlers van de Helderse identiteit, de relatie tussen erfgoed en andere beleidsvelden, de rol van de gemeente en de financiën. Op de laatste pagina staat een overzicht van beleidskeuzes en uitvoeringsrichtingen die bijdragen aan actueel en toekomst gericht erfgoedbeleid.

[Beleidskader Toerisme \(2017\)](#)

Den Helder Bruist!

In het beleidskader toerisme staan de beleidsuitgangspunten ten aanzien van de toeristische infrastructuur, verblijfsrecreatie, evenementen, waterrecreatie en promotie.

[Coalitieprogramma \(2018-2022\)](#)

Helders Akkoord, voorwaarts in gezamenlijkheid

In het coalitieprogramma staan de ambities van de zeven collegepartijen (Beter voor Den Helder, CDA, WVD, Seniorenpartij, Stadspartij, ChristenUnie en PvdA): bestuurlijke vernieuwing, een zorgzame gemeente, een vitale gemeente en een leefbare gemeente. De kerkvisie valt onder de portefeuille van wethouder Keur (CDA). In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen en zal het coalitieakkoord vervangen worden.

[Erfgoedverordening \(2017\)](#)

In de erfgoedverordening en toelichting staan onder andere de regels ten aanzien van het (voorlopig) aanwijzen van gemeentelijke monumenten en gemeentelijke beschermde dorps- en stadsgezichten, de instandhoudingsplicht voor eigenaren, de criteria voor het aanvragen van een omgevingsvergunningen en bepalingen met betrekking tot handhaving en toezicht.

[Gebiedsbiografie Den Helder \(2021\)](#)

De gebiedsbiografie van Den Helder beschrijft de ontstaansgeschiedenis, kernkarakteristieken en omgangsvormen voor toekomstige ontwikkelingen. Het document is geschreven als onderlegger voor de gemeentelijke omgevingsvisie.

[Helders perspectief \(2020\)](#)

Van krimp naar groei

Het programma richt zich concreet op het aantrekken en vasthouden van nieuwe werknemers en bestaat uit vier programmalijnen: We zetten Den Helder in de markt, zoveel mogelijk inwoners doen mee, een aantrekkelijke woningmarkt en gedeelde boodschap, gedeelde inzet. Het programma is vertaald in activiteiten die zijn uitgewerkt in het uitvoeringsplan.

[Helders Sociaal Beleid \(2019\)](#)

Het Sociale Verhaal van Den Helder

In het sociaal beleidskader staan de beleidsdoelen voor het sociaal domein. Het strategische doel is een ontwikkeling van de Helderse samenleving waarin iedereen kan meedoen en waar nodig wordt ondersteund om de eigen kracht en mogelijkheden te benutten. De speerpunten zijn de toegang, preventie en vroegsignalering, 'matched care' en school-werk-arbeidsmarkt.

[Structuurvisie Den Helder \(2012-2025\)](#)

De structuurvisie is het overkoepelend ruimtelijk beleidskader voor gemeente Den Helder. De visie geeft sturing en brengt samenhang aan in de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. De structuurvisie zal worden vervangen door de omgevingsvisie.

[Visie Cultuur \(2016\)](#)

Cultuur kleurt het leven!

In de gemeentelijke cultuurvisie staan de beleidsdoelen en gewenste maatschappelijke effecten geformuleerd in de vorm van vier speerpunten: kinderen en cultuur, iedereen doet mee, Den Helder: culturele hart van de regio en cultureel ondernemerschap. Het uitvoeringsplan is nader uitgewerkt in een apart beleidskader.

[Welstandsnota \(2020\)](#)

Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt bekeken of de plannen voldoen aan redelijke eisen van welstand. De welstandsbeoordeling is gebaseerd op de criteria uit de welstandsnota. De welstandsnota is vastgesteld door de gemeenteraad en herzien in 2020. Voor het beoordelen van de plannen wint gemeente Den Helder advies in bij een onafhankelijke commissie.

Colofon

Deze kerkenvisie is een uitgave van gemeente Den Helder in samenwerking met MOOI Noord-Holland.

Den Helder, maart 2022

Den Helder:

Deze kerkenvisie is tot stand gekomen met medewerking van de afdelingen Cultuur, Erfgoed, Stedenbouw, Ruimtelijke Ordening, Vastgoed en het Sociaal Domein.

MOOI Noord-Holland

Sander van Alphen
Dorine van Hoogstraten
Marrit van Zandbergen

Vormgeving:

GreenGraphics

Afbeeldingen:

André Russcher
Regionaal Archief Alkmaar
Helderse Historische Vereniging
Noord-Hollands Archief

Kaartmateriaal:

JADE Architecten Rotterdam

Met dank aan de kerkeigenaren, kerkbesturen en andere betrokkenen.

Literatuur:

- Bremer, J. Helden erfgoed: Honderdvijftig Helderse verhalen, Den Helder, 2008.
- Breugel, Anita van. De wederopbouw van Den Helder 1945 – 1970. Alkmaar, 2012.
- Gemeente Den Helder, Kerken in Den Helder, Open Monumentendag 2005, Den Helder, 2005.
- Hovestad, P. en Bremer, J. Ach ik bid en smeeek U, laat mij terugkomen in Den Helder, Vijfenzeventig jaar Woonstichting, Den Helder, 1997.
- Hovestad, P. en Bremer, J. Wie eigenlijk nooit vlak aan zee gewoond heeft weet eigenlijk niet wat of waaien is, François HaverSchmidt en Den Helder, Den Helder, 1994.
- MOOI Noord-Holland, Gebiedsbiografie: Den Helder, Zeestad op het Wad, het verleden verankeren in de toekomst, Alkmaar, 2021.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Post 65 Gebedshuizen; Kerken, moskeeën, synagogen en tempels in Nederland 1966 – 2019, Amersfoort, 2008.

Gemeente Den Helder

Kerkgracht 1
1780 AA Den Helder
T (0223) 67 12 00
E info@denhelder.nl

MOOI
NOORD-
HOLLAND

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT

MOOI Noord-Holland

Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar
T 072 520 44 59
E info@mooinoord-holland.nl

